

Fondul de Garantare a Creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii al

Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului

Manualul operațional al FGC

Privind garanțiile de portofoliu

Numărul ediției versiunii	Organul de conducere responsabil	Comentarii generale privind aprobarea/modificările realizate	Data aprobării
Versiunea 1	Consiliul Instituției Publice Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului	Prima aprobare	13.06.2023 (proces-verbal nr. 4)
Versiunea 1.1	Consiliul Instituției Publice Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului	1. Aprobarea Schemei de garantare și integrarea acesteia în Anexa nr. 11 a Manualului Operațional; 2. Atribuirea Directorului IP ODA a competențelor de modificare redacțională a Anexelor tehnice a Manualului Operațional (fără impact financiar), cu condiția consultării cu Banca Mondială și informarea ulterioară a Consiliului IP ODA.	10.11.2023 (proces-verbal nr. 9)
Versiunea 1.2	Consiliul Instituției Publice Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului	1. Atribuirea Directorului IP ODA a competențelor de aprobare a colaborării cu băncile și alocarea portofoliului de credite garantat, pe baza procesului de due diligence și a scorului înregistrat, luând în calcul metodologia de calculare a expunerii maxime și a valorilor limită pentru Creditori, aprobată de Consiliul ODA. 2. Retragerea atribuției Directorului de modificare redacțională a anexelor. Modificările redacționale a manualului operațional (de scriere, exprimare, lingvistică, ortografică, gramaticală), sunt aprobate de către Consiliu, fără consultarea CFR, la propunerea directorului. 3. Modificarea condiției Acordului de Garantare, în ceea ce privește	03.09.2024 (proces-verbal nr. 15)

		necesitatea de transmitere doar a unei cereri/notificări către ODA, în cazul oricărei modificări a structurii gajului (radiere, lichidare, înlocuire). 4. Excluderea Sistemului de Management Social și de Mediu a Creditorului din anexa la acordul de garantare.	
--	--	--	--

CUPRINS

I. DISPOZIȚII GENERALE PRIVIND GARANȚIILE DE PORTOFOLIU	4
II. ANALIZA PIETEII ȘI APROBAREA SCHEMEI DE GARANTARE	8
III. SCHEMA DE GARANTARE ȘI ACORDUL DE GARANTARE	9
IV. DURABILITATEA SCHEMEI DE GARANTARE ȘI COMISIONUL DE GARANTARE	10
V. SELECTAREA CREDITORILOR.....	11
Criterii de eligibilitate pentru Creditori.....	11
Due Diligence al Creditorilor	11
Apelul pentru selectarea Creditorilor	13
Examinarea Cererii de Aplicare și preselecția Creditorilor.....	13
Evaluarea preliminară și Due Diligence la fața locului.....	14
VI. PROCEDURI DE IMPLEMENTARE	15
Raportarea transmisă de către Creditori	15
Monitorizarea Creditorilor	16
Monitorizarea portofoliului FGC	17
Monitorizarea de la distanță și la fața locului.....	18
VII. REZULTATELE MONITORIZĂRII.....	19
Acțiuni de corecție și evenimentele declanșatoare.....	19
VIII. EXCLUDEREA CREDITELOR DIN PORTOFOLIU	19
IX. CERERILE DE PLATĂ ȘI RAMBURSAREA GARANȚIILOR	20
Cereri de plată	20
Gestionarea rambursărilor aferente cererilor de plată	21
X. Restructurarea Creditului	21
XI. Procesul de evaluare	22
XII. Alte dispoziții.....	23
Anexa 1. Abordarea de alocare a punctajului pentru cererile de aplicare a Creditorilor.....	24
Anexa 2. Raport privind ședința de Due Diligence	26
Anexa 3. Propunerea de aprobare a Creditorului	38
Anexa 4. Cerințe de raportare ale Creditorilor	39
Anexa 5. Raportarea internă.....	42
Anexa 6. Lista activităților neeligibile	43
Anexa 7. Criteriile de eligibilitate și procedurile de evaluare care trebuie urmate de către Creditori pentru creditele incluse în portofoliu.....	45
Anexa 8. Șablon Acord de Garantare	48
Anexa 9. Aranjamentele de Management Social și de Mediu.....	85
Anexa 10. Due Diligence Social și de Mediu (Formular Șablon de evaluare a aspectelor E&S)	92
Anexa 11. Schema de garantare	96

I. DISPOZIȚII GENERALE PRIVIND GARANȚIILE DE PORTOFOLIU

- 1.1.** Manualul operațional privind garanțiile de portofoliu (în continuare – **Manual**) este elaborat în conformitate cu cerințele Băncii Mondiale și prevederile Hotărârii Guvernului nr. 709 din 19.10.2022 *pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii* și reglementează procesul de includere, excludere, monitorizare, executare și recuperare a garanțiilor de portofoliu.

Manualul stabilește procedurile necesare implementării garanțiilor de Portofoliu, o nouă Schemă de Garantare care este susținută de Proiectul de competitivitate a întreprinderilor micro, mici și mijlocii (în continuare – **Proiect**). Obiectivele Proiectului constituie reducerea poverii de reglementare, creșterea accesului la finanțare și creșterea competitivității exporturilor întreprinderilor moldovenești.

Obiectivele Proiectului vor fi atinse printr-un set de activități care urmăresc: a) digitalizarea serviciilor guvernamentale către afaceri și a inspecțiilor, eficientizarea documentelor permissive și îmbunătățirea infrastructurii naționale pentru a reduce povara de reglementare cu care se confruntă întreprinderile (Componenta 1); sprijinirea accesului la finanțare a întreprinderilor, prin oferirea garanțiilor financiare pentru creditele contractate și consolidarea capacității Fondului de Garantare a Creditelor (Componenta 2); c) sprijinirea dezvoltării IMM-urilor și consolidarea competitivității acestora la export (Componenta 3); d) sprijinirea gestionării proiectelor și e) sprijinirea intervenției guvernului în caz de urgență.

Componenta 2 (Accesul la finanțare) urmărește sprijinirea Fondului de Garantare a Creditelor (în continuare - **FGC**) în cadrul Instituției Publice Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (în continuare – **I.P. ODA**), pentru acordarea garanțiilor financiare de portofoliu intermediarilor financiari parteneri (**Creditori**), pentru creditele acordate IMM-urilor, pentru a le permite acestora să extindă afacerea și să realizeze economii de scară, să inițieze operațiuni pe noi piețe de desfacere, să se angajeze în noi activități de export și să adopte noi tehnologii necesare pentru creșterea productivității.

Obiectivul Componentei 2 este de a debloca intermedierea financiară pentru IMM-uri, prin abordarea cerințelor ridicate de gaj și a aversiunii instituțiilor financiare față de riscul sporit asociat IMM-urilor din Moldova, prin garantarea parțială a portofoliului de credite.

Proiectul va sprijini emiterea de către FGC a garanțiilor pentru creditele contractate de IMM-uri, atât pentru creditele investiționale cât și pentru creditele destinate suplinirii capitalului de lucru, acordate de Creditori.

Proiectul va finanța emiterea garanțiilor către Creditori, pentru portofoliile de credite a IMM-urilor, prin capitalizarea FGC, precum și va oferi suport tehnic pentru consolidarea capacității instituționale a I.P. ODA/FGC de a facilita accesul la finanțare pentru IMM-uri.

La 15 iulie 2022, Guvernul Republicii Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) au semnat Acordul de Împrumut (9423-MD) în valoare de 17.700.000 Euro, ratificat de Parlamentul Republicii Moldova prin Legea nr. 203/2022, dintre care 13.800.000 Euro sunt destinate capitalizării FGC, în vederea implementării unui nou mecanism de garantare a portofoliului de credite și de consolidare a capacității Creditorilor de acordare a creditelor

întreprinderilor mici și mijlocii (ÎMM) din Republica Moldova, generând astfel rezultate pozitive prin menținerea și crearea de noi locuri de muncă și stimularea creșterii economice.

- 1.2. În conformitate cu prevederile art. 13 din Legea nr.179/2016 *cu privire la întreprinderile mici și mijlocii*, Fondul de garantare a creditelor este creat în cadrul structurii organizaționale a Instituției Publice Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului cu statut de subdiviziune internă autonomă, fără personalitate juridică.
- 1.3. Subdiviziunea internă din cadrul I.P. ODA care reprezintă FGC este *Direcția Fondul de Garantare a Creditelor*.
- 1.4. În procesul de lucru, subdiviziunile responsabile de implementarea garanțiilor de portofoliu vor ține cont de prevederile Legii 179/2016, *Regulamentului cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii*, aprobat prin HG nr. 709 din 19.10.2022, a prezentului Manual, precum și ale altor acte normative.
- 1.5. Manualul stabilește baza operațională pentru implementarea garanțiilor de portofoliu. Pentru asigurarea implementării unor procese din Manual, ODA va elabora documente interne de reglementare a:
 1. Cadrului de management al riscurilor, inclusiv a riscurilor de mediu și sociale;
 2. Politicii de monitorizare și evaluare a garanțiilor de portofoliu;
 3. Politicii de prețuri.
- 1.6. Responsabil de partea operațională și de monitorizarea garanțiilor de portofoliu este *Secția evaluarea conformității garanțiilor de portofoliu* din cadrul FGC.
- 1.7. Responsabil de evaluarea riscurilor și analiză este desemnată *Secția evaluare riscuri și analiză* din cadrul FGC.
- 1.8. *Comitetul de finanțare și risc* (în continuare - **Comitet**), este organul colegial independent de participare în procesul decizional și de consultanță privind garanțiile de portofoliu, conform atribuțiilor stabilite de Statutul ODA și Regulamentul Comitetului de finanțare și risc aprobat de Consiliul ODA.
- 1.9. I.P. ODA emite garanții de portofoliu în favoarea Creditorilor eligibili, pentru totalitatea creditelor acordate Beneficiarilor și incluse în portofoliul de credite garantat și care corespund criteriilor și condițiilor de eligibilitate stabilite în Schema de Garantare și Acordul de Garantare (*Anexa 8.*), respectând prevederile prezentului manual operațional, precum și alte documente interne ale I.P. ODA.
- 1.10. I.P. ODA poate emite următoarele tipuri de garanții de portofoliu:
 - 1) garanții de portofoliu plafonate;
 - 2) garanții de portofoliu neplafonate.
- 1.11. În funcție de tipul garanției și de rata de acoperire cu gaj, Schemele de garantare sunt structurate astfel:
 - 1) portofoliu asigurat plafonat;
 - 2) portofoliu asigurat neplafonat;
 - 3) portofoliu neasigurat plafonat;
 - 4) portofoliu neasigurat neplafonat.
- 1.12. În portofoliile asigurate se vor include doar credite a căror rată de acoperire cu gaj este mai mare de 50%. Schema de Garantare stabilește rata de acoperire exactă și criteriile privind tipul garanțiilor reale admise.
- 1.13. Rata de acoperire cu gaj este determinată prin următoarea formulă:

$$RG = VG * C/100$$

unde:

RG – rata de acoperire cu gaj;

VG - valoarea garanțiilor reale care garantează creditul inclus în portofoliul Creditorului (valoare de gaj acceptată de Creditor). Calculul valorii de gaj se bazează pe procedura internă a Creditorului;

C - valoare inițială a Creditului.

- 1.14.** Pentru garanția de portofoliu plafonată, I.P. ODA este obligată să-și onoreze toate angajamentele de plată solicitate de Creditor privind executarea garanțiilor, până la atingerea valorii maxime a plafonului de garantare aferent portofoliului de credite garantat (în continuare - *valoarea maximă a plafonului de garantare*), prestabilit în Schema de Garantare și Acordul de Garantare (*contractul de colaborare*).
- 1.15.** Pentru garanția de portofoliu neplafonată, ODA este obligată să-și onoreze angajamentele de plată solicitate de Creditor privind executarea garanțiilor, până la valoarea maximă a plafonului de garantare.
- 1.16.** Valoarea maximă a plafonului de garantare se stabilește de ODA și se calculează prin următoarea formulă:

$$PG = S * C/100 * RP/100$$

unde:

PG – valoarea maximă a plafonului de garantare, exprimat în MDL;

S – valoarea maximă a portofoliului de credite garantat, exprimată în MDL;

C – cota de garantare;

RP - rata plafonului de garantare pentru portofoliul de credite garantat, exprimată în %. Pentru garanțiile neplafonate *RP* este 100%, iar pentru garanțiile plafonate *RP* nu mai mult de 50%.

- 1.17.** Pentru serviciile de gestiune a garanțiilor de portofoliu, precum și pentru acoperirea eventualelor riscuri de executare a garanțiilor, Creditorul achită către ODA un comision de garantare, care se calculează pentru soldul garanțiilor de portofoliu înregistrat la sfârșitul lunii de calcul și ținând cont de rata comisionului de garantare stabilită în Acordul de Garantare, conform următoarelor formule:

$$CG = S * C/100 * (R/12)/100$$

unde:

CG – valoarea comisionului de garantare, exprimat în MDL;

S – soldul portofoliului de credite garantat, înregistrat la sfârșitul lunii de calcul, exprimat în MDL;

C – cota de garantare;

R – rata anuală a comisionului de garantare stabilită în Schema de Garantare.

- 1.18.** Schemele/Produsele de garantare sunt aprobate de Consiliul I.P. ODA și includ totalitatea condițiilor specifice de acordare a garanțiilor financiare. Schemele de garantare sunt elaborate în conformitate cu politicile guvernului și sunt proiectate pentru a atinge obiectivele, care sunt stabilite de Consiliul I.P. ODA pentru FGC. Obiectivele respective sunt stabilite prin analiza pieței care urmează a fi întreprinsă de FGC. Scopul analizei este de a defini grupul țintă și a ajusta criteriile de eligibilitate în mod corespunzător.

În sensul Manualului, sunt definite următoarele noțiuni:

Garanție de portofoliu - garanție financiară emisă de către I.P. ODA pentru un portofoliu de credite eligibil al Creditorului, în condițiile unui Acord de Garantare încheiat, în vederea partajării riscului de credit între I.P. ODA și Creditor, asociat acestui portofoliu de credite.

Solicitant – întreprindere micro, mică sau mijlocie definită conform art. 4 din Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, care solicită de la creditor un credit garantat cu garanție financiară;

Beneficiar - întreprindere micro, mică sau mijlocie definită conform art. 4 din Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, care a obținut de la Creditor un credit inclus în Portofoliu.

Creditor – bancă licențiată, care a încheiat un Acord de Garantare cu I.P. ODA, în scopul acordării creditelor garantate cu garanție de portofoliu.

Credit eligibil – orice credit nou acordat de către Creditor Beneficiarului, în temeiul unui contract de credit, care respectă cerințele prezentului Manual și a Acordului de Garantare, semnat între I.P. ODA și Creditor.

Valoarea agreată a portofoliului - valoare exprimată în MDL stabilită în contractul de colaborare, calculată ca procent din valoarea maximă a portofoliului de credite garantat. La decizia ODA, valoarea agreată a portofoliului poate fi mărită până la valoarea maximă a portofoliului, în funcție de utilizarea cu succes și respectarea Obiectivelor portofoliului, stabilite în contractul de colaborare.

Valoarea reală a portofoliului – suma totală a principalului conform contractelor de credit incluse în Portofoliu. Valoarea reală a portofoliului nu se reduce odată cu diminuarea soldului creditelor sau cu valoarea Garanțiilor executate. Valoarea reală a Portofoliului se reduce doar prin excluderea creditelor din Portofoliu, anularea Creditelor sau reducerea mărimii Creditelor urmare a nedebersării sumei maxime a creditului sau micșorarea valorii liniei de credit. Volumul real al portofoliului este limitat la Valoarea agreată a Portofoliului.

Soldul portofoliului de credite garantat – suma următoarelor două valori: (i) pentru creditele simple la termen sau facilități similare: suma agregată a tuturor soldurilor a sumelor principale (nerambursate) ale tuturor creditelor incluse în Portofoliu, iar (ii) pentru linii de credit, credite acordate în tranșe (până la plata completă a acestora) și pentru overdraft-uri sau facilități similare: valoarea limitelor de credit și facilităților aprobate (indiferent dacă aceste overdraft-uri și facilități de credit sunt efectiv debursate) din toate tranzacțiile de credit incluse în Portofoliu.

Obiectivele portofoliului - obiective care urmează a fi atinse de către Creditor, care pot include parametri de risc, cote sectoriale, cote geografice sau altele. Obiectivele sunt stabilite de către I.P. ODA pentru fiecare Portofoliu și detaliate în Acordul de Garantare.

Perioada de includere - perioadă care începe de la data specificată în Acordul de Garantare semnat cu Creditorul și se încheie după 2 ani. În această perioadă, Creditorul poate include Credite noi în portofoliu, valoarea agregată a sumei principale a cărora nu va depăși Valoarea agreată a portofoliului.

Data încetării acordului – la expirarea a 7 ani din momentul semnării Acordului de Garantare cu Creditorii.

Garanții executate - valoarea garanțiilor de portofoliu plătite de I.P. ODA în legătură cu pierderile suportate de Creditor urmare a neîndeplinirii obligațiilor Beneficiarului privind rambursarea creditului inclus în Portofoliu.

Cota de garantare – parte procentuală din soldul portofoliului garantată de I.P. ODA;

Rata plafonului de garantare - cotă procentuală utilizată la determinarea valorii maxime a plafonului de garantare, care stabilește limita pierderii agregate asumate de către garant pentru garanțiile de portofoliu plafonate;

Credit neperformant – credit, a cărui rată de plată, nu a fost achitată de Beneficiar către Creditor mai mult de 90 de zile consecutiv, de la data scadenței plăților prevăzute în contractul de credit și pentru care Creditorul și Beneficiarul nu au ajuns la un acord privind măsurile de remediere.

Restructurarea creditului – renegocierea (modificarea valorii creditului sau scopului creditului) și/sau prelungirea termenului contractului de credit inclus în portofoliu.

Cerere de plată – raport trimis lunar de către Creditor în adresa I.P. ODA privind plata garanției în raport cu creditele neperformante. Modelul raportului este prezentat în *Anexa 4*.

Cerere de plată finală – ultima Cerere de plată transmisă de către Creditor în adresa I.P. ODA privind pierderile suferite, până la data încetării acordului indicată în Acordul de Garantare. Cererea finală de plată poate fi depusă până în ultima zi a lunii după luna în care are loc încheierea Acordului de Garantare.

Expunerea maximă pe un Beneficiar sau pe un grup de Beneficiari afiliați – valoarea cumulativă maximă a creditelor incluse în portofoliu, acordate de către Creditor unui Beneficiar sau unui grup de Beneficiari afiliați. Grupul de Beneficiari afiliați este definit pe baza procedurilor interne ale Creditorului.

Recuperări – sume recuperate din vânzarea gajului, precum și a oricăror alte sume încasate de la Beneficiar în contul achitării datoriilor restante aferente contractului de credit (fie ca plată voluntară, fie ca executare silită a garanțiilor reale sau personale, compensare sau obținute în alt mod), după deducerea cheltuielilor de încasare/executare silită.

Rambursări – Toate sumele transferate de Creditor către ODA după executarea garanției (minus costurile de recuperare), împărțite în aceeași proporție a Cotei de garantare între Creditor și ODA.

Eveniment de neîndeplinire a obligațiilor de către Creditor – Evenimentele de neîndeplinire a obligațiilor de către Creditor care pot include neplata comisioanelor de garanție sau a recuperărilor, orice încălcare a obligațiilor conform Acordului de Garantare, insolvabilitatea, desfășurarea de activități comerciale ilegale, cum ar fi finanțarea terorismului sau spălarea banilor.

Eveniment declanșator – un eveniment declanșator poate apărea dacă, la o examinare în cursul perioadei de includere, obiectivele portofoliului nu au fost atinse sau în caz de neîndeplinire a obligațiilor conform Acordului de Garantare.

Modificări cu impact financiar – sunt considerate modificările aduse prezentului Manual Operațional, ce vizează valoarea maximă a creditelor garantate, valoarea maximă a portofoliului de credite garantat, valoarea sau modalitatea de calculare a comisioanele de garantare, cota de garantare sau cota minimă de asigurare cu gaj.

II. ANALIZA PIEȚEI ȘI APROBAREA SCHEMEI DE GARANTARE

2.1. Înainte de inițierea unei noi scheme de garantare a portofoliilor de credite, Direcția dezvoltare produse de creditare și garantare, colectează date din diverse surse disponibile privind activitatea de acces la finanțare a IMM-urilor, rezultatele activității economice a IMM-urilor și impactul rezultatelor economice a acestora asupra economiei naționale, prioritățile politicilor statului privind dezvoltarea IMM-urilor, precum și în baza informațiilor de la Creditori (în măsura disponibilității și conform listei de verificare) cel puțin următoarele informații:

1. Informații privind produsele creditare destinate IMM-ilor;
2. Scopul produsului;
3. Grupul țintă;
4. Caracteristicile produsului;
5. Criterii de eligibilitate;

6. Criterii de aprobare;
7. Analiza riscurilor.
- 2.2. În baza informațiilor disponibile Direcția dezvoltare produse de creditare și garantare realizează o analiză economico-financiară privind activitatea IMM-urilor, inclusiv de acces la finanțare a acestora.
- 2.3. În baza rezultatelor analizei, Direcția dezvoltare produse de creditare și garantare elaborează un proiect de produs/schemă de garantare a portofoliilor de credite.
- 2.4. Rezultatele analizei și proiectul schemei de garantare a portofoliului sunt prezentate Secției evaluare conformitate și Secției evaluare riscuri și analiză spre examinare. Proiectul Schemei de garantare a portofoliilor de credite cu avizele secțiilor menționate se prezintă spre consultare șefului FGC și Directorului I.P. ODA, ulterior Comitetului.
- 2.5. După aprobarea Schemei de garantare de către Comitet, aceasta este consultată cu potențialii Creditori/Asociațiile profesionale care îi reprezintă. În urma colectării avizelor de la Creditori, Direcția dezvoltare produse de creditare și garantare va analiza propunerile Creditorilor, va revizui proiectul Schemei de garantare și va înainta către Comitet cu indicarea și comentarea propunerilor Creditorilor.
- 2.6. În baza evaluării de piață și a consultărilor cu Creditorii, după avizarea de către Comitet, FGC propune Consiliului ODA spre aprobare Schema de Garantare care va cuprinde cel puțin următoarele informații principale:
 - a) Justificarea intervenției și Obiectivele portofoliului;
 - b) Valoarea finanțării necesare;
 - c) Structura schemei, inclusiv coeficientul maxim de multiplicare sau levierul maxim;
 - d) Volumul țintă a creditelor și numărul de IMM-uri care urmează a fi susținute în cadrul schemei;
 - e) Cota maximă de garantare la nivel de credit inclus în portofoliu;
 - f) Cota de acoperire cu gaj;
 - g) Expunerea maximă pe un Beneficiar sau pe un grup de Beneficiari afiliați;
 - h) Valoarea maximă a creditului care urmează a fi garantată;
 - i) Moneda garanției și moneda creditelor garantate;
 - j) Durata maximă a Schemei de garantare;
 - k) Definirea sectoarelor sau grupurilor prioritare și a criteriilor de eligibilitate ale Beneficiarilor;
 - l) Rata comisioanelor de garantare;
 - m) Riscurile identificate pentru implementarea schemei și măsurile de atenuare.

**Consiliul I.P. ODA poate stabili prevederi, condiții și restricții suplimentare.*

III. SCHEMA DE GARANTARE ȘI ACORDUL DE GARANTARE

- 3.1. Schema de Garantare este documentul utilizat pentru a alinia Produsele de garantare pentru fiecare Creditor la obiectivele FGC și la evoluțiile din sectorul financiar.
- 3.2. În baza Hotărârii Guvernului nr.709/2022, a Manualului și a Schemei de Garantare, Direcția dezvoltare produse de creditare și garantare de comun cu Secția juridică elaborează modelul Acordului de Garantare dintre I.P. ODA și Creditori, care va include toate aspectele economice și juridice privind colaborarea între părți.
- 3.3. Modelul Acordului de Garantare se consultă cu Secția evaluarea conformității și Secția evaluare riscuri și analiză.

- 3.4. După avizarea modelului Acordului de Garantare de către Comitet, acesta este transmis Consiliului ODA pentru aprobare. Modelul Acordului de Garantare este parte componentă a Schemei de Garantare și poate fi aprobat de Consiliu, concomitent cu aprobarea Schemei de Garantare (*Anexa 11*).
- 3.5. Aceeași Schemă de Garantare și model al Acordului de Garantare sunt aplicabile în raport cu toți Creditorii.
- 3.6. Schema de Garantare poate fi ajustată pe parcursul derulării acesteia, aprobarea modificărilor se realizează de către Consiliul I.P. ODA, după consultarea acestora cu Comitetul.
- 3.7. În baza deciziei Plenumului Consiliului Concurenței nr. ASER-62 din 28.12.2023, măsura de sprijin acordată sub forma garanțiilor de portofoliu pentru creditele acordate întreprinderilor mici și mijlocii, în cadrul Schemei de Garantare a Portofoliului de Credit, gestionată de Fondul de Garantare a Creditelor, constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat.

IV. DURABILITATEA SCHEMEI DE GARANTARE ȘI COMISIONUL DE GARANTARE

- 4.1. Performanța Schemei de Garantare se evaluează pe baza analizei ex-post a impactului acesteia în economia națională, precum și analiza durabilității financiare a acesteia. Durabilitatea financiară reflectă gradul, în care o schemă de garantare este dependentă de finanțările adiționale.
- 4.2. Asigurarea durabilității financiare este legată de capacitatea schemei de a-și acoperi costurile cu venitul generat (autofinanțarea). În ceea ce privește cheltuielile, FGC suportă costuri fixe legate de administrarea și gestionarea garanțiilor de portofoliu și costuri pentru fonduri externe (în cazul când acestea există).
- 4.3. Odată cu implementarea schemei de garantare se identifică riscul de executare a garanțiilor către Creditori. În scopul acoperirii riscurilor viitoare menționate, FGC va crea provizioane în conformitate cu Proiecțiile financiare.
- 4.4. FGC generează venituri din comisioane de garanție, rambursări de la Creditori și din investiții financiare.
- 4.5. FGC va elabora Proiecțiile financiare reieșind din costurile privind gestionarea garanțiilor de portofoliu, costurile pentru fonduri externe, provizioane pentru eventualele executări a garanțiilor și veniturile generate din comisionul de garantare, rambursări și investițiile financiare.
- 4.6. În funcție de obiectivele Schemei de Garantare și impactul dorit, FGC va asigura o politică de stabilire a prețurilor pentru garanții, acceptabilă pentru mediul de afaceri, având în vedere prețul altor scheme de garantare anterioare și în prezent active în Moldova, precum și care ar asigura, într-o anumită măsură, acoperirea riscurilor specifice Schemei de Garantare și a costurilor administrative/operaționale ale CGF.
- 4.7. Comisionul de garantare minim recomandat, reieșind din tipul Schemei de garantare, este prezentat în *Tabelul 1*. La aprobarea Schemelor de garantare, se va ține cont de proiecțiile financiare care vor include toate cheltuielile administrative/operaționale, veniturile din investiții și pierderile eventuale determinate de executarea garanțiilor de portofoliu. Consiliul I.P. ODA poate decide privind renunțarea la stabilirea comisionului de garantare, în dependență de prioritățile politicii publice, însă numai după o analiză a sustenabilității financiare a activității FGC.

Tabelul 1: Cota minimă a comisionului de garantare (% din soldul portofoliului de credite garantat)

	Asigurate	Neasigurate
Plafonate	0.5% anual	1% anual
Neplafonate	1% anual	1.5% anual

V. SELECTAREA CREDITORILOR

Criterii de eligibilitate pentru Creditori

5.1. ODA selectează Creditorii eligibili pentru colaborare în contextul garanțiilor financiare, pe baza unei proceduri de selectare și metodologii de evaluare transparente, nediscriminatorii și obiective, evitând conflictele de interese. Accesul la participare va fi deschis pentru toate băncile licențiate interesate de participare, cu condiția să îndeplinească criteriile de eligibilitate. Toate instituțiile financiare care doresc să participe vor necesita să:

- furnizeze o confirmare scrisă care permite reprezentanților I.P. ODA și Băncii Mondiale, în caz de necesitate, accesul la informații privilegiate și confidențiale necesare evaluării dacă o bancă îndeplinește și/sau continuă să îndeplinească criteriile de calificare stabilite;
- asigure efectuarea auditului extern anual de către auditori acceptabili pentru Banca Națională și conform reglementărilor Băncii Naționale, standardelor internaționale de raportare financiară și standardelor internaționale de audit; și
- desemneze personal specific care va fi responsabil de colaborarea cu FGC și gestionarea portofoliului de credit garantat, să mențină comitetul de credit și riscuri cu personal suficient, și să participe la cursuri de formare disponibile pentru personal.

5.2. Un creditor va fi considerat eligibil dacă îndeplinește criteriile relevante pentru tipul de instituție financiară, după cum urmează:

- banca trebuie să fie licențiată corespunzător și activează de cel puțin doi ani;
 - acționarii și managerii băncii trebuie să fie considerați „capabili și de încredere” în conformitate cu reglementările bancare, iar banca trebuie să dețină o bună guvernare, management calificat și experimentat, o capacitate organizațională și instituțională adecvată pentru profilul său specific de risc;
 - să fie într-o ”poziție bună” față de BNM (în sensul respectării reglementărilor prudențiale și tuturor legilor aplicabile).
 - să dispună de politici și proceduri scrise și bine definite pentru gestionarea tuturor tipurilor de riscuri financiare (risc de lichiditate, creditor, valutar, de rată a dobânzii și de piață, precum și riscurile asociate structurii bilanțului și situației veniturilor);
 - să mențină un capital adecvat, cel puțin egal cu rata minimă de acoperire a capitalului, în conformitate cu reglementările BNM;
 - să dețină un nivel de lichiditate adecvat și să respecte nivelul minim de lichiditate prescris de reglementările prudențiale;
 - să fie profitabilă și să dețină un profil de risc acceptabil – în sensul menținerii valorii capitalului său;
 - să dețină o calitate adecvată a portofoliului de credit, o clasificare corectă a activelor și a expunerii la risc de credit extra bilanțier, precum și constituirea provizioanelor adecvate pentru pierderi;
 - să dispună de audit intern/control adecvat pentru profilul său specific de risc; și
 - să dețină sisteme informaționale de gestiune adecvate.
- a) se conformează regulilor produselor de garantare, plafoanelor de garantare pentru fiecare creditor, prevederilor acestui Manual, instrucțiunilor, precum și altor documente aprobate de I.P. ODA cu privire la garanțiile financiare.
- b) deține și implementează cadrul de politică socială și de mediu, în conformitate cu cerințele finanțatorului (donatorului) de resurse financiare, ce sunt oferite pentru Schema de Garantare.

Due Diligence al Creditorilor

5.3. Procesul de Due Diligence constă în acțiuni întreprinse de ODA pentru a evalua riscurile și beneficiile colaborării cu un potențial Creditor.

- 5.4.** Sfera de acțiune și contextul Due Diligence reflectă tipul de relație care urmează a fi stabilită în cadrul Schemei de garantare, oportunitățile și constrângerile din ambele părți – interne și externe.
- 5.5.** Domeniile esențiale ale unei verificări de Due Diligence care poate fi realizată atât la distanță, cât și la fața locului va include:
- a)** Imaginea Creditorului pe piață pe baza unei investigații externe (examinarea site-ului web al Creditorului pentru a determina nivelul de transparență și dezvăluire a informațiilor și serviciilor oferite, publicații în mass-media, prezența și imaginea pe rețelele de socializare) cât și în timpul vizitei la fața;
 - b)** Aplicarea de către creditor a sistemelor de management a riscului de mediu și social, inclusiv elemente precum: o politică de mediu și social aprobată de conducere, o procedură de evaluare a solicitanților de credit asupra riscurilor de mediu și sociale, precum și clasificarea acestui risc, personal instruit și calificat și o asumare a responsabilității aferente considerentelor de mediu și sociale la aprobarea deciziilor de creditare, politici scrise privind forța de muncă, participarea la activități de responsabilitate socială, precum și cerințe aferente acțiunilor corective de mediu și sociale pentru companiile care primesc finanțare. Revizuirea due-diligence a responsabilității de mediu și sociale, se va concentra pe aceste sisteme de management, precum și pe un eșantion de potențiali beneficiari, luând în considerare cerințele donatorilor de resurse financiare. Cerințe mai detaliate sunt descrise în *Anexa 9*.
 - c)** Validarea conformității Creditorului cu toate criteriile financiare și nefinanciare menționate în pct. 5.2. Validarea se va face sub forma raportului întocmit de Due-Diligence folosind modelul prevăzut în *Anexa 2*, utilizând informațiile publice de la BNM, rapoartele anuale de audit ale băncii și alte documente relevante prezentate de bancă;
 - d)** Capacitatea de a îndeplini activitățile prevăzute în Acordul de Garantare, care este evaluată pe baza Valorii maxime a portofoliului solicitat de Creditor și a datelor istorice privind creditele noi acordate sectorului IMM.
 - e)** Guvernanța Corporativă – Codul de guvernanță corporativă, Structura și funcționarea Consiliului de Administrație, Mediul de control (Audit Intern, Funcția de management al riscurilor și conformitate), Transparență și Dezvăluirea informațiilor.
- 5.6.** Activitățile de Due Diligence presupun colectarea și analiza informațiilor pe baza:
- a)** informației prezentată în aplicația pentru creditori și rapoartele anuale ale creditorilor;
 - b)** examinarea datelor suplimentare ce sunt disponibile, cum ar fi publicațiile pe site-ul web oficial al instituției, pe canalele media, precum și informațiile primite de la alte părți interesate (inclusiv verificări în baze de date externe sau interviuri) și examinarea experienței anterioare a FGC cu Creditorii;
 - c)** după caz, pot fi efectuate vizite la fața locului pentru a completa informația identificată.
- 5.7.** Due Diligence al Creditorilor are ca scop:
- a)** Confirmarea eligibilității Creditorilor pentru a participa la Schema de Garantare;
 - b)** Verificarea și solicitarea clarificărilor suplimentare cu privire la datele prezentate în Formularul de Aplicare. ODA poate verifica anumite informații la fața locului, cum ar fi verificarea unui dosar de credit ales aleatoriu, al unui credit neperformant, extrase din sistemul informațional și interviuri cu managerii și personalul;
 - c)** Colectarea datelor necesare pentru evaluarea financiară și de afaceri a Creditorului și atribuirea unui scor de risc conform *Anexa 1*. Abordarea de alocare a punctajului pentru cererile de aplicare a Creditorilor.;

- d) Colectarea datelor necesare pentru stabilirea parametrilor individuali și a prevederilor suplimentare care ar urma să fie incluse în Acordul de Garantare;
- e) Evaluarea capacității Creditorului de a valorifica portofoliul preconizat, profilul de risc al Beneficiarilor, gestionarea riscurilor și procesele de colectare prin recuperare;
- f) Evaluarea capacității Creditorului de a respecta criteriile de eligibilitate aferente Schemei de Garantare (pentru Beneficiari și Credite) și, de asemenea, capacitatea de a respecta cerințele de raportare;
- g) Identificarea potențialelor riscuri care urmează a fi înlăturate de Creditor pentru implementarea cu succes a garanțiilor de portofoliu, precum și planul de măsuri pentru atenuarea acestora;
- h) Oferirea suportului pentru Creditori în legătură cu implementarea garanțiilor de portofoliu.

Apelul pentru selectarea Creditorilor

- 5.8. FGC va anunța un Apel deschis de aplicații, descriind condițiile Schemei de garantare aprobate de Consiliul ODA. Anunțul va fi publicat pe pagina web oficială a ODA, iar specialistul responsabil de operațiuni va asigura transmiterea directă a Schemei de Garantare și a formularului de aplicare pentru Creditorii, care au demonstrat interes în timpul analizei pieței.
- 5.9. Abordarea FGC față de selectarea Creditorilor este bazată pe armonizare și competitivitate. Termenul inițial publicat pentru depunerea cererilor de aplicare este același pentru toți Creditorii interesați, asigurându-se că FGC, propune aceeași termeni tuturor Creditorilor interesați.
- 5.10. Banca care intenționează să devină Creditor, depune o cerere la ODA, la care se anexează o declarație privind întrunirea și angajamentul de respectare a condițiilor de eligibilitate prevăzute în pct. 5.2 precum și documentele și informațiile ce demonstrează întrunirea condițiilor Hotărârii de Guvern nr. 709 din 19.10.2022 și pct. 5.2, într-un mod adecvat.
- 5.11. I.P. ODA examinează cererea băncii care intenționează să devină Creditor în termen de 20 zile. Responsabilitatea de examinare a cererilor revine FGC. Cel târziu la expirarea acestui termen, FGC anunță entitatea respectivă despre acceptarea sau respingerea cererii. Dacă cererea nu este însoțită de toate documentele și informațiile necesare, termenul de examinare începe să curgă de la data primirii tuturor documentelor și informațiilor respective.
- 5.12. În cadrul termenului prevăzut, dar nu mai târziu de a 15-a zi a termenului respectiv, ODA este în drept să solicite, la necesitate, documente și informații suplimentare care au relevanță pentru examinarea cererii. Solicitarea se face în scris, fiind descrise documentele și informațiile suplimentare ce urmează a fi prezentate. Banca va transmite documentele și informațiile suplimentare solicitate, în termen de cel mult 3 de zile de la data solicitării acestora. Pe perioada respectivă, termenul de examinare a cererii se suspendă. În perioada examinării cererii, FGC poate efectua vizite la oficiul băncii, în vederea completării datelor furnizate.

Examinarea Cererii de Aplicare și preselecția Creditorilor

- 5.13. Procesul de Due Diligence începe cu examinarea cererii Creditorului. Prima etapă a evaluării va identifica eligibilitatea Creditorului în conformitate cu cerințele stabilite în Manual și Schema de Garantare.
- 5.14. FGC va examina Cererea de aplicare pe baza principiului primul venit, primul servit. În cazul în care lipsesc documente sau informații necesare pentru atribuirea scorului conform matricei de evaluare a calității și impactului (*figura nr.1*), FGC va suspenda cererea și va notifica Creditorul.

5.15. Evaluarea calității și a impactului este realizată de FGC în baza scorului stabilit *Anexa 1*. Abordarea de alocare a punctajului pentru cererile de aplicare a Creditorilor, și *Anexa 3*, și a Matricei scorului de evaluare a impactului și calității prezentat în *figura nr. 1*.

1. Evaluarea calității (A,B,C)	2. Evaluarea impactului (1,2,3)		
	A 1	A 2	A 3
	B 1	B 2	B 3
	C 1	C 2	C 3

Figura nr. 1: Matricea scorului de evaluare a impactului și calității

- 5.16.** Evaluarea calității (scor A - Înalt, B - Mediu și C - Mic) va include: capacitatea financiară, calitatea portofoliului IMM-urilor, experiența în instrumente de creditare și garantare pentru IMM-uri, politica de mediu și socială, calitatea Cererii de aplicare.
- 5.17.** Evaluarea impactului (scor 1 - Înalt, 2 - Mediu și 3 - Mic) va include: valoarea portofoliului propus, rata plafonului și mecanismul de transfer al beneficiilor către debitori (cum vor fi utilizate garanțiile pentru a îmbunătăți accesul IMM-urilor la finanțare).
- 5.18.** Punctajul conform *Anexa 3*, este atribuit de Secția evaluare de risc și analiză, care efectuează evaluarea de Due Diligence și consultă rezultatele cu Secția evaluarea conformității. Șeful secției evaluare riscuri și analiză și Șeful secției evaluarea conformității garanții de portofoliu vor perfecta o recomandare comună cu privire la Creditor și o vor înainta către Șeful FGC. Șeful FGC fie va aproba recomandarea comună a celor două secții, astfel decizia va fi definitivă, fie va respinge recomandarea comună. În cazul unui dezacord, Șeful FGC va transmite cererea de aplicare cu recomandare către director. Directorul va aproba fie recomandarea comună a Șefilor SERA și SEC, fie recomandarea Șefului FGC. Rezultatele evaluării vor fi inclusiv coordonate cu Comitetul.
- 5.19.** Cererile de aplicare depuse de către băncile comerciale vor fi calificate ca „Pre-selectate”, indiferent de scorul atribuit conform matricei din *figura nr.1* și vor trece la etapa de Due Diligence. Scorul atribuit băncilor se va utiliza la stabilirea limitelor maxime. În baza scorului, Schemei de Garantare și a metodologiei de calcul al valorii expunerii maxime și limitelor pentru creditori aprobate de Consiliul ODA, Directorul ODA va aproba valoarea portofoliului de credite garantat care va fi alocat băncilor.

Evaluarea preliminară și Due Diligence la fața locului

- 5.20.** În caz că au fost identificate anumite lacune în formularul cererii de aplicare sau este necesară verificarea informațiilor incluse în cererea de aplicare, specialistul responsabil de analiza cererilor va elabora o listă de întrebări și date suplimentare necesare pentru a finaliza procedura de Due Diligence (politici interne, detalii privind portofoliul de credit, un exemplu de dosar de credit), aceasta fiind comunicată potențialului Creditor.
- 5.21.** În cazul când datele nu pot fi prezentate de către Creditor de la distanță, se va solicita o vizită la fața locului.
- 5.22.** Înainte de vizita la fața locului, Creditorului i se va oferi un termen de minim 5 zile pentru pregătirea informațiilor necesare. La solicitarea Creditorului, FGC poate semna un acord de confidențialitate cu Creditorul înainte de inițierea Due Diligence la fața locului.
- 5.23.** Echipa de evaluare la fața locului va fi aprobată de șeful FGC și va include cel puțin doi specialiști, un specialist responsabil de operațiuni și altul de riscuri.
- 5.24.** În timpul vizitei la fața locului, echipa de evaluare va avea interviuri și va examina documentația internă, rapoartele, structura și organizarea guvernantei corporative. Pe baza rezultatelor vizitei la fața locului se va pregăti un Raport al întâlnirii de Due Diligence conform *Anexa 2*.

- 5.25. Propunerea către Directorul ODA, de aprobare a Creditorului (*Anexa 3.*), va fi perfectată de către specialistul desemnat de șeful FGC, în baza rezultatelor examinării Cererii de aplicare, a informațiilor suplimentare colectate din surse secundare și din procesul de Due Diligence. Propunerea este revizuită de șeful FGC și în cazul în care nu sunt necesare completări, propunerea este înaintată Directorului.
- 5.26. Propunerea de aprobare va include, de asemenea, parametrii care trebuie stabiliți în Acordul de Garantare și prevederi suplimentare legate de gestionarea riscurilor sau dezvoltarea capacităților suplimentare de către Creditor, precum și recomandări de monitorizarea a creditorului de către ODA, mai frecvent decât anual.
- 5.27. Pe baza modelului Acordului de Garantare aprobat de Consiliul ODA, specialistul responsabil de comun cu Secția juridică și achiziții, vor pregăti o versiune actualizată a acordului, cu specificarea obiectivelor portofoliului care ar corespunde specificului Creditorului. Versiunea finală a Acordului de Garantare, după ce a fost revizuită inclusiv de Șeful FGC, este transmisă Directorului ODA, spre examinare și aprobare.
- 5.28. Acordul de Garantare poate prevedea cerințe față de Creditori, de a realiza măsuri de mediatizare a Schemei de Garantare, inclusiv cu publicarea a minim 2 istorii de succes ale Beneficiarilor.
- 5.29. În caz de aprobare a acordului, specialistul responsabil de operațiuni va împărtăși proiectul final al Acordului de Garantare cu Creditorul, încorporând prevederile suplimentare propuse și aprobate. În cazul apariției unor puncte majore de negociere din partea Creditorului, specialistul responsabil, de comun cu Secția juridică și achiziții, consultându-se inclusiv cu Șeful FGC, va avea sarcina de a notifica aceste puncte spre atenția Directorului ODA, și de a solicita aprobarea.
- 5.30. În cazul lipsei informațiilor sau dacă apar întrebări suplimentare, specialistul responsabil de operațiuni va colecta informațiile lipsă și le va comunica Directorului ODA, care va stabili pașii următori și va solicita, după caz, recomandări din partea personalului corespunzător.
- 5.31. În caz de respingere, specialistul responsabil de operațiuni, va notifica în mod corespunzător Creditorul în scris, cu o explicație constructivă a motivului respingerii.
- 5.32. FGC va publica lista Creditorilor parteneri pe pagina web oficială a I.P. ODA.

VI. PROCEDURI DE IMPLEMENTARE

- 6.1. Concomitent cu semnarea Acordului de Garantare cu Creditorul, I.P. ODA delegă către Creditor, mecanismul de evaluare a riscurilor aferente Creditelor acordate Beneficiarilor și dreptul de a include credite eligibile în portofoliu, fără acordul prealabil al FGC, cu excepția activităților incluse în *Anexa 6.* inclusiv aplicând pașii de evaluarea a riscului de credit, după cum este descris în *Anexa 7.*
- 6.2. Rolul FGC este de a elabora schema și parametrii de eligibilitate la nivel de IMM-uri și la nivel de credite incluse în portofoliu, de a selecta Creditorii, de a monitoriza implementarea schemei și de a întreprinde măsuri de corecție, în caz de necesitate.
- 6.3. Creditele sunt recunoscute ca fiind incluse în portofoliul de credite garantat, dacă Creditorul le-a introdus în Sistemului Informațional de Gestiune a Garanțiilor Financiare (SIGGF) în termen de 5 zile lucrătoare din momentul semnării contractului de credit cu Beneficiarul. În cazul unor deficiențe tehnice ce ar împiedica Creditorul să includă informația privind creditele garantate, creditele vor fi considerate incluse în portofoliu, în baza raportului lunar. Problemele tehnice vor fi notificate de către bancă, iar în cazul în care acestea nu pot fi soluționate în timp util, I.P. ODA va reveni cu o notificare, privind faptul că creditele acordate în timpul perioadei de nefuncționare a sistemului, vor fi considerate incluse în portofoliu, dacă au fost menționate în raportul lunar. Din momentul în care sistemul va deveni funcțional, toate creditele noi raportate în perioada de nefuncționare, vor fi revizuite pentru a asigura faptul că toate creditele prezentate în raportul lunar, sunt eligibile.

Raportarea transmisă de către Creditori

6.4. Creditorul transmite lunar, până la data de 10 a lunii următoare celei de gestiune, un raport în format electronic, conform *Anexa 4.*, care conține cel puțin următoarele:

- 1) Informații privind creditele noi incluse;
- 2) Informații despre IMM-urile care au beneficiat de garanție;
- 3) Date privind soldul portofoliului de credit (inclusiv un calcul al comisioanelor de garantare);
- 4) Credite scadente/achitate anticipat;
- 5) Credite restructurate;
- 6) Garanții spre executare;
- 7) Recuperări;
- 8) Credite excluse;
- 9) Comisionul de garantare calculate și achitat.

6.5. Specialistul responsabil de monitorizare din cadrul Secției evaluarea conformității garanțiilor de portofoliu va monitoriza următoarele aspecte:

- 1) Recepționarea rapoartelor în timp util;
- 2) Corectitudinea datelor furnizate și compararea cu rapoartele anterioare, precum și calcularea corectă a comisionului de garantare datorat;
- 3) Încasarea comisioanelor de garanție și a rambursărilor aferente garanțiilor executate;
- 4) Transferul de fonduri de către I.P. ODA către Creditori, necesar pentru acoperirea cererilor de plată aprobate.

6.6. După colectarea și verificarea datelor furnizate de Creditori, specialistul responsabil de monitorizare compilează rapoartele transmise și perfectează un raport pentru FGC, ce va include cel puțin următoarele date:

- 1) Valoarea maximă a plafonului de garantare pentru portofoliul fiecărui Creditor;
- 2) Valoarea soldului plafonului de garantare pentru portofoliul fiecărui Creditor;
- 3) Soldul garanțiilor pentru portofoliul fiecărui Creditor;
- 4) Provizioane calculate aferente soldului garanțiilor pentru portofoliul fiecărui Creditor;
- 5) Provizioane individuale privind cererile de plată la nivel de fiecare credit;
- 6) Valoarea comisioanelor calculate pentru portofoliul fiecărui Creditor;
- 7) Garanții executate și sume recuperate la nivel de fiecare credit.

Monitorizarea Creditorilor

6.7. Monitorizarea reprezintă o activitate esențială în gestiunea riscurilor aferente garanțiilor de portofoliu. Monitorizarea este divizată în 3 tipuri de activități esențiale: monitorizarea portofoliului, monitorizarea de la distanță/la fața locului și monitorizarea impactului.

6.8. Obiectivele activităților de monitorizare sunt:

- 1) ghidarea Creditorilor pe durata implementării garanțiilor de portofoliu, inclusiv organizarea sesiunilor de instruire pentru ofițerii de credit, după caz;
- 2) recepționarea comentariilor de la Creditori cu privire la factorii de succes și constrângerile existente;
- 3) asigurarea faptului că Creditorii respectă Acordul de Garantare, procedurile sale interne legate de aprobarea și gestionarea creditelor emise pentru IMM-uri;

- 4) detectarea portofoliilor neperformante într-un stadiu incipient și implementarea activităților de remediere pentru a reduce posibilitatea eventualei executări a garanțiilor;
- 5) identificarea riscurilor și propunerea măsurilor de corecție;
- 6) determinarea progreselor și performanței pe baza obiectivelor stabilite;
- 7) evaluarea impactului asupra dezvoltării debitorilor care au contractat credite garantate.

6.9. Rezultatele monitorizării vor fi utilizate în faza de implementare și încorporate în proiectarea noilor garanții de portofoliu și produselor de garantare aferente.

Monitorizarea portofoliului FGC

6.10. FGC monitorizează implementarea garanțiilor de portofoliu la nivelul Schemei generale, la nivel de Creditor și la nivel de portofoliu al Creditorilor. Specialistul responsabil de monitorizare din cadrul Secției evaluarea conformității garanțiilor de portofoliu, va perfecta trimestrial, până la data de 20 a lunii ulterioare trimestrului de gestiune, un raport compilat conform modelului stabilit în *Anexa 5*.

6.11. În baza rapoartelor lunare primite de la Creditori, specialistul responsabil de monitorizare pregătește raportul trimestrial intern, care cuprinde următoarele date:

- 1) *informația cu privire la angajamentul de capital și provizioanele formate* – capitalul propriu necesar pentru acoperirea pierderii maxime;
- 2) *performanța financiară* - profitabilitatea realizată din comisioanele de garantare încasate și din veniturile din dobânzi aferente resurselor financiare plasate minus costurile administrative totale și costurile de risc;
- 3) *nivelul mediu al ratei dobânzii la creditele garantate* – dacă a fost realizată o reducere a dobânzii pentru creditele garantate în comparație cu ratele de pe piață și creditele negarantate de FGC;
- 4) *nivelul mediu de acoperire cu gaj* - dacă a fost realizată o reducere a ratei de acoperire cu gaj în comparație cu ratele de pe piață și creditele negarantate de FGC;
- 5) *creditele noi incluse de Creditori și ponderea segmentelor prioritare* - companii conduse de femei, credite pentru tineri antreprenori și companiile exportatoare;
- 6) *riscul portofoliului de credit garantat* – defalcarea portofoliului de credite pe zile restante până la 30 zile, 30-90 zile; 90-180 zile și 180+ zile, la nivel de portofoliu individual, la nivel de Creditor și la nivel de Schemă;
- 7) *rata de asimilare* - procent din garanțiile de portofoliu asimilat, la nivel de portofoliu individual, la nivel de Creditor și la nivelul întregii Scheme de Garantare;
- 8) *rata de excludere* – procent din creditele excluse din cauza nerespectării Acordului de Garantare, față de numărul total de credite incluse (la nivel de portofoliu individual, la nivel de Creditor și Schemă de Garantare);
- 9) *garanțiile executate* - garanțiile achitate ca valoare și ca procent din portofoliul total garantat, la nivel de portofoliu individual, la nivel de Creditor și Schemă de Garantare;
- 10) *totalul creditelor noi incluse pe trimestru* – garanții (ca valoare și număr) și credite garantate (ca valoare și număr) pentru fiecare portofoliu;
- 11) *venituri noi generate pe trimestru* – valoarea comisioanelor de garantare la nivel de portofoliu individual, Creditor și Schemă de Garantare;
- 12) *rambursări încasate* – valoarea sumelor încasate de la Creditori aferente garanțiilor executate, pentru ultimul trimestru și ca sumă totală la nivel de portofoliu, la nivel de Creditor și Schemă de Garantare.

6.12. În procesul monitorizării, în cazul depistării unor probleme majore clasificate ca evenimente de neîndeplinire a obligațiilor (vedeți cap. VII), în termen de 10 zile informațiile se transmit către Director și după caz Comitetului, pentru luarea deciziilor privind inițierea evenimentelor declanșatoare.

Monitorizarea de la distanță și la fața locului

6.13. În dependență de calitatea portofoliului de credit raportat lunar de Creditor, în vederea gestionării eficiente a riscurilor, FGC va pregăti un plan de monitorizare de la distanță, care va fi aplicat în corespundere cu rata creditelor neperformante înregistrate la Creditori. La necesitate, monitorizarea poate fi efectuată și la fața locului.

6.14. În vederea eficientizării procesului de colaborare cu Creditorii, monitorizarea creditelor incluse în portofoliu va fi efectuată în mare parte de la distanță, inclusiv prin intermediul SIGGF.

6.15. Monitorizarea de la distanță se va efectua lunar în baza rapoartelor transmise, iar o dată în trimestru vor fi verificate cel puțin 10 credite, care vor fi selectate conform raportului din ultima lună a trimestrului de gestiune.

6.16. Specialistul responsabil de monitorizare, extrage lista creditelor per fiecare Creditor la sfârșitul trimestrului respectiv. Eșantionul pentru audit va fi selectat aleatoriu din această listă. Se va acorda prioritate Creditorilor cu un portofoliu mai mare și Creditorilor în care ponderea creditelor cu întârziere de peste 30 de zile este mai mare decât valoarea medie.

6.17. Specialistul responsabil de riscuri al FGC are dreptul de a solicita în regim prioritar anumite dosare de credit, ținând cont de starea de nerambursare, locația afacerii, structura creditului, sectorul, tipul de produs, credite restructurate etc. Lista dosarelor pentru monitorizare va fi aprobată de șeful FGC.

6.18. Sfera de aplicare a monitorizării va cuprinde verificarea nivelului de conformitate a Creditorului cu procedurile și manualele interne și cu contractul de colaborare. Examinării se supun, de asemenea, deciziile de aprobare și alte documente legate de aprobarea și monitorizarea creditelor incluse în portofoliu. De asemenea, FGC efectuează verificarea eligibilității creditelor și a IMM-urilor, examinarea includerii în contractele debitorilor a clauzelor de vizibilitate și audit, așa cum este stipulat în Acordul de Garantare.

6.19. Creditorul este obligat să informeze ODA despre orice schimbare de politică internă (după procedura de Due Diligence inițială) care afectează evaluarea / decizia / monitorizarea creditelor în cadrul garanțiilor de portofoliu. Informarea Creditorilor despre modificarea politicii interne de creditare, servește pentru FGC drept punct de referință pentru monitorizarea de la distanță și la fața locului.

6.20. Decizia de a efectua o vizită la fața locului, pentru monitorizarea creditelor, poate fi luată de către specialistul responsabil de operațiuni, dar doar cu acordul șefului FGC, după finalizarea monitorizării de la distanță. O astfel de decizie se ia în cazul în care actele transmise de Creditor sunt insuficiente pentru a verifica eligibilitatea și conformitatea creditelor. Creditorul va fi notificat în scris, în prealabil, privind monitorizarea la fața locului, inclusiv prin transmiterea unei liste a creditelor care urmează a fi examinate.

- 6.21.** Specialistul responsabil de monitorizare va pregăti un Raport de monitorizare aferent vizitei efectuate la fața locului, în termen de 10 zile lucrătoare de la vizita la fața locului.
- 6.22.** În Raport se vor enumera toate dosarele de credit examinate și orice neconformitate identificată. Raportul respectiv va fi prezentat specialistului responsabil de operațiuni și celui responsabil de riscuri pentru examinare, care se vor expune în termen de 5 zile lucrătoare. După aprobarea raportului de către șeful FGC, specialistul responsabil de monitorizare va notifica Creditorii cu privire la rezultatele monitorizării, inclusiv cu recomandările de îmbunătățire.

VII. REZULTATELE MONITORIZĂRII

Acțiuni de corecție și evenimentele declanșatoare

- 7.1.** Dacă în timpul monitorizării de la distanță sau la fața locului au fost identificate neconformități în ceea ce privește aplicabilitatea politicii interne de creditare, a manualului operațional în legătură cu un credit sau nerespectarea Acordului de Garantare de către Creditori, FGC va iniția o ședință cu Directorul ODA. Șeful FGC, de comun cu Șefii Secției evaluare riscuri și analiză și Secție evaluare conformitate garanții de portofoliu, vor elabora o recomandare cu privire la domeniul de aplicare și calendarul măsurilor de corecție, care se aprobă de către Directorul ODA, iar în cazul unui impact financiar sunt consultate cu Comitetul.
- 7.2.** Specialistul responsabil de operațiuni are sarcina de a comunica Creditorului acțiunile de corecție și calendarul elaborat ca rezultat al monitorizării.
- 7.3.** Ca parte a examinării rapoartelor lunare a Creditorilor, specialistul responsabil de monitorizare va monitoriza lunar conformitatea Creditorilor cu Obiectivele portofoliilor fiecărui Creditor și orice eveniment de neîndeplinire a obligațiilor conform Acordului de Garantare. În cazul în care se identifică o neconformitate, specialistul responsabil de monitorizare va solicita informații suplimentare de la Creditor, pentru a clarifica neconformitatea și a prezenta justificarea situației. Specialistul responsabil de monitorizare are sarcina de a transmite scrisori de informare, memorandum-uri, mesaje electronice dacă este necesar.
- 7.4.** În cazul în care neconformitatea continuă pentru o perioadă de 15 zile, iar Creditorul nu a oferit nici o justificare, specialistul responsabil de monitorizare pregătește un Raport de eveniment declanșator și propune acțiuni care urmează a fi întreprinse de FGC, dacă Creditorul nu ia măsuri de corecție în termenele specificate în Acordul de Garantare. Raportul privind evenimentul declanșator va fi transmis șefului FGC.
- 7.5.** În termen de 3 zile de la primirea Raportului, șeful FGC examinează evenimentele declanșatoare și va ține cont de nivelul de discrepanță, precum și efectele măsurilor de corecție asupra relațiilor cu Creditorul și Obiectivele Schemei de Garantare. Șeful FGC înaintează Directorului ODA, spre aprobare a propunerilor cu privire la sistarea perioadei de includere, ajustarea Obiectivelor setate pentru Creditor sau modificarea Valorii agreeate a portofoliului, însoțită de o recomandare, în funcție de natura neconformității.
- 7.6.** În urma deciziei Directorului ODA, în termen de 1 zi lucrătoare, specialistul responsabil de operațiuni va trimite o scrisoare de notificare către Creditor.

VIII. EXCLUDEREA CREDITELOR DIN PORTOFOLIUL

- 8.1.** Creditele care nu îndeplinesc criteriile de eligibilitate (identificate în timpul monitorizării la distanță/la fața locului sau pe baza notificării din partea Creditorului) vor fi excluse din portofoliu pe baza propunerii specialistului responsabil de monitorizare și aprobate de către Șeful FGC. Creditorului i se va transmite o notificare scrisă cu privire la o astfel de decizie de excludere.
- 8.2.** Creditorul poate înainta obiecții cu privire la excluderea din portofoliu a creditelor clasificate ca neeligibile în termen de 30 zile, prezentând clarificările și explicațiile de rigoare.
- 8.3.** Decizia finală de excludere este aprobată de directorul I.P. ODA, după examinarea propunerilor șefului FGC și a informațiilor prezentate suplimentar de Creditor.

IX. CERERILE DE PLATĂ ȘI RAMBURSAREA GARANȚIILOR

Cererile de plată

- 9.1** Cererile de plată aferente creditelor incluse în portofoliu vor fi prezentate de către Creditor împreună cu rapoartele lunare.
- 9.2** Cererile de plată vor fi acceptate doar dacă sunt transmise înainte de data finală a cererii de plată prevăzută în Acordul de Garantare și se referă la pierderile suportate de Creditor ca urmare a neonorării obligațiilor Beneficiarului conform contractului de credit.
- 9.3** Conformitatea cererii de plată este examinată de specialistul responsabil de monitorizare, ca parte a examinării rapoartelor transmise de Creditori specificate în pct. 6.11.
- 9.4** FGC va onora cererea de plată numai în cazul în care plafonul maxim de garantare este mai mare decât suma cererii de plată. Acoperirea parțială a cererii de plată nu este permisă.
- 9.5** Dacă plafonul maxim de garantare disponibil este mai mic decât suma cererii de plată, specialistul responsabil de monitorizare va marca cererea/cererile de plată ca fiind în așteptare și va revedea cererea de plată după următoarea perioadă de raportare.
- 9.6** Valoarea plafonului de garantare crește în timpul perioadei de includere odată cu creșterea Valorii reale a portofoliului, până la atingerea plafonului maxim de garantare, stabilit în Schema de Garantare. Suma plafonului de garantare disponibil pentru achitățile spre Creditor, este de tip revolving, reducându-se cu fiecare cerere de plată executată și crește odată cu încasarea recuperărilor.
- 9.7** Cererile de plată sunt luate la evidență după principiul „credit cu credit”.
- 9.8** În termen de 3 zile lucrătoare de la primirea cererii de plată de la Creditor, specialistul responsabil de monitorizare și specialistul responsabil de riscuri examinează creditele incluse în listă și confirmă că acestea au fost transmise înainte de data finală a cererii de plată, verificând inclusiv dacă creditele incluse în listă corespund dosarelor de credit care necesitau măsuri de corecție din partea Creditorului și dacă aceste măsuri de corecție au fost efectuate.
- 9.9** Cererea de plată este transmisă șefului FGC spre pre-aprobare, în termen de o zi din momentul verificării de către specialistul responsabil de monitorizare și riscuri, după care este transmisă Directorului I.P. ODA pentru aprobarea finală.
- 9.10** În cazul în care nu au fost identificate neconformități, în termen de 2 zile lucrătoare din momentul aprobării finale de către Directorul I.P. ODA, cererea de plată este trimisă spre executare către Secția

contabilitate și raportare financiară a I.P. ODA. Plățile sunt transferate la contul bancar specificat în Acordul de Garantare, cu excepția cazului în care s-a convenit altfel cu Creditorul.

- 9.11** Specialistul responsabil de monitorizare diminuează plafonul de garantare pentru Creditor cu valoarea plății efectuate și transmite informațiile corespunzătoare către Secția contabilitate și raportare financiară a I.P. ODA.

Gestionarea rambursărilor aferente cererilor de plată

- 9.12** În orice moment până sau după executarea garanției, Creditorul întreprinde toate măsurile privind recuperarea datoriilor restante aferente contractului de credit din portofoliul de credite garantat, inclusiv prin vânzarea completă a gajului într-un termen rezonabil, conform documentelor sale interne și actele normative.
- 9.13** La cererea FGC, Creditorul prezintă toate informațiile solicitate privind derularea procedurii de vânzare a gajului și măsurile întreprinse de Creditor în scopul recuperării datoriilor restante aferente contractului de credit inclus în portofoliu.
- 9.14** În termen de 30 zile de la data încasării de către Creditor a sumelor recuperate din vânzarea gajului, precum și a oricăror alte sume încasate în contul achitării datoriilor restante aferente contractului de credit (costul creditului), după deducerea cheltuielilor de încasare/executare silită, Creditorul rambursează către I.P. ODA valoarea sumelor recuperate, calculate proporțional cotei de garantare (%), conform următoarei formule:

$$R = (P - E) * C / 100$$

unde:

R – suma spre rambursare către ODA, exprimată în MDL

P – suma recuperate din vânzarea gajului și a oricăror alte sume încasate în contul achitării datoriilor restante aferente creditului din portofoliul de credite garantat, exprimată în MDL;

E – cheltuielile de încasare/executare silită, exprimate în MDL;

C – Cota de garantare

- 9.15** Obligația Creditorului de a rambursa plățile în conformitate cu pct. 9.14 este valabilă și după expirarea termenului Acordului de Garantare.
- 9.16** Creditorul la solicitarea FGC, dar nu mai rar de o dată în trimestru, este obligat să prezinte informații cu privire la derularea procesului de vânzare a gajului, precum și măsurile întreprinse de Creditor în scopul recuperării datoriilor restante aferente creditelor garantate.
- 9.17** Creditorul informează FGC conform pct. 9.16 până în momentul recuperării complete a soldului restant al creditului sau recunoașterea la pierdere a acestuia (clasificat în categoria „Compromise”).
- 9.18** Rambursările vor fi înregistrate și luate la evidență după principiul credit cu credit.

X. Restructurarea Creditului

- 10.1** Creditele incluse în Portofoliu pot fi restructurate de către Creditor în conformitate cu regulile și procedurile interne ale Creditorului, doar cu acordul prealabil al Garantului.
- 10.2** În baza cererii Beneficiarului, Creditorul poate solicita în scris acordul Garantului, cu privire la restructurarea creditului inclus în portofoliu.

- 10.3** Garantul va analiza cererea depusă de Creditor în conformitate cu pct. 10.2 și va informa în scris Creditorul, în termen de 5 zile lucrătoare, despre decizia aprobată.
- 10.4** Specialistul responsabil de operațiuni va întocmi nota informativă pentru Secția evaluare riscuri și analiză, care după ce va fi revizuită de către specialistul de risc, va fi înaintată șefului FGC, descriind condițiile restructurate, riscurile posibile și dacă acestea corespund criteriilor de eligibilitate a Schemei de Garantare.
- 10.5** În baza notei informative și a documentelor anexate, șeful FGC va propune decizia (pozitivă/negativă) cu privire la cererea transmisă.
- 10.6** Decizia finală de restructurare se aprobă de către directorul I.P. ODA, după examinarea propunerilor șefului FGC și a informațiilor suplimentare transmise de Creditor.
- 10.7** În cazul deciziei pozitive a Garantului cu privire la restructurarea creditului inclus în portofoliu, Creditorul va efectua modificările de rigoare în contractul de credit, în acest caz creditul rămâne inclus în portofoliu conform condițiilor inițiale.
- 10.8** În cazul deciziei negative a Garantului, Creditorul poate renunța în scris la modificările solicitate, creditul rămânând inclus în continuare în portofoliu sau poate solicita excluderea din portofoliu a creditului pentru care a fost solicitată restructurarea.
- 10.9** În cazul modificării structurii gajului a creditului garantat, Creditorul va fi obligat să transmită o solicitare cu privire la modificările ce urmează a fi aprobate, iar acestea vor fi considerate din start acceptate de Garant, fără o confirmare scrisă, în cazul în care cota minimă de acoperire cu gaj a creditului este conformă ratei specificate în Anexa nr. 1 a Acordului de Garantare.
- 10.10** În cazul în care modificările operate la structura gajului, nu respectă cota minimă de acoperire cu gaj, în cazul înaintării cererii de executare, Garantul va reduce valoarea ce urmează a fi achitată, în conformitate cu secțiunea privind executarea garanțiilor, din Acordul de Garantare.

XI. Procesul de evaluare

- 11.1.** Evaluarea se referă la o evaluare sistematică și obiectivă a unei Scheme de garantare în curs de desfășurare sau finalizată, proiectarea, implementarea și rezultatele acestuia. Diferența între monitorizare și evaluare este momentul și punctul de focalizare al acestora. Monitorizarea are loc continuu și tinde să se concentreze pe activitatea curentă.
- 11.2.** Evaluările sunt periodice și sunt efectuate la anumite momente în timp pentru a evalua cât de bine s-a desfășurat o intervenție și ce diferență a realizat ea pentru Beneficiarii țintă în corespundere cu Obiectivele stabilite.
- 11.3.** Evaluarea impactului este punctul focal al exercițiilor de evaluare, deoarece necesită o evaluare metodologică complexă și ținută, care se realizează pe parcursul evoluției, în baza datelor colectate sistematic.
- 11.4.** Evaluarea impactului stă la baza evaluării modului în care IMM-urile au utilizat creditele bancare, în ce măsură garanțiile au fost esențiale pentru a facilita aceste credite și ce efect au avut garanțiile financiare asupra generării lor de venituri, creării/menținerii locurilor de muncă și asupra altor beneficii asociate.

11.5. Evaluarea intervențiilor FGC se realizează conform criteriilor de evaluare desemnate de I.P. ODA sau o entitate desemnată de Consiliul I.P. ODA.

11.6. Evaluarea FGC este ghidată de următoarele principii:

- 1) Evaluarea se efectuează preponderent prin sondaje în rândul Creditorilor și Beneficiarilor pentru a urmări valoarea adăugată și, respectiv, impactul social. Evaluarea ajută la colectarea datelor pe care FGC nu le poate colecta prin rapoartele periodice de la Creditori.
- 2) Evaluarea se efectuează periodic (de exemplu, o dată la trei ani), sau atunci când va fi necesar pentru a evalua impactul social provenit din implementarea Schemelor de garantare.
- 3) Evaluarea are drept scop colectarea de date aferente indicatorilor de rezultat și nivelul impactului, în cadrul exercițiului de monitorizare și evaluare a FGC.
- 4) Rezultatele evaluării au scopul de a demonstra dacă Schemele de Garantare gestionate de FGC modifică comportamentul Creditorilor, contribuind astfel la creșterea accesului la finanțare pentru IMM-uri, creșterea veniturilor IMM-urilor, crearea mai multor locuri de muncă și dacă garanțiile permit FGC să-și îndeplinească mandatul.

XII. Alte dispoziții

12.1. Modificările redacționale a manualului operațional (de scriere, exprimare, lingvistică, ortografică, gramaticală), sunt aprobate de către Consiliu, fără consultarea CFR, la propunerea directorului, pe baza unei recomandări a Șefului FGC, și consultarea prealabilă a Băncii Mondiale, iar oricare alte intervenții în textul manualului operațional, se aprobă de Consiliu cu consultarea prealabilă de către Comitet.

Anexa 1. Abordarea de alocare a punctajului pentru cererile de aplicare a Creditorilor.

1.	Evaluarea formală a cererii de aplicare pentru garantare		Conformare
1.1.	Cererea a fost depusă și pregătită conform apelului		Da/Nu
1.2.	Solicitantul este un Creditor licențiat și activează conform cadrului normativ		Da/Nu
1.3.	Solicitantul a prezentat documentele necesare conform solicitărilor		Da/Nu
1.4.	Solicitantul a prezentat declarațiile solicitate		Da/Nu
1.5.	Solicitantul respectă criteriile de selecție		Da/Nu
2.	Criteriile de evaluare a impactului calitativ		Puncte
2.1.	Evaluarea calitativă		100 p.
Obiective	2.1.1.	1. Capacitate financiară de a construi portofoliul solicitat: raportul dintre valoarea portofoliului propus de Creditor și valoarea creditelor noi acordate de către Creditor IMM-urilor în ultimele 24 de luni: ➤ Mai mult de 50% - 1 p. ➤ De la 25% până la 50%- 10 p. ➤ Mai puțin de 25%- 20 p. 2. Numărul de clienți – creditele active pentru IMM-uri în portofoliul băncii ➤ Mai mult de 2000 - 20 p. ➤ De la 1000 până la 2000 - 10 p. ➤ Mai puțin de 1000 - 1 p.	Până la 40 p.
	2.1.2.	1. Calitatea portofoliului în ultima zi a lunii anterioare depunerii cererii de aplicare (creditele neperformante – întârziere în achitarea tranșelor mai mult de 90 zile) pentru creditele noi acordate IMM-urilor în ultimele 24 de luni: ➤ Mai mult de 10% - 1 p. ➤ De la 5% până la 10% - 10 p. ➤ Mai puțin de 5% - 20 p. 2. Concentrarea pe segmentul IMM-urilor la situația din ultima zi a lunii anterioare depunerii cererii de aplicare (portofoliul de credite acordat IMM-urilor/Portofoliul total de credite): ➤ Mai mult de 50% – 20 p. ➤ De la 25% până la 50% - 10 p. ➤ Mai puțin de 25% - 1 p.	Până la 40 p.
Subiective	2.1.3.	Evaluarea subiectivă a solicitantului pe baza experienței cu FGC și alte instrumente de garantare: ➤ Slab / Inexistent - 1 p. ➤ Bun - 10 p. ➤ Excelent - 20 p.	Până la 20 p.
Pentru calitatea A sunt necesare min 70 p., pentru calitatea B - min 50 p. și pentru calitatea C - mai puțin de 50 p.			

2.2.	Evaluarea impactului		100 p
Objective	2.2.1.	1. Volumul propus al portofoliului (bănci comerciale): ➤ Mai puțin de 50 milioane MDL - 1 p. ➤ De la 50 milioane MDL până la 100 milioane MDL - 10 p ➤ Mai mult de 100 milioane MDL - 20 p 2. Volumul propus a Portofoliului este solicitat într-o proporție mai mare sau egal de 50% pentru: ➤ portofoliu plafonat asigurat - 20 p. ➤ portofoliu plafonat neasigurat - 5 p. ➤ portofoliu neplafonat asigurat - 10 p. ➤ portofoliu neplafonat neasigurat - 1 p.	Până la 40 p.
	2.2.2.	1. Existența politicilor de mediu și sociale * – 10 p 2. Cerințe reduse de acoperire cu gaj (sau sumă mărită a creditului pentru creditele neasigurate) – 10 p 3. Rate ale dobânzilor/comisioanelor reduse în comparație cu creditele standard – 10 p 4. Creșterea de peste 20% a valorii de noi credite acordate IMM-urilor (ultimii 2 ani) – 10 p	Până la 40 p.
Subjective	2.2.3.	Evaluarea subiectivă a portofoliului propus și contribuția la atingerea obiectivelor schemei (produs nou, accent pe sectoare prioritare, sprijin suplimentar nefinanciar și altele): ➤ Slab – 1 p. ➤ Bun - 10 p. ➤ Excelent - 20 p.	Până la 20 p.
* Pentru sursele financiare a Băncii Mondiale, acest criteriu este obligatoriu.			
Pentru Impactul 1 sunt necesare min 70 p, pentru Impactul 2 - min 50 p., iar pentru Impactul 3 mai puțin de 50 p			

Anexa 2. Raport privind ședința de Due Diligence

Data efectuării Due Diligence _____

Locul ședinței _____

Participanți ai FGC _____

Raportul de Due Diligence (pct. 5.2) elaborat de: _____

semnătura: _____

Raportul de Due Diligence (pct. 5.2) aprobat de: _____

semnătura: _____

Participanți din partea Creditorului și funcția acestora

Lista întrebărilor transmise anterior ședinței

1 Responsabilitatea socială și de mediu

2 Guvernanța corporativă

3 Altele – valoarea portofoliului solicitat, utilizarea Garanției pentru portofoliile de credite, în vederea îmbunătățirii accesului IMM-urilor la finanțare.

Lista documentelor examinate.

1 Politica creditară internă

2 Politica privind evaluarea și monitorizarea gajului

Comentarii bazate pe Formularul de Aplicare al Creditorului

SABLON

EVALUAREA INTERMEDIARULUI FINANCIAR PARTICIPANT PENTRU

[DENUMIREA BĂNCII]

Evaluarea pregătită de: : [Nume, Funcția]
Data ședinței la fața locului/virtuală : [Data]
Data evaluării : [Data raportului]
Evaluarea aprobată de : [Nume, Funcția]

RAPORT DE DUE DILIGENCE

1. Abrevieri

AC	Comitetul de audit
ALCO	Comitetul de gestionare a activelor și pasivelor
CC	Comitetul de Credit
CEO	Director executiv
COO	Director Operațiuni
CRO	Director Gestionarea Riscurilor
CRM	Gestiunea riscului de credit
EUR	Euro
FC	Valută străină
IFRS	Standarde internaționale de raportare financiară
IT	Tehnologia informației
KPI	Indicator cheie de performanță
MB	Consiliu de Administrație
MDL	Leu moldovenesc
MOU	Memorandum de înțelegere
MSME	Întreprinderi micro, mici și mijlocii
NBM	Banca Națională a Moldovei
NPL	Credite neperformante
RC	Comitetul de gestionare a riscurilor
RMD	Departamentul de gestionare a riscurilor
SB	Consiliul de Supraveghere
SFA	Acordul de finanțare subsidiară
SOE	Întreprindere de stat
USD	Dolar american
WB	Banca Mondială

2. Rezumat

- 2.1 Prezentarea generală a băncii** [Un scurt istoric a băncii. Confirmați că banca este licențiată și activează de cel puțin 2 ani]
- [Sumar a indicatorilor cheie (active totale, total capital, total depozite individuale, rata de adecvare a capitalului(CAR))]
- [Descrierea deținătorilor, acționari cheie]
- [Sumar al poziției pe piață (ponderea activelor totale, ponderea activelor totale, ponderea depozitelor totale, ponderea depozitelor asigurate)]
- [Rezumatul strategiei de afaceri a băncii]
- [Sumar al problemelor non-financiare cheie (acoperire negativă în presă, probleme legate de acționarii cheie, conducerea)]
- 2.1 Constatări negative majore** [Rezumați constatările majore negative, dacă există]
- 2.2 Evaluarea riscului reputațional** [Rezumați orice riscuri reputaționale identificate în legătură cu banca însăși, conducerea și acționarii cheie]
- 2.3 Solicitarea indicată de conducere pentru garanțiile FGC** [Furnizați date cu privire la așteptările băncii privind durata și sumele garanțiilor FGC, pe care intenționează să le utilizeze]
- 2.4 Concluzia evaluării** [Recomandare de aprobare sau respingere a participării în Schema de Garantare. Banca trebuie să respecte toate criteriile și definițiile stabilite în Anexa 2.1. și 2.2. Recomandarea poate fi condiționată de inițierea de către bancă a unor acțiuni specifice/corectarea problemelor specifice, înainte de a fi permisă utilizarea garanțiilor]

[Faceți o recomandare dacă banca trebuie monitorizată de către ODA mai frecvent decât anual]

3. Evaluarea financiară

3.1 **Calitatea activelor**

[Sumar al evaluării generale a calității activelor (bună, satisfăcătoare, nesatisfăcătoare)]

[Descriere succintă a calității portofoliului de credite și a tendințelor pe segmente de credit (companii mari, de consum, IMM); descrierea tendințelor și a ratelor NPL, descrierea ratelor de acoperire a provizioanelor/pierderilor. Rezumați orice informații pozitive sau negative privind tendințele în calitatea activelor primite de la bancă]

3.2 **Lichiditate**

[Sumar al evaluării generale a lichidității (bună, satisfăcătoare, nesatisfăcătoare)]

[Descrieți conformitatea/neconformitatea cu ratele de lichiditate reglementate]

[Descrieți tendințele în lichiditate și principalele surse de lichiditate]

3.3 **Capital**

[Sumar al evaluării capitalului (bună, satisfăcătoare, nesatisfăcătoare). Comentați despre disponibilitatea de capital suplimentar, când este necesar (de exemplu, de la acționarul străin) pentru bancă]

[Descrieți conformitatea/neconformitatea cu ratele de capital reglementate]

[Descrieți tendințele în capitalizare]

3.4 **Structura portofoliului de credit**

[Rezumați structura portofoliului de credit (de consum, ipotecare, companii mari, IMM-uri, etc.).

Descrieți tendințele în ceea ce privește creșterea și structura portofoliului]

[Rezumați distribuția portofoliului de credite pentru companiile mari și IMM-uri după sectoarele economice (producție, comerț, transport, agricultură, etc.)]

[Descrieți concentrațiile în portofoliul de credite (geografice, sectoriale)]

3.5 **Venituri**

[Sumar al evaluării veniturilor (bună, satisfăcătoare, nesatisfăcătoare). Comentați asupra provizioanelor și pierderilor și impactul pozitiv/negativ asupra veniturilor (de exemplu, dependența de reversările/recuperările provizioanelor și pierderilor, pentru a genera venituri satisfăcătoare)]

[Descrieți tendințele în venituri și costuri]

4. Gestiunea riscurilor

4.1 **Prezentare general a gestiunii riscurilor**

[Descrieți conformitatea cu cerințele de reglementare și (dacă este cazul), cerințele de gestiune a riscurilor din partea acționarului majoritar (băncii mame)].

[Confirmați că banca are un director de gestionare a riscurilor (CRO) și evaluați independența CRO în exercitarea funcțiilor de gestionare a riscurilor].

[Descrieți și evaluați numărul de personal, calificările și experiența personalului departamentului de gestionare a riscurilor, în raport cu mărimea și complexitatea operațiunilor băncii]

4.2 **Managementul riscului de credit**

[Rezumați: rolul Consiliului de supraveghere (SB) în stabilirea politicii de gestionare a riscului de credit pentru bancă, inclusiv rolul său în aprobarea delegărilor autorității de credit; descrieți rapoartele de gestionare a riscului de credit furnizate SB;

descrieți independența managementului riscului de credit față de funcțiile de creditare; și confirmați că structura managementului riscului de credit a băncii este în conformitate cu cerințele de reglementare]

[Descrieți comitetele de credit ale băncii și autoritățile lor. Descrieți relația dintre comitetele de credit și managementul riscului de credit. Evaluați eficacitatea competențelor oferite managementului riscurilor de credit de a opri/retransmite deciziile de credit către un nivel superior]

[Evaluați eficacitatea și caracterul adecvat al proceselor de aprobare a creditelor, inclusiv caracterul adecvat al autorităților de credit delegate]

4.3 **Gestionarea riscului valutar, de lichiditate și de piață**

[Descrieți procesele băncilor de evaluare a riscurilor pentru gestiunea riscurilor financiare. Confirmați că banca deține un Comitet de active și pasive (ALCO), sau echivalent. Descrieți rolul Consiliului de Supraveghere (SB) în aprobarea limitelor de risc financiar și necesitatea de raportare de la ALCO către SB, cu privire la aceste tipuri de riscuri. Dacă este cazul, descrieți rolul băncii-mamă în gestionarea riscurilor financiare]

[Rezumați conformitatea cu cerințele de reglementare privind riscurile de lichiditate și valutare. Dacă este cazul, descrieți orice sprijin suplimentar de lichiditate/ sprijin pentru gestionarea riscurilor valutare (hedging), disponibil din partea băncii-mamă].

4.4 **Gestionarea riscului operațional**

[Descrieți și evaluați caracterul adecvat al structurii de management al riscului operațional a băncii. Descrieți rolul jucat de SB în monitorizarea și stabilirea politicilor privind riscurile operaționale, în special în ceea ce privește IT-ul]

4.5 **Control și Audit intern**

[Descrieți mecanismele de audit intern și control ale băncii. Furnizați comentarii specifice cu privire la independența acestor funcții în cadrul băncii și relația de raportare dintre șefii auditului intern și controlului și SB. Confirmați că șeful auditului intern este

angajat și demis de SB]

[Descrieți și evaluați numărul de personal, calificările și experiența personalului din departamentele de audit intern și control în raport cu dimensiunea și complexitatea operațiunilor băncii. Descrieți aranjamentele băncii (interne și/sau externalizate) pentru auditul intern al IT-ului]

[Descrieți planul anual de audit intern al băncii și rolul SB în aprobarea și monitorizarea îndeplinirii planului, inclusiv supravegherea ulterioară, pentru a asigura respectarea recomandărilor de audit intern]

5. Guvernanță

5.1 **Structura**

[Confirmați că structurile de guvernare ale băncii sunt în conformitate cu cerințele de reglementare]

[Descrieți componența SB, numărul de membri independenți, precum și structura și componența comitetelor SB responsabile de managementul riscului de credit, managementul altor riscuri, auditul intern și controalele]

6. Probleme de reglementare

6.1 **Constatări**

[Confirmați că banca nu are ordine de reglementare în vigoare pentru nerespectarea reglementărilor. În cazul în care se găsesc încălcări/ordine, descrieți fiecare încălcare și evaluați dacă încălcarea este semnificativă]

7. Tehnologia informației

7.1 Constatări

[Descrieți dacă sistemele IT ale băncii sunt adecvate pentru nevoile sale de afaceri și oferă sprijin adecvat pentru funcțiile sale de gestionare a riscurilor]

[Confirmați că sistemul IT al băncii va permite raportarea la un nivel detaliat, solicitat conform Manualului Operațional al Proiectului]

8. Riscul reputațional

8.1 Aspecte

[Revizuiți și rezumați orice acoperire negativă recentă (<2 ani) din mass-media despre: (a) banca; și, (b) principalii acționari ai băncii. Evaluați dacă această acoperire prezintă un risc reputațional pentru ODA, ca urmare a potențialei relații de colaborare, stabilite prin acordarea de Garanții]

Anexa 2.1: Sumar al conformității Băncilor cu criteriile de eligibilitate

#	Criteriu	Conform (Da/Nu)
1	Licențiat corespunzător și activează de cel puțin 2 ani	
2	Aționarii și managerii băncii sunt considerați ‘capabili și de încredere’ în conformitate cu reglementările bancare	
3	Guvernare bună, management calificat și experimentat, capacitate organizațională adecvată pentru profilul specific de risc. (vedeți Anexa 2)	
4	Deține o ”poziție bună” față de BNM (în sensul respectării reglementărilor prudențiale și tuturor legilor aplicabile). (vedeți Anexa 2)	
5	Deține politici și proceduri scrise și bine definite pentru gestionarea tuturor tipurilor de riscuri financiare (risc de lichiditate, creditor, valutar, de rată a dobânzii și de piață, precum și riscurile asociate structurii bilanțului și situației veniturilor. (vedeți Anexa 2)	
6	Menține un capital adecvat, cel puțin egal cu rata minimă de acoperire a capitalului, în conformitate cu reglementările BNM. (Vezi Anexa 2)	
7	Dispune de lichiditate adecvată și îndeplinește criteriul aferent lichidității minime, în conformitate cu reglementările prudențiale. (vedeți Anexa 2)	
8	Este profitabilă și deține un profil de risc acceptabil – în sensul menținerii valorii capitalului său	
9	Deține o calitate adecvată a portofoliului de credit, o clasificare corectă a activelor și a expunerii la risc de credit extra bilanțier, precum și constituie provizioane adecvate pentru pierderi. (vedeți Anexa 2)	
10	Dispune de audit intern/control adecvat pentru profilul specific de risc	
11	Dispune de sisteme informaționale de gestiune adecvate	

Anexa 2.2: Conformitate cu Reglementările Prudențiale

Preocupări legate de riscuri	Reglementări Prudențiale
Capital adecvat	Băncile ar trebui să respecte următoarele rate de solvabilitate: (I) Fondurile Proprii de Nivel I de bază ar trebui să constituie cel puțin 5% din activele ponderate la risc a băncii (RWA); (II) Fondurile Proprii de Nivel I ar trebui să constituie cel puțin 7.5% din activele ponderate la risc, în timp ce, (III) Fondurile proprii totale a băncii ar trebui să acopere cel puțin 10% din activele ponderate la risc . În cazul în care pentru o anumită bancă, de către BNM au fost stabilite alte rate de solvabilitate decât cele stabilite mai sus, se va verifica conformitatea solvabilității băncii cu ratele stabilite de NBM.
Limite de expunere la credit și cele de concentrare	Valoarea soldului tuturor creditelor acordate de o bancă unui singur debitor sau unui grup de debitori aflați în legătură, nu poate depăși echivalentul a 15% din capitalul eligibil al băncii.
Rata de lichiditate	Rata de acoperire cu lichidități ar trebui să fie mai mare de 100%. Acest lucru înseamnă că băncile ar trebui să aibă suficiente active lichide de înaltă calitate pentru a acoperi posibilele ieșiri nete de numerar într-un scenariu sistemic și idiosincratic combinat, pe o perioadă de 30 de zile. Băncile trebuie să respecte o Rată de Finanțare Stabilă Netă, de minim 100%, ceea ce înseamnă că banca ar trebui să își acopere necesitatea de finanțare stabilă cu surse de finanțare stabile, deși această cerință poate fi suspendată până la noi ordine. Până la intrarea în vigoare a acestei rate, se aplică cerințele privind neconcordanțele între active și pasive și concentrarea surselor de finanțare.
Expunerea la riscul de schimb valutar	Maxim 40% din capitalul de bază (poziția valutară (FC) a băncii) Maxim 20% din capitalul de bază (pentru o poziție valutară individuală overnight)
Provizioane pentru pierderile din creditare	Băncile trebuie să clasifice creditele în trei etape (Etapa 1, 2 și 3), în conformitate cu standardele locale de implementare IFRS9 și să calculeze provizioanele pentru pierderile din creditare corespunzător (pierderile prognozate pe un an pentru creditele din Etapa 1 și pe durata de viață a creditelor pentru creditele din Etapa 2 și 3).
Structuri de gestionare a riscurilor	Consiliul de Supraveghere al Băncii ar trebui să înființeze un comitet de riscuri în cadrul membrilor săi, pentru a supraveghea aspectele legate de gestionarea riscurilor. Băncile ar trebui să dispună de o funcție de gestionare a riscurilor, o funcție de monitorizare a conformității și o funcție de audit intern.

Anexa 2.3: Situațiile financiare

[Atașați copiile ale bilanțului contabil, contului de profit și pierdere și a principalelor indicatori financiari și regulatorii (de exemplu, ROE, ROA, CAR, ratelor de lichiditate) pentru cea mai recentă perioadă disponibilă (auditate în cazul sfârșitului de an, ne auditate în cazul altor perioade) și cel puțin două situații financiare ale anilor precedenți încheiați]

Anexa 3. Propunerea de aprobare a Creditorului

1. Aspecte generale

Denumirea creditorului _____

Volumul propus la portofoliului maxim, milioane MDL _____

Tip de Portofoliu _____

Rata evaluării calității / impactului (ABC/123) _____

Data Due Diligence _____

Due Diligence, scor total _____

2. Analiza și comentarii privind Formularul de Aplicare, evaluarea calității/impactului asupra domeniilor de Due Diligence

Domeniile de Due Diligence	Scor *	Pondere	Comentarii
1. Imaginea companiei		10%	
2. Responsabilitate socială și de mediu		20%	
3. Situația financiară și politica de creditare		30%	
4. Capacitatea de a îndeplini activitățile prevăzute în contractul de colaborare		20%	
5. Guvernanta corporativă		20%	
Total **	Formula	100%	
Formula = $S1*0.1+S2*0.2+S3*0.3+S4*0.2+S5*0.2$			
* 1 Foarte bună, 2 Bună, 3 Slabă, 4 Foarte slabă, 5 Inacceptabilă			
** Dacă doar unul dintre domenii nu este calificat ca acceptabil, scorul total va fi, de asemenea, Inacceptabil			

3. Propunere (Aprobată/Aprobată cu unele condiții/Neaprobată)

Detalii despre portofoliu (volumul maxim al portofoliului, volumul agreat al portofoliului, valoarea maximă a unui credit, obiectivele portofoliului)

Prevederi suplimentare

Data

Semnătura

Anexa 4. Cerințe de raportare ale Creditorilor

Rapoartele întocmite trebuie să includă:

1. Informații privind creditele noi (pentru luna raportată)

Câmp	Format	Obligatori	Comentarii
Nr. de identificare al beneficiarului	Număr	Da	IDNO
Nr. de identificare al creditului	Număr	Da	nr. contractului de credit
Perioada de raportare	Listă	Da	Luna 1, Luna 2
Nr. ID al Băncii	Număr	Da	
Nr. ID al Sucursalei Băncii	Număr	Da	
Nr. ID al Portofoliului	Număr	Da	
Tipul creditului	Listă	Da	Credit, de tip revolving, Overdraft
Valuta Creditului	MDL/EUR/USD	Da	
Valoarea sumei principale a creditului	Număr	Da	
Data semnării contractului de credit	Data	Da	
Data primei debursări	Data	Da	
Suma creditului neutilizată	Număr	Da	
Data primei tranșe de achitare (a principalului)	Data	Da	
Data scadenței contractului de credit	Data	Da	
Durata contractului de credit	Numărul de luni	Da	
Rata de acoperire cu gaj, VP	Procent	Da	Valoarea de piață
Rata de acoperire cu gaj, VL	Procent	Da	Valoarea de lichidare
Rata anuală a dobânzii	Procent	Da	
Cota de garantare	Procent	Da	
Data convertirii valutare	Data	Da	
Rata de convertire valutară	Număr	Da	Banca Națională a Moldovei
Suma garanției în MDL	Număr	Da	Valoarea principală a creditului*Rata de convertire valutară* Cota de garantare
Data aprobării garanției	Data	Da	

2. Informație privind Beneficiarii garanțiilor (pentru luna raportată)

Câmp	Format	Obligatoriu	Comentarii
Nr. ID al Băncii	Număr	Da	
Perioada de raportare	Listă	Da	Luna 1, Luna 2, ...
Nr. ID al Beneficiarului	Număr	Da	IDNO
Denumirea Beneficiar	Text	Da	
Tipul întreprinderii	Listă	Da	De specificat întreprindere micro, mică sau mijlocie
Formă de organizare	Listă	Da	SRL, GT, etc
Data înființării	Data	Da	
Adresa juridică	Text	Da	
Cod poștal	Număr	Da	
Sector economic (Codul CAEM)	Listă	Da	

Email:	Text	Da	
Telefon mobil:	Text	Da	
Fondată sau administrată de o femeie	Da/Nu	Da	
Fondată sau administrată de un tânăr (maxim 35 ani)	Da/Nu	Da	
Companie exportatoare	Da/Nu	Da	
Valoarea anuală a exporturilor pentru anul fiscal anterior, echivalent în MDL	Număr	Da	
Valoarea exporturilor de produse noi sau către piețe de desfacere/clienti noi, efectuate după data debursării creditului garantat, echivalent în MDL (datele se actualizează trimestrial)	Număr	Da	
Beneficiar nou	Da/Nu	Da	Debitor nou pentru Creditor
Număr de angajați dintre care: Femei Bărbați	Număr Număr Număr	Da	Angajați, proprietari-manageri
Cifra de afaceri totală în MDL	Număr	Da	
Active totale în MDL	Număr	Da	
Clasificarea internă a Beneficiarului/Scorul intern	Text	Da	Conform clasificării BNM (standard, supravegheat)
Comentarii	Text	Nu	

3. Date privind soldul creditelor (pentru toate creditele din portofoliu)

Câmp	Format	Obligatoriu	Comentarii
Nr. ID al Băncii	Număr	Da	
Perioadă de raportare	Listă	Da	Luna 1, Luna 2...
Nr. ID al Creditului	Număr	Da	Obligatoriu, nr. contractului de credit
Debursări cumulative	Număr	Da	
Soldul creditelor (valută)	Număr	Da	
Zile de întârziere	Număr	Da	Dacă există
Data convertirii valutare	Data	Da	Data convertirii valutare
Rata de convertire valutară	Număr	Da	BNM
Soldul creditelor în MDL	Număr	Da	
Cota de garantare	Procent	Da	
Soldul garanției în MDL	Număr	Da	
Rata comisionului de garantare pe an	Procent	Da	
Valoarea comisionului de garantare	Număr	Da	
Comentarii	Text	Nu	Opțional

4. Tranzacții scadente/plătite în avans (pentru luna raportată)

Câmp	Format	Obligatoriu	Comentarii
Nr. ID al Băncii	Număr	Da	
Perioada de raportare	Listă	Da	L1, L2...

Nr. ID al Creditului	Număr	Da	Obligatori
Data rambursării	Data	Da	Obligatori
Comentarii	Text		Opțional

5. Credite restructurate (pentru luna raportată)

Câmp	Format	Obligatori	Comentarii
Nr. ID al Băncii	Număr	Da	
Perioada de raportare	Listă	Da	L1, L2...
Nr. ID al Creditului	Număr	Da	Obligatori
Tipul de restructurare	Listă	Da	Obligatori (Listă)
Data restructurării	Data	Da	Obligatori
Comentarii	Text	Da	Opțional

6. Garanții spre executare (pentru luna raportată)

Câmp	Format	Obligatori	Comentarii
Nr. ID al Intermediarului financiar	Număr	Da	
Nr. ID al Creditului	Număr	Da	
Perioada de raportare	Listă	Da	L 1, L 2...
Suma neachitată a principalului	Număr	Da	
Valută	MDL/EUR/USD	Da	
Data neîndeplinirii obligațiilor	Data	Da	
Soldul creditului	Număr	Da	
Data convertirii valutare	Data	Da	
Rata de conversie valutară	Număr	Da	BNM
Cerere de plată	Număr	Da	Valoarea garanției spre executare

7. Recuperări (pentru luna raportată)

Câmp	Format	Obligatori	Comentarii
Nr. ID al Creditului	Număr	Da	
Perioada de raportare	Listă	Da	L1, L2...
Data recuperării	Data	Da	
Suma recuperării	Număr	Da	Minus costurile de recuperare
Valuta	MDL/EUR/USD	Da	MDL, EUR, USD
Data convertirii valutare	Data	Da	
Rata de conversie valutară	Număr	Da	BNM
Suma în MDL ce urmează a fi transferată către FGC	Număr	Da	Suma transferată conform cotei de garantare

8. Tranzacții excluse (pentru luna raportată)

Câmp	Format	Obligatori	Comentarii
Nr. ID al Băncii	Număr	Da	
Perioadă de raportare	Listă	Da	L1, L2...
Nr. ID al Creditului	Număr	Da	Nr. contractului de credit
Data excluderii	Data	Da	
Comentarii	Text	Da	Opțional

Anexa 5. Raportarea internă

Set de date privind soldul portofoliului (pe baza rapoartelor Creditorului și a Acordurilor de Garantare)

Câmp	Format	Obligativ	Comentarii
Nr. ID al Băncii	Număr	Da	
Nr. ID al Portofoliului	Număr	Da	
Perioadă de raportare	Listă	Da	L1,L2
Începutul perioadei de includere	Data	Da	
Sfârșitul perioadei de includere	Data	Da	
Data încetării Acordului	Data	Da	
Valoarea maximă a portofoliului	Data	Da	
Valoarea agreată a portofoliului	Data	Da	
Valoarea reală a portofoliului	Data	Da	
Numărul IMM-urilor beneficiare	Număr	Da	cumulative
Soldul portofoliului de credite	Număr	Da	
Soldul restant al portofoliului (PAR 30)	Procent	Da	
Soldul restant al portofoliului (PAR 90)	Procent	Da	
Cota de garantare	Procent	Da	
Soldul garanțiilor	Număr	Da	
Cota comisionului de garantare	Procent	Da	
Suma comisionului de garantare	Număr	Da	
Data primirii comisionului	Data	Da	
Rata minimă de acoperire cu gaj	Procent	Da	
Rata medie de acoperire cu gaj	Procent	Da	
Rata medie a dobânzii pe an	Procent	Da	
Rata dobânzii (minimă)	Procent	Da	
Rata dobânzii (maximă)	Procent	Da	
Rata plafonului de garantare	Procent	Da	
Valoarea maximă a plafonului de garantare	Număr	Da	
Valoarea disponibilă a plafonului de garantare	Număr	Da	Luând în considerație executările și rambursările
Suma garanțiilor executate	Număr	Da	
Numărul garanțiilor executate	Număr	Da	
Rambursări	Număr	Da	Suma rambursărilor încasate de la Creditor
Data primirii rambursărilor	Data	Da	
Valoarea creditelor excluse	Număr	Da	
Numărul creditelor excluse	Număr	Da	
Comentarii	Text	Nu	

Anexa 6. Lista activităților neeligibile

A. Următoarele activități nu vor fi susținute în cadrul Schemei de Garantare:

1. în cazul în care acestea pot cauza impacturi semnificative, pentru care ar fi necesară o Evaluare de Impact asupra Mediului (EIA) completă, conform Legii naționale nr. 86/2014;
2. orice investiții legate de exploatarea lemnului și/sau care pot avea impact asupra sănătății pădurilor;
3. producția și prelucrarea Organismelor Modificate Genetic (OMG);
4. situate în zone protejate, habitate critice sau zone cultural sau social sensibile, recunoscute conform reglementărilor naționale (de exemplu, în zone naturale protejate de stat, zone centrale ale rețelei ecologice, registru național al monumentelor etc.) (Ref.: ESS6 - Conservarea biodiversității și gestionarea durabilă a resurselor naturale vii; ESS8 - Patrimoniu cultural);
5. orice activități care pot provoca deplasarea fizică sau economică permanentă sau temporară a proprietarilor sau utilizatorilor oricărui teren și care conduc la pierderea sau deteriorarea bunurilor, inclusiv culturile în picioare, structurile sau alte îmbunătățiri ale terenului (Ref.: ESS 5 - Achiziția de terenuri, restricțiile privind utilizarea terenurilor și relocarea involuntară);
6. orice activități care implică munca forțată sau munca copiilor, îngrijorare raportată sau semnificativă privind exploatarea și abuzul sexual sau hărțuirea sexuală (Ref.: ESS2 - Munca și condiții de muncă)
7. achiziționarea pesticidelor clasificate ca "I, II sau III din Grupul de Toxicitate al Republicii Moldova" [1], "Ia, Ib sau II din Clasa de Toxicitate a OMS" [2] și/sau "interzise sau restricționate sever de UE" [3] (Ref.: ESS3- Eficiența resurselor și prevenirea și gestionarea poluării);
8. sisteme de irigare la scară largă [4] și subproiecte care implică evacuarea apelor uzate direct în căile navigabile internaționale, captarea sau devierea apelor internaționale, subproiectele legate de evacuarea materialelor reziduale într-o locație care ar putea avea impact asupra apelor internaționale, construcția oricăror baraje care ar putea afecta regimul hidrologic al apelor internaționale etc. (Ref.: OP/BP 7.50 Proiecte privind căile navigabile internaționale).

B. Schema de Garantare nu va susține nici alte tipuri de sub-proiecte care sunt specificate în Lista de Excludere a IFC/BM:

1. Producția sau comerțul cu orice produs sau activitate considerată ilegală în conformitate cu legile sau reglementările țării gazdă sau al convențiilor și acordurilor internaționale, sau care face obiectul interdicțiilor internaționale, cum ar fi produse farmaceutice, pesticide/ierbicide, substanțe care diminuează stratul de ozon, PCB, fauna sălbatică sau produse reglementate în conformitate cu CITES.
2. Producția sau comerțul cu arme și muniții.*
3. Producția sau comerțul cu băuturi alcoolice (excluzând berea și vinul).*
4. Producția sau comerțul cu tutun.*
5. Jocurile de noroc, cazinourile și întreprinderile echivalente.*
6. Producția sau comerțul cu materiale radioactive. Aceasta nu se aplică achiziționării de echipamente medicale, echipamente de control al calității (măsurare) și orice echipament în care IFC consideră sursa radioactivă ca fiind nesemnificativă și/sau suficient de protejată.
7. Producția sau comerțul cu fibre de azbest necimentate. Aceasta nu se aplică achiziționării și utilizării de plăci din ciment cu azbest legat, în cazul în care conținutul de azbest este mai mic de 20%.
8. Pescuitul cu plase în derivă, în mediul marin, utilizând plase cu lungime mai mare de 2,5 km.
9. Producția sau activitățile care implică forme dăunătoare sau de exploatare de muncă forțată**/muncă dăunătoare pentru copii.***
10. Producția sau comerțul cu lemn sau alte produse forestiere, în afară de cele provenite din pădurile gestionate în mod durabil.
11. Producția, comerțul, depozitarea sau transportul de volume semnificative de substanțe chimice periculoase sau utilizarea comercială pe scară largă a substanțelor chimice periculoase. Substanțele chimice periculoase includ benzină, kerosen și alte produse petroliere.

12. Producția sau activitățile care afectează terenurile deținute sau revendicate prin adjudecate de către popoarele indigene, fără acordul deplin documentat al acestor popoare.

Note:

* Aceasta nu se aplică sponsorilor de proiecte care nu sunt implicați în mod semnificativ în aceste activități. "Implicare nesemnificativă" înseamnă că activitatea în cauză este auxiliară operațiunilor principale ale sponsorului de proiect. Un beneficiar IMM nu va fi considerat ca fiind implicat semnificativ, dacă expunerea cumulată a portofoliului IMM este sub 5% față de participanții/debitorii care generează mai mult de 20% din veniturile lor dintr-o activitate exclusă.

Link către note de ghidare:

<https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/a6de7f69-89c8-4d4a-8cac-1a24ee0df1a3/FI+Interpretation+Note+November+2018.pdf?MOD=AJPERES&CVID=msNA7rQ>

** Muncă forțată înseamnă orice muncă sau serviciu, care nu este efectuat voluntar și care este obținut prin amenințare cu forța sau cu pedeapsa.

*** Muncă dăunătoare pentru copii, înseamnă angajarea copiilor, care este considerată ca exploatare din punct de vedere economic sau care poate fi periculoasă pentru educația, sănătatea, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială a copilului.

C. În conformitate cu articolul 12 al Legii nr. 179/2016 privind întreprinderile mici și mijlocii, următoarele companii nu beneficiază de instrumentele de susținere, inclusiv de garanțiile financiare emise de I.P. ODA:

1. întreprinderile care dețin o poziție dominantă pe piață, fapt constatat de autoritatea competentă;
2. întreprinderile în al căror capital social cota membrului fondator care nu este întreprindere micro, mică și mijlocie depășește 25%, cu excepția organizațiilor necomerciale;
3. întreprinderile importatoare de mărfuri supuse accizului;
4. companiile fiduciare și companiile de asigurare;
5. organisme de plasament colectiv;
6. băncile;
7. organizațiile de creditare nebancaară, asociațiile de economii și împrumut;
8. lombardurile și unitățile de schimb valutar, altele decât băncile;
9. întreprinderile din domeniul jocurilor de noroc;
10. fondurile de pensii facultative;
11. întreprinderile la care controlul de stat a evidențiat repetat aceleași încălcări ale legislației.

Anexa 7. Criteriile de eligibilitate și procedurile de evaluare care trebuie urmate de către Creditori pentru creditele incluse în portofoliu

Prezenta anexă stabilește criteriile generale de eligibilitate și procedurile de evaluare a creditelor, pe care urmează să le aplice Creditorul la includerea creditelor în portofoliile garantate.

I. În portofoliu pot fi incluse doar creditele care, la momentul încheierii contractului de credit, îndeplinesc cerințele stabilite în Schema de Garantare și următoarele condiții:

1.1. Criterii de eligibilitate pentru beneficiari:

- a) Solicitantul este o întreprindere micro, mica sau mijlocie, definite conform art. 4 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii;
- b) Solicitantul nu desfășoară activități sau destinația utilizării mijloacelor creditare se referă la activitățile neeligibile enumerate în Acordul de Garantare sau în Schema de Garantare;
- c) Beneficiarul are capacitate de plată, este considerat viabil pentru creditare în conformitate cu politicile interne ale Creditorului, fiind luate în calcul cerințele de evaluare a Solicitanților în conformitate cu prezenta Anexă;
- d) Creditorul a identificat beneficiarii efectivi a Solicitantului;
- e) Solicitantul nu a înregistrat restanțe la plata creditelor mai mari de treizeci de zile (30) consecutive în ultimul an și mai mari de nouăzeci de zile (90) consecutive în ultimii trei ani;
- f) Solicitantul confirmă lipsa oricăror plăți restante la bugetul de stat;
- g) Solicitantul nu desfășoară activități ilegale în cadrul afacerii sale;
- h) Solicitantul, inclusiv beneficiarii efectivi și acționarii, nu sunt incluși în nici o listă de sancțiuni financiare observate de Creditor în conformitate cu politica internă de combatere a spălării banilor și finanțare a terorismului;

1.2. Criteriile de eligibilitate pentru creditele incluse în portofoliu:

- a) Suma principală a creditului este utilizată pentru procurarea/construcția imobilizărilor corporale sau finanțarea activității curente;
- b) Cel mult 30% din suma principală a creditului poate fi utilizată pentru refinanțarea altor credite față de alte instituții financiare;
- c) Solicitantul contribuie cu fonduri proprii în valoarea de cel puțin procentul specificat în produsul de creditare, în conformitate cu politica de creditare a băncii, în cazul creditelor investiționale;
- d) Suma principală a creditului nu este utilizată pentru activități de investiții speculative și tranzacții imobiliare speculative;
- e) Durata minimă inițială a contractului de credit este de 12 luni;
- f) Rata de acoperire cu gaj a creditului este cel puțin cea specificată în Anexa nr. 1 pentru portofoliul respectiv, în cazul portofoliilor asigurate;
- g) Valoarea creditului este inclusă integral în portofoliu, până la Valoarea agreată a portofoliului, includerea parțială nu este permisă.

II. Procedurile de evaluare a Solicitantului și a creditului solicitat, vor include cel puțin următoarele etape:

2.1 Verificarea eligibilității:

- a) Verificarea eligibilității Solicitantului în conformitate cu lista de excludere (activitățile neeligibile). În cazul când Solicitantul se regăsește în lista de excludere, acesta va fi informat despre imposibilitatea acordării creditului garantat de către Garant;
- b) Verificarea Biroului istoriilor de credit și confirmarea lipsei restanțelor la plata creditelor mai mari de treizeci de zile (30) consecutive în ultimul an și mai mari de nouăzeci de zile (90) consecutive în ultimii trei ani;
- c) Verificarea și descrierea istoricului de colaborare a Solicitantului cu Creditorul;

- d) Verificarea la fața locului a activității Solicitantului cu desfășurarea unui interviu cu reprezentantul legal al acestuia.
- e) Verificarea respectării de către Solicitant a măsurilor de protecție a mediului și drepturilor sociale în conformitate cu legea și reflectarea acestora în chestionarul completat de Creditor (*Anexa 10.* , aferent evaluării riscurilor de mediu și sociale.

2.2 Verificarea capacității de rambursare a creditului, care va include următoarele etape:

Analiza fluxului de numerar – în cazul când Solicitantul prezintă Situații financiare.

- a) În dependență de argumentarea obținută de la Solicitant cu privire la scopul creditului solicitat, Creditorul va analiza capacitatea de rambursare a creditului, luând în calcul fluxurile de numerar bazate cel puțin pe Situațiile financiare și declarația pe venit.
- b) În cazul unui capital propriu negativ, Creditorul va analiza modul în care creditul solicitat va ajuta Solicitantul la obținerea profitului ce ar permite acoperirea capitalului propriu negativ.
- c) Creditorul va evalua capacitatea de rambursare a creditului, reieșind din Fluxurile lunare de numerar, precum și cele prognozate cel puțin pentru perioada pentru care se solicită creditul.
- d) Creditorul se va asigura că proiecțiile financiare care conțin veniturile și cheltuielile sunt realiste în funcție de specificul activității, de istoricul disponibil în Situațiile financiare și Declarația pe venit.
- e) Banca va ține cont de indicatorii financiari privind performanța economică a Solicitantului, calculate în conformitate cu normativele interne și practicele prudențiale.
- f) Creditorul va calcula rata de acoperire a serviciului datoriei. În mod specific, după primirea creditului, o întreprindere beneficiară ar trebui să mențină o rată minimă de acoperire a serviciului datoriei (definită ca profitul înainte de dobânzi, impozite, deprecieri și amortizare (EBIDTA) împărțit la plățile de principal și dobândă) până la maturitatea creditului. Un nivel minim de 1,25 până la 1 este un obiectiv satisfăcător.

Analiza fluxului de numerar – în cazul când Solicitantul este o companie nou creată.

- g) În dependență de argumentarea obținută de la Solicitant cu privire la scopul creditului solicitat, Creditorul va analiza capacitatea de rambursare a creditului, luând în calcul planul de afaceri sau fluxurile de numerar prognozate.
- h) În cazul unui capital propriu negativ, creditorul va analiza circumstanțele care au dus la capitalul negativ și modul în care creditul solicitat va ajuta Solicitantul la obținerea profitului, ce ar permite acoperirea capitalului propriu negativ.
- i) Creditorul se va asigura că proiecțiile financiare care conțin veniturile și cheltuielile prognozate sunt realiste reieșind din planul de afaceri și specificul activității.
- j) Pe parcursul derulării creditului, Creditorul va monitoriza implementarea proiectului finanțat în conformitate cu planul de afaceri și după caz, va propune măsuri de corecție.

2.3 Analiza capitalului propriu

- a) Creditorul va analiza structura, modificările și sursele de majorare a capitalului propriu (profit net, aportul fondatorilor, creșterea rezervelor, etc.).
- b) Dacă capitalul propriu este negativ, se va analiza motivul diminuării și a pierderilor survenite, precum și modul în care creditul solicitat va ajuta Solicitantul la obținerea profitului, ce ar permite acoperirea capitalului propriu negativ.

2.4 Analiza garanțiilor reale și personale

2.4.1. Creditorul va analiza garanțiile reale propuse de Solicitant pentru asigurarea creditului prin prisma următoarelor aspecte:

- a) evaluarea stării bunurilor propuse în gaj și valoarea de piață, precum și lichiditatea acestora;

- b) identificării debitorilor gajști și existența acordului acestora privind gajarea bunurilor în favoarea Creditorului;
- c) lipsa grevărilor și interdicțiilor aplicate de persoane terțe sau asigurarea că toate grevările și interdicțiile existente vor fi radiate după acordarea creditului;
- d) prioritate pentru acceptarea garanțiilor reale se va acorda acelor garanții reale ce sunt într-o stare bună și cu o lichiditate înaltă.

2.4.2. Suplimentar garanțiilor reale, Creditorul va acorda prioritate acceptării garanțiilor personale oferite de fondatori sau persoanelor afiliate solicitantului.

2.4.3. Garanțiile personale se vor accepta în structura asigurării fără stabilirea unei valori și nu se vor include la determinarea gradului de acoperire cu gaj.

2.4.4. Creditorul va monitoriza respectarea asigurării creditului cu garanții reale în limitele stabilite în Schema de garantare.

2.5 Analiza condițiilor ce ar putea afecta solvabilitatea Solicitantului

2.5.1. Creditorul se va asigura că oferă condiții de creditare ce corespund necesităților Solicitantului și potențialului de dezvoltare a acestuia, reieșind inclusiv din conjunctura sectorului economic din care face parte Solicitantul, precum și experiența de gestionare a afacerii în sectorul respectiv.

2.5.2. Suplimentar condițiilor generale de creditare, Creditorul poate include restricții sau limitări în ceea ce ține de:

- a) Obligația majorării capitalului propriu;
- b) Interdicția sau limitarea sumei dividendelor ce pot fi retrase;
- c) Interdicția sau limitarea sumei datoriilor ce pot fi rambursate către fondatori;
- d) Obligație de menținere a anumitor indicatori de profitabilitate și rentabilitate.

2.5.3. La evaluarea cererii de credit, se va analiza inclusiv impactul activității desfășurate de către Solicitant asupra mediului, iar în caz de identificare a anumitor riscuri, Creditorul poate stabili măsuri de corecție și interdicții suplimentare.

2.5.4. Un aspect important ce urmează a fi luat în calcul de către Creditor este faptul că Solicitantul nu are datorii semnificative față de personal sau față de plățile aferente bugetului.

Anexa 8. Șablon Acord de Garantare

**ACORD DE GARANTARE
A PORTOFOLIULUI DE CREDITE**

între

Instituția Publică

**Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
(I.P. ODA)**

și

[Denumirea Creditorului]

Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, denumită în continuare „**Garant**”, înregistrată la Camera Înregistrării de Stat, IDNO 1007600042792, care activează în baza Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 538 din 17.05.2007, reprezentată în persoana Directorului dlui/dnei pe de o parte și

[Denumirea Creditorului], denumită în continuare „**Creditor**”, înregistrat la Camera Înregistrării de Stat, IDNO , care activează în baza Statutului, reprezentată în persoana **Președintelui dlui/dnei** , pe de altă parte, împreună numite „**Părți**”

I. Preambul

Luând în considerare faptul că unul din obiectivele Proiectului de competitivitate a întreprinderilor micro, mici și mijlocii (Proiectul ÎMMM), implementat de Unitatea de implementare a Proiectului este facilitarea accesului la finanțare a întreprinderilor micro, mici și mijlocii, fapt pentru care la data de 15 iulie 2022, între Guvernul Republicii Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) a fost semnat Acordul de împrumut (9423-MD) („Acord de împrumut BIRD”) în valoare de 13 800 000 EUR, ratificat de către Parlamentul RM prin Legea nr.203/2022, care prevede punerea în aplicare a unui nou mecanism de garantare a portofoliilor de credite și fortificarea capacităților Creditorului de acordare a creditelor întreprinderilor micro, mici și mijlocii („IMM-urilor”) din Republica Moldova, urmând astfel de a crea premise pozitive prin menținerea și crearea de noi locuri de muncă și stimularea creșterii economice.

De comun acord, în deplină cunoștință de cauză, în temeiul Legii cu privire la întreprinderile mici și mijlocii nr.179/2016 și a Hotărârii Guvernului nr.709 din 19.10.2022 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare pentru întreprinderile mici și mijlocii” (*în continuare „Regulament”*), au încheiat prezentul Acord de Garantare a portofoliului de credite (*în continuare Acord*), având în vedere obiectivul comun de stimulare a înființării și dezvoltării întreprinderilor micro, mici și mijlocii prin facilitarea accesului la finanțare.

În sensul prezentului Acord se utilizează următoarele noțiuni:

Garanție de portofoliu – garanție financiară emisă de către ODA pentru un portofoliu de credite eligibil al Creditorului, în condițiile acestui Acord, în vederea partajării riscului de credit între I.P. ODA și Creditor, asociat acestui portofoliu de credite;

Solicitant - întreprindere micro, mică sau mijlocie (*în continuare- IMM*), definită conform art. 4 din Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, care solicită de la Creditor un credit, garantat cu garanție financiară;

Beneficiar - întreprindere micro, mică sau mijlocie definită conform art. 4 din Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, care a obținut de la Creditor un credit eligibil, inclus în Portofoliu;

Creditor - bancă care a încheiat un Acord cu I.P. ODA, în scopul acordării creditelor garantate cu garanție de portofoliu;

Garant - Instituția publică „Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului”, care gestionează activitatea Fondului de garantare a Creditelor (*în continuare- FGC*) ;

Bonitatea Solicitantului/Beneficiarului - capacitatea Solicitantului/Beneficiarului de a restitui, la scadență, creditul, dobânda și costurile aferente, conform contractului de credit;

Credit eligibil - orice credit nou acordat de către Creditor Beneficiarului în temeiul unui contract de credit, care respectă cerințele Manualului Operațional a FGC și a Acordului semnat între I.P. ODA și Creditor;

Portofoliu de credite garantat – totalitatea creditelor acordate de către Creditor către Beneficiar garantate cu garanții de portofoliu emise de I.P. ODA;

Rata plafonului de garantare – cotă procentuală utilizată la determinarea valorii maxime a plafonului de garantare, care stabilește limita pierderii agregate asumate de către Garant pentru garanțiile de portofoliu;

Valoarea maximă a portofoliului - valoarea maximă a portofoliului de credite exprimată în MDL și specificată în Anexa 1;

Valoarea agreată a portofoliului - valoare exprimată în MDL stabilită în Acord, calculată ca procent din valoarea maximă a portofoliului de credite garantat. La decizia I.P. ODA, valoarea agreată a portofoliului poate fi mărită până la valoarea maximă a portofoliului, în funcție de utilizarea cu succes și respectarea Obiectivelor portofoliului, stabilite în Acord;

Valoarea reală a portofoliului - suma totală a principalului conform contractelor de credit incluse în Portofoliu. Valoarea reală a portofoliului nu se reduce odată cu diminuarea soldului creditelor sau cu valoarea Garanțiilor executate. Valoarea reală a Portofoliului se reduce doar prin excluderea creditelor din Portofoliu, anularea Creditelor sau reducerea mărimii Creditelor urmare a nedebersării sumei maxime a creditului sau micșorarea valorii liniei de credit. Volumul real al portofoliului este limitat la Valoarea agreată a Portofoliului;

Soldul portofoliului de credite garantat - suma următoarelor două valori: (i) pentru creditele simple la termen sau facilități similare: suma agregată a tuturor soldurilor a sumelor principale (nerambursate) ale tuturor creditelor incluse în Portofoliu, iar (ii) pentru linii de credit, credite acordate în tranșe (până la plata completă a acestora) și pentru overdraft-uri sau facilități similare: valoarea limitelor de credit și facilităților aprobate (indiferent dacă aceste overdraft-uri și facilități de credit sunt efectiv debursate) din toate creditele incluse în Portofoliu;

Obiectivele portofoliului - Obiective care urmează a fi atinse de către Creditor, care pot include parametri de risc, cote sectoriale, cote geografice sau altele. Obiectivele sunt stabilite de către I.P. ODA pentru fiecare Portofoliu și detaliate în Acord;

Perioadă de includere - Perioadă care începe de la data specificată în Acordul semnat cu Creditorul și se încheie după 2 ani. În această perioadă, Creditorul poate include Credite noi în portofoliu, valoarea agregată a sumei principale a cărora nu va depăși Volumul agreat al portofoliului;

Data încetării Acordului - la expirarea a 7 ani din momentul semnării Acordului cu Creditorii, cu excepția faptului că obligația Creditorului de a rambursa plățile în conformitate cu pct. 9.14 a Manualului de Operațiuni a FGC este valabilă și după expirarea termenului Acordului de Garantare.

Garanții executate - valoarea garanțiilor de portofoliu plătite de I.P. ODA în legătură cu pierderile suportate de Creditor, aferente creditelor neperformante;

Cota de garantare - parte procentuală din soldul portofoliului de credite garantată de Garant;

Credit neperformant - credit, a cărui rată de plată, nu a fost achitată de Beneficiar către Creditor mai mult de 90 de zile consecutiv, de la data scadenței plăților prevăzute în contractul de credit și pentru care Creditorul și Beneficiarul nu au ajuns la un acord privind măsurile de remediere;

Restructurarea creditului - renegocierea (modificarea valorii creditului sau scopului creditului) și/sau prelungirea termenului contractului de credit inclus în portofoliu;

Cerere de plată - raport transmis lunar de către Creditor în adresa I.P. ODA privind plata garanției, în raport cu creditele neperformante. Modelul raportului este prezentat în Anexa 6 a prezentului Acord;

Cerere de plată finală - ultima Cerere de plată transmisă de către Creditor în adresa I.P. ODA, privind pierderile suferite, până la data încetării Acordului, indicată în Acordul de Garantare. Cererea finală de plată poate fi depusă până în ultima zi a lunii după luna în care are loc încetarea Acordului;

Expunerea maximă pe un Beneficiar sau pe un grup de Beneficiari afiliați - valoarea cumulativă maximă a creditelor incluse în portofoliu, acordate de către Creditor unui Beneficiar sau unui grup de Beneficiari afiliați. Grupul de Beneficiari afiliați este definit pe baza Regulamentului cu privire la expunerile mari, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv a Băncii Naționale a Moldovei, nr. 109 din 05 aprilie 2019 (în vigoare din 19.06.2019).

Recuperări – sume recuperate din vânzarea gajului, precum și a oricăror alte sume încasate în contul achitării datoriilor restante aferente contractului de credit de la Beneficiar (fie ca plată voluntară, fie ca executare silită a garanțiilor reale sau personale, compensare sau obținute în alt mod), după deducerea cheltuielilor de încasare/executare silită;

Rambursări – Toate sumele transferate de Creditor către I.P. ODA după executarea garanției (minus costurile de recuperare), împărțite în aceeași proporție a Cotei de garantare (conform principiului pari-passu), între Creditor și I.P. ODA;

Eveniment de neîndeplinire a obligațiilor de către Creditor – evenimentele de neîndeplinire a obligațiilor de către Creditor sunt stipulate în pct. 13.2;

Eveniment declanșator – un eveniment declanșator poate apărea dacă, la o examinare lunară, în cursul perioadei de includere, obiectivele portofoliului nu au fost atinse sau în caz de neîndeplinire a obligațiilor conform Acordului;

Sistem informațional de gestiune a garanțiilor financiare pentru credite (SIGGF) – sistem informațional destinat digitalizării proceselor de solicitare, examinare, emite, monitorizare, executare și recuperare de către garant a garanțiilor financiare.

Proiectul ÎMMM - Proiectul de competitivitate a întreprinderilor micro, mici și mijlocii (Proiectul ÎMMM), susținut de către Banca Mondială, care constă în următoarele cinci componente: Componenta 1 – Digitalizarea și reforma cadrului de reglementare; Componenta 2 – Accesul la finanțare; Componenta 3 – Dezvoltarea ÎMMM-urilor și competitivitatea exporturilor; Componenta 4 – Managementul și implementarea Proiectului; Componenta 5 – Intervenție în caz de urgență;

BIRD Ghidul Anti-Corupție – înseamnă “Ghidul privind prevenirea și combaterea fraudei și a corupției în proiectele finanțate prin împrumuturi BIRD și credite și granturi IDA”, date cu 15 octombrie 2006 și revizuite în ianuarie 2011 și la data de 1 iulie 2016.

Manualul Operațional al FGC – înseamnă manual FGC care prevede mecanismul de emite, monitorizare, executare și recuperare a garanțiilor de portofoliu, publicat pe site-ul oficial al Garantului.

Standardele sociale și de mediu (sau ESS) – înseamnă, în mod colectiv următoarele standarde: - 1: „Evaluarea și gestionarea riscurilor și impacturilor sociale și de mediu”; 2: „Munca și condițiile de muncă”; 3: „Eficiența resurselor și prevenirea și gestionarea poluării”; 4: „Sănătatea și siguranța comunității”; 5: „Achiziția de terenuri, restricțiile privind utilizarea terenurilor și relocarea involuntară”; 6: „Conservarea biodiversității și gestionarea durabilă a resurselor naturale vii”; 7: „Populațiile indigene/comunitățile locale tradiționale sub sahariene subnutrite din punct de vedere istoric”; 8: „Patrimoniul cultural”; 9: „Intermediarii financiari”; și 10: „Implicarea părților interesate și divulgarea informațiilor”; în vigoare din 1 octombrie 2018, în modul în care a fost publicat de Grupul Băncii Mondiale.

ESMS al Creditorului - înseamnă Sistemul de Management Social și de Mediu satisfăcător pentru Banca Mondială, stabilit de fiecare Creditor, în scopul identificării, evaluării, gestionării și monitorizării permanente a riscurilor și impactului social și de mediu al activităților aferente Portofoliului de credite garantat, și include, printre altele, următoarele: (i) politica socială și de mediu; (ii) proceduri clar definite pentru identificarea, evaluarea și gestionarea riscurilor și impacturilor sociale și de mediu ale activităților aferente Portofoliului de credite garantat; (iii) competența și capacitatea organizațională; (iv) monitorizarea și revizuirea riscurilor sociale și de mediu ale activităților aferente Portofoliului de credite garantat; și (v) mecanismul de comunicare externă.

Plan de angajament social și de mediu (sau ESCP) – înseamnă planul de angajament social și de mediu pentru Proiectul ÎMMM, datat din 26 mai 2022, care stabilește măsurile și acțiunile importante pe care Garantul și Creditorul le va întreprinde sau va determina să fie întreprinse pentru a aborda potențialele riscuri și impacturi sociale și de mediu ale Proiectului, inclusiv termenele acțiunilor și măsurilor, aranjamentele instituționale, de personal, de formare, de monitorizare și de raportare, precum și orice instrumente sociale și de mediu care urmează să fie pregătite în conformitate cu acestea.

II. Obiectul Contractului

2.1. Prezentul Contract stabilește și reglementează raporturile juridice dintre Garant și Creditor pe domeniul susținerii IMM-urilor, prin acordarea creditelor de către Creditor și garantarea portofoliului de credite eligibile de către Garant.

2.2. Garantul emite garanții de portofoliu în favoarea Creditorului, pentru totalitatea creditelor acordate Beneficiarilor și incluse în portofoliul de credite garantat și care corespund criteriilor și condițiilor de eligibilitate stabilite în Acord, Manualul Operațional al Proiectului, Manualul Operațional al FGC și portofoliile aprobate (Anexa 1).

III. Drepturile și obligațiile părților

Drepturile și obligațiile Garantului

- 3.1. Garantul are dreptul să monitorizeze realizarea angajamentelor Creditorului conform Acordului.
- 3.2. Garantul este obligat să execute garanțiile conform cererilor de plată depuse de Creditor, aferente creditelor incluse în portofoliu în termenii și condițiile stabilite în Acord.
- 3.3. Obligațiile Garantului față de Creditor conform Acordului vor rămâne în vigoare în legătură cu oricare credit inclus în portofoliu, indiferent de faptul că Beneficiarul este supus unui proces de reorganizare, insolabilitate, lichidare sau suspendare a activității în condițiile legii.

Drepturile și obligațiile Creditorului

3.4. Creditorul se angajează să desfășoare activități de gestionare a creditelor incluse în portofoliu, conform prevederilor prezentului Acord, Acordului de Împrumut BIRD și a Manualului Operațional al FGC, inclusiv prin următoarele activități:

- a) a întreprinde toate acțiunile necesare pentru atingerea obiectivelor Schemei de garantare a creditelor în conformitate cu Scopul prezentului Acord, inclusiv oferirea de consultare potențialilor clienți interesați de contractarea creditelor cu suportul oferit de Garant;
- b) realizarea unei analize detaliate (Due Diligence) a tuturor IMM-urilor solicitante;
- c) desfășurarea activităților conform Ghidului Anti-Corupție ale BIRD, a ESS și ESCP;
- d) a încheia contracte de credit cu Beneficiarul în conformitate cu prevederile Acordului și în condiții satisfăcătoare pentru I.P. ODA;
- e) a verifica conformitatea creditelor cu condițiile de includere în portofoliu;
- f) a efectua toate acțiunile și comunicările necesare cu Garantul, inclusiv oferirea oricăror informații și date relevante privind creditele incluse în portofoliu, la solicitarea Garantului;
- g) a prezenta Garantului rapoarte în conformitate cu Acordul;
- h) a efectua toate acțiunile în scopul rambursării sumelor achitate de către Garant, ca urmare a executării cererilor de plată;
- i) a susține Garantul în derularea campaniei de promovare a posibilității de finanțare prin schema de garantare a portofoliilor de credite;
- j) a promova în mod activ schema de garantare a creditelor, inclusiv prin intermediul propriei pagini web;
- k) a efectua cu grija cuvenită și în conformitate cu bunele practici bancare, toate funcțiile și activitățile menționate în Acord;
- l) gestiona creditele incluse în portofoliul (portofoliile) enumerat (e) în *Anexa nr.1*, a calcula și oferi informații de raportare către Garant, cum e descris *Anexa nr.6*;
- m) a nu rezilia, elibera sau înlocui garanțiile reale sau personale oferite de Beneficiari pentru asigurarea creditelor incluse în Portofoliu, fără transmiterea solicitării către Garant cu privire la modificările efectuate și menținerea unei rate minime de acoperire cu gaj conform celei specificate în *Anexa nr. 1* a Acordului;
- n) a respecta reglementările legislației și procedurile de creditare aprobate de Banca Națională a Moldovei;
- o) a asigura anual efectuarea auditului extern, de către auditori acceptabili pentru Banca Națională, în conformitate cu reglementările Băncii Naționale, a standardelor internaționale de raportare financiară și standardelor de audit;

- p) a desemna personal specific care va fi responsabil pentru colaborarea cu FGC și de gestionarea portofoliului de credit garantat, a menține comitetul de credit și riscuri cu personal suficient, precum și a participa la cursuri de formare disponibile pentru personal;
- q) a notifica Garantul cu cel puțin treizeci (30) de zile în avans, în cazul modificării procedurii creditare, cu atașarea descrierii proceselor sau criteriilor modificate.

3.5. De asemenea, Creditorul se angajează să:

- a) respecte în permanență regulile și procedurile sale interne privind acordarea creditelor și evaluarea riscurilor creditare care iau în calcul cel puțin evaluarea criteriilor din *Anexa nr. 3*;
- b) respecte cerințele Standardului 9 (ESS9) al Băncii Mondiale, privind Intermediarii Financieri și Aranjamentele privind Managementul Social și de Mediu (*Anexa 4*);
- c) implementeze propriul Sistem de Management Social și de Mediu (ESMS al Creditorului), în conformitate cu Standardele Sociale și de Mediu a Băncii Mondiale (ESS), asigurând evaluarea riscurilor și impactului social și de mediu a creditelor garantate de către FGC și a activităților IMM-urilor care sunt finanțate de Creditor și beneficiază de un credit garantat, ținând cont de propriul ESMS, precum și ESMS-ul ODA.
- d) respecte în permanență regulile și procedurile sale interne privind gestionarea, monitorizarea și colectarea datoriilor aferente creditelor incluse în Portofoliu, cu excepția cazului în care Acordul prevede altfel;
- e) monitorizeze utilizarea corespunzătoare a resurselor creditare de către Beneficiari și să prezinte la cererea Garantului, documente justificative;
- f) calculeze și să transfere comisionul de garantare în termenii și condițiile prezentului Acord;
- g) asigure păstrarea și integritatea documentelor aferente tranzacțiilor de credit în conformitate cu regulile și procedurile interne pe întreaga durată a Acordului și timp de 10 ani după data încetării Acordului;
- h) includă în conținutul contractelor de credit semnate cu Beneficiarii următoarele prevederi:
 - i. „Debitorul este considerat beneficiar a unei garanții a portofoliului de credite, acordată de Instituția Publică „Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului” (I.P. ODA), în conformitate cu *Legea nr. 179/2016 privind întreprinderile mici și mijlocii și Hotărârii Guvernului nr. 709 din 19.10.2022 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare pentru întreprinderile mici și mijlocii*”.
 - ii. „Creditul este inclus în portofoliul de credite al [*denumirea Creditorului*] garantat de I.P. ODA, în temeiul Acordului de Garantare a portofoliului de credite nr. __ din __. __. __, încheiat între I.P. ODA și [*denumirea Creditorului*], cu suportul Băncii Mondiale, în cadrul Proiectului de competitivitate a întreprinderilor micro, mici și mijlocii”;
 - iii. Măsura de sprijin acordată sub forma garanțiilor de portofoliu pentru creditele acordate întreprinderilor mici și mijlocii, în cadrul Schemei de Garantare a Portofoliului de Credit, gestionată de Fondul de Garantare a Creditelor, constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din *Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat*;
 - iv. „Beneficiarul și-a dat consimțământul și se angajează să permită persoanelor împuternicite în mod expres de către I.P. ODA și Banca Mondială, de a efectua verificări la fața locului, inclusiv verificări a documentelor și datelor asociate cu prezentul contract de credit”;
 - v. Debitorul nu se va angaja în nici o activitate descrisă în lista de excluderi pe durata contractului de credit;
 - vi. Debitorul va raporta Creditorului dacă va exista o schimbare substanțială în natura activităților desfășurate;
 - vii. Debitorul va respecta toate cerințele legale;
 - viii. Debitorul se obligă să raporteze prompt Creditorului, orice eveniment semnificativ cu efecte negative de mediu și sociale, actuale sau potențiale, imediat după constatarea acestuia.
- i) permită accesul angajaților Garantului sau altor persoane autorizate, la sediul sau sucursalele sale, pentru verificarea înregistrărilor și documentelor legate de creditele incluse în portofoliu.
- j) să ia în considerare, în timpul evaluării cererilor de credit, lista de excludere și procedura de evaluare a riscurilor, inclusiv informațiile colectate și examinate pe baza formularului de verificare, inclus în *Anexa nr. 5*;

- k) verifice ca IMM-urile beneficiare să demonstreze conformitatea cu legile și reglementările naționale aplicabile, inclusiv prin intermediul autorizațiilor și aprobărilor corespunzătoare. În cazul în care conformitatea nu poate fi demonstrată (de exemplu, autorizații care expiră), un plan de acțiune de mediu și social (ESAP) va fi convenit cu IMM beneficiar, pentru a continua procedura de aprobare a creditului garantat. Un exemplu de model este inclus în ESMS-ul ODA pentru referință, iar un astfel de plan ESAP va fi pus în aplicare și condițiile sale vor fi îndeplinite, până la semnarea contractului de credit.
- l) raporteze către ODA, orice eveniment semnificativ cu efecte negative de mediu și sociale. Un exemplu de model este inclus în ESMS-ul ODA pentru referință;
- 3.6. Drepturile și obligațiile părților care derivă din Capitolul IX vor rămâne în vigoare până la rambursarea completă a creditelor incluse în portofoliu, sau respectiv, până la finalizarea executării sau recuperării garanțiilor.

IV. Condiții de garantare

- 4.1. Creditele eligibile, incluse de Creditor în portofoliul de credite, se consideră garantate în condițiile Acordului, fără a avea un acordul prealabil din partea Garantului.
- 4.2. În conformitate cu Regulamentul, în funcție de tipul garanției (plafonată sau neplafonată) și de nivelul asigurării cu garanții reale (asigurat sau neasigurat), portofoliul (portofoliile) enumerate în *Anexa nr. 1* vor fi structurate astfel:
- 1) garanții de portofoliu plafonate asigurate;
 - 2) garanții de portofoliu plafonate neasigurate;
 - 3) garanții de portofoliu neplafonate asigurate;
 - 4) garanții de portofoliu neplafonate neasigurate.
- 4.3. Pentru garanția de portofoliu plafonată, Garantul este obligat să-și onoreze toate angajamentele de plată solicitate de Creditor privind executarea garanțiilor, până la atingerea valorii maxime a plafonului de garantare aferent portofoliului de credite garantat, prestabilit în *Anexa nr. 1*.
- 4.4. Cerințele menționate în paragrafele 4.5, 4.6, și 4.7 de mai jos, pot fi revizuite din când în când, prin acordul mutual între Guvernul Republicii Moldova și Banca Mondială și reflectate în Manualul Operațional al FGC.
- 4.5. Garanția maximă pentru un credit individual dintr-un portofoliu plafonat, constituie 80% din soldul creditului la momentul când a devenit neperformant.
- 4.6. Valoarea maximă a creditelor individuale acoperite de o garanție de portofoliu, constituie 5,000,000 MDL sau 250,000 EUR.
- 4.7. Rata maximă a plafonului de garantare pentru un portofoliu plafonat, constituie 20%.
- 4.8. Valoarea maximă a plafonului de garantare se calculează pentru fiecare portofoliu, în conformitate cu *Anexa nr.1*, fiind aplicată următoarea formulă:

$$PG = S * \frac{C}{100} * \frac{RP}{100}$$

unde:

PG – valoarea maximă a plafonului de garantare, exprimată în MDL;

S – valoarea maximă a portofoliului de credite garantat, exprimată în MDL;

C – cota de garantare;

RP – rata plafonului de garantare pentru portofoliul de credite garantat

- 4.9. Valoarea maximă a plafonului de garantare se diminuează cu valoarea garanțiilor executate de Garant și se majorează cu rambursările primite de Garant de la Creditor în conformitate cu termenul și calculul de la pct 9.5.
- 4.10. Pentru garanția de portofoliu neplafonată, Garantul este obligat să-și onoreze în totalitate angajamentele de plată solicitate de Creditor, fără stabilirea unei rate maxime a plafonului de garantare, în limita cotei de garantare.
- 4.11. În portofoliile asigurate pot fi incluse doar credite a căror rată de acoperire cu gaj depășește cota minimă procentuală stabilită în *Anexa nr.1*.
- 4.12. În vederea determinării ratei de acoperire cu gaj se aplică următoarea formulă:

$$RG = \frac{VG}{C} * 100$$

unde:

RG – rata de acoperire cu gaj;

VG - valoarea garanțiilor reale care garantează creditul (valoare de gaj acceptată de Creditor), cu excepția garanției acordate de Garant. Calculul valorii de gaj se bazează pe procedura internă a Creditorului;

C – valoarea inițială a Creditului.

4.13. În portofoliul de credite neasigurat pot fi incluse credite a căror rată de acoperire cu gaj este mai mică decât cota minimă procentuală stabilită în *Anexa nr.1*.

4.14. În vederea realizării obiectivelor Fondului de Garantare a Creditelor și evaluările proprii privind expunerea la risc, Garantul poate revizui valoarea maximă a portofoliilor de credite garantate stabilită în *Anexa nr. 1*, informând preventiv Creditorul cu 30 zile până la intrarea în vigoare a valorilor maxime a portofoliilor revizuite.

V. Criterii de eligibilitate

5.1. În portofoliu pot fi incluse numai creditele, care la momentul încheierii contractelor respective de credit, îndeplinesc cerințele stabilite în *Anexa nr.1* și următoarele condiții:

- a) Solicitantul este întreprindere mică sau mijlocie definită conform art. 4 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii;
- b) Solicitantul are capacitate de plată, este considerat viabil pentru creditare în conformitate cu politicile interne a Creditorului, fiind luate în calcul cerințele de evaluare a Solicitanților în conformitate cu *Anexele 3 și 4*;
- c) Creditorul a identificat beneficiarii efectivi a Solicitantului;
- d) Solicitantul nu a înregistrat restanțe la plata creditelor mai mari de treizeci de zile (30) consecutive în ultimul an și mai mari de nouăzeci de zile (90) consecutive în ultimii trei ani;
- e) Solicitantul confirmă lipsa oricăror plăți restante la bugetul de stat;
- f) Solicitantul nu desfășoară activități ilegale în cadrul afacerii sale;
- g) Solicitantul, inclusiv beneficiarii efectivi și acționarii, nu sunt incluși în nici o listă de sancțiuni financiare observate de Creditor în conformitate cu politica internă de combatere a spălării banilor și finanțare a terorismului;
- h) Solicitantul nu desfășoară activități sau destinația utilizării mijloacelor creditare se referă la activitățile neeligibile înscrise în *Anexa nr. 2*.

5.2. În portofoliu pot fi incluse doar credite care pe parcursul derulării prezentului Acord, corespund următoarelor condiții:

- a) Suma principală a creditului este utilizată pentru procurarea/construcția imobilizărilor corporale sau finanțarea activității curente;
- b) Cel mult 30% din suma principală a creditului poate fi utilizată pentru refinanțarea altor credite față de alte instituții financiare;
- c) Solicitantul contribuie cu fonduri proprii în valoarea de cel puțin procentul specificat în produsul de creditare, în conformitate cu politica de creditare a băncii, în cazul creditelor investiționale;
- d) Suma principală a creditului nu este utilizată pentru activități de investiții speculative și tranzacții imobiliare speculative;
- e) Durata minimă inițială a contractului de credit este de 12 luni;
- f) Rata de acoperire cu gaj a creditului este cel puțin cea specificată în *Anexa nr. 1* pentru portofoliul respectiv, în cazul portofoliilor asigurate;
- g) Valoarea creditului este inclusă integral în portofoliu, până la Valoarea agreată a portofoliului, includerea parțială nu este permisă.

5.3. Părțile au ajuns la înțelegere, că orice modificare a criteriilor de eligibilitate de către Garant va avea efecte juridice, fără a încheia un acord adițional, dacă Creditorul va fi informat în scris, cu 10 zile până la intrarea în

vigoare a noilor modificări la adresa indicată în prezentul Acord. Criteriile de eligibilitate noi aprobate nu au efect retroactiv asupra creditelor incluse anterior în portofoliu.

VI. Procesul de includere a creditelor

- 6.1. Termenul limită pentru includerea tranzacțiilor în Portofoliu este de 2 ani din data semnării Acordului.
- 6.2. Se consideră garantate doar creditele care au fost incluse în Portofoliu în perioada de includere prevăzută în pct. 6.1, cu condiția că contractul de credit a fost semnat cu Solicitantul după data semnării prezentului Acord.
- 6.3. La aprobarea creditului, Creditorul va evalua Beneficiarul conform procedurii creditare interne, normativelor Băncii Naționale a Moldovei, fiind luate în calcul cerințele de evaluare a Beneficiarilor în conformitate cu *Anexele 3 și 4*.
- 6.4. Includerea creditelor în Portofoliu se efectuează de către Creditor, numai dacă se întrunesc cumulativ următoarele condiții:
- a) Creditul corespunde tuturor criteriilor de eligibilitate stabilite în Capitolul V;
 - b) Valoarea reală a portofoliului nu depășește Valoarea agreată a portofoliului;
 - c) Solicitantul și creditul solicitat de acesta, întrunesc condițiile stabilite în prezentul Acord;
 - d) Creditul a fost înregistrat în SIGGF și inclus în raportul lunar, descris în Capitolul XI;
 - e) Expunerea maximă pe un Beneficiar sau pe un grup de Beneficiari afiliați, incluse în portofoliu, nu depășește valoarea stabilită în *Anexa nr. 1*.
- 6.5. Creditele se consideră a fi incluse în portofoliu începând cu data includerii informațiilor despre credit în SIGGF, cu condiția că a fost ulterior inclus în raportul lunar conform *Anexei nr.6*. În cazul unor deficiențe tehnice ce ar împiedica Creditorul să includă informația privind creditele garantate, creditele vor fi considerate incluse în portofoliu, în baza raportului lunar. Problemele tehnice vor fi notificate de către bancă, iar în cazul în care acestea nu pot fi soluționate în timp util, I.P. ODA va reveni cu o notificare, privind faptul că creditele acordate în timpul perioadei de nefuncționare a sistemului, vor fi considerate incluse în portofoliu, dacă au fost menționate în raportul lunar. Din momentul în care sistemul va deveni funcțional, toate creditele noi raportate în perioada de nefuncționare, vor fi revizuite pentru a asigura faptul că toate creditele prezentate în raportul lunar, sunt eligibile.
- 6.6. Termenul de includere a creditelor noi în SIGGF este de maxim 5 zile lucrătoare din momentul semnării contractului de credit. Creditele care nu au fost introduse în SIGGF în termenul stabilit, dar au fost prezentate în raportul lunar în conformitate cu *Anexa nr. 7* și introduse ulterior în SIGGF, se consideră a fi incluse în portofoliu.
- 6.7. Creditele care au fost contractate și nu au fost raportate în perioada de referință corespunzătoare, nu pot fi incluse ulterior în portofoliu.
- 6.8. În portofoliu pot fi incluse credite acordate în MDL, EUR și USD. În scopul determinării valorii creditului, valoarea sumei principale a creditelor acordate în EUR și USD se convertește în MDL utilizând cursul de schimb relevant afișat de BNM la data semnării contractului de credit.
- 6.9. Valoarea maximă și agreată a portofoliului este calculată doar în MDL, iar în orice moment de timp Creditorul trebuie să monitorizeze respectarea valorilor aprobate conform *Anexei 1*.
- 6.10. Termenul limită pentru ca Beneficiarul să utilizeze integral suma principală a creditului inclusă în portofoliu este de 9 luni de la data semnării contractului de credit, cu excepția creditelor de tip revolving și overdraft.
- 6.11. Garantul are dreptul să monitorizeze și să verifice aplicarea corectă a pct 6.4 în timpul efectuării monitorizării, conform Capitolului XI. Dacă Garantul constată că Creditorul a inclus în portofoliu un credit care nu îndeplinește cerințele pct. 6.4, Garantul are dreptul să îl excludă din portofoliu. Excluderea din portofoliu se efectuează în corespundere cu Capitolul XII.
- 6.12. Dacă în orice moment după primul (1) an de valabilitate al Acordului, Creditorul nu a atins obiectivele stabilite în *Anexa nr. 1*, Garantul unilateral poate reduce valoarea maximă a portofoliului până la limita valorii agreate a portofoliului stabilită inițial în *Anexa nr. 1*.
- 6.13. Garantul de comun acord cu Creditorul pot conveni asupra reducerii valorii agreate a portofoliului.
- 6.14. La discreția Garantului valoarea agreată a portofoliului poate fi mărită până la valoarea maximă, în funcție de utilizarea cu succes și de respectarea obiectivelor portofoliului stabilite de Garant în *Anexa nr. 1*.

VII. Restructurarea creditelor

- 7.1. Creditele incluse în portofoliu pot fi restructurate de către Creditor în conformitate cu regulile și procedurile interne ale Creditorului, doar cu acordul prealabil al Garantului.
- 7.2. În baza cererii Beneficiarului, Creditorul poate solicita în scris acordul Garantului cu privire la restructurarea creditului inclus în portofoliu.
- 7.3. Garantul analizează cererea depusă de Creditor în conformitate cu pct. 7.2 și informează în scris Creditorul, în termen de 5 zile lucrătoare, despre decizia aprobată.
- 7.4. În cazul deciziei pozitive a Garantului cu privire la restructurarea creditului inclus în portofoliu, Creditorul va efectua modificările de rigoare în contractul de credit, în acest caz creditul rămâne inclus în portofoliu conform condițiilor inițiale.
- 7.5. În cazul deciziei negative a Garantului, Creditorul poate renunța în scris la modificările solicitate, creditul rămânând inclus în continuare în portofoliu sau poate solicita excluderea din portofoliu a creditului pentru care a fost solicitată restructurarea.
- 7.6. În cazul modificării structurii gajului a creditului garantat inclus în portofoliul asigurat, Creditorul va fi obligat să transmită o solicitare cu privire la modificările dorite, iar acestea vor fi considerate acceptate de către Garant în mod implicit, fără necesitatea unei confirmări scrise, în cazul în care rata minimă de acoperire cu gaj, respectă rata specificată în Anexa nr. 1 a Acordului de Garantare.

VIII. Executarea garanțiilor

- 8.1. Executarea cererii de plată din partea Garantului pentru un credit neperformant, se efectuează în baza raportului lunar completat corespunzător de către Creditor în conformitate cu *Anexa nr. 7*, doar dacă au fost îndeplinite cumulativ următoarele condiții:
- a) Creditul a fost eligibil pentru includere în portofoliu în conformitate cu Capitolul V a Acordului și nu a fost exclus din portofoliu;
 - b) Cererea de plată a fost transmisă până la data cererii de plată finale;
 - c) Creditorul nu este în stare de neîndeplinire a obligațiilor contractuale conform pct. 13.2 al prezentului Acord.
- 8.2. La cererea de plată se vor anexa următoarele acte referitoare la creditele pentru care se solicită plata:
- a) Extrasul din contul de credit al Beneficiarului privind formarea soldului restant;
 - b) Acte confirmative cu privire la utilizarea creditului în conformitate cu destinația creditului;
 - c) Copia contractelor de gaj/ipotecă/fidejusiune și a acordurilor adiționale la acestea (după caz), înregistrate în modul corespunzător, ce garantează creditul, pentru care se solicită plata;
 - d) Informația cu privire la starea curentă a bunurilor gajate/ipotecate (integritatea sau lipsa parțială sau totală a gajului constituit inițial de Beneficiar și/sau debitorul gajist/ipotecar) confirmată de către Creditor în corespundere cu procedurile interne, cu excepția creditelor neasigurate.
- 8.3. În cazul în care Garantul constată că documentele prezentate de Creditor în conformitate cu pct. 8.2 nu sunt complete, examinarea cererii de plată se suspendă până la prezentarea tuturor actelor corespunzătoare.
- 8.4. La determinarea valorii garanției care urmează a fi executată, soldul restant al creditului se diminuează cu valoarea contractelor de gaj neîntocmite conform contractelor de credit și/sau valoarea garanțiilor reale excluse/modificate fără transmiterea solicitării în corespundere cu pct. 7.6.
- 8.5. În termen de 7 zile de la data recepționării cererii de plată, care conține toate actele în conformitate cu pct. 8.2, Garantul efectuează plata garanției către Creditor, a cărei valoare se calculează conform următoarei formule:

$$GP = S * \frac{C}{100}$$

unde:

GP – valoarea garanției spre plată, exprimată în MDL;

S – soldul restant al creditelor care fac parte din portofoliul de credite garantat, exprimat în MDL;

C – cota de garantare.

- 8.6. Executarea cererii de plată se efectuează doar în MDL.
- 8.7. Valoarea cererii de plată în MDL a oricărui credit acordat în EUR sau USD nu poate depăși valoarea inițială a creditului echivalentă în MDL, la momentul semnării contractului de credit.
- 8.8. În scopul determinării valorii soldului restant al creditelor acordate în EUR sau USD, soldul restant al creditului se convertește în MDL, utilizând rata de schimb relevantă afișată de BNM în ultima zi a perioadei de raportare.
- 8.9. Plățile conform prezentului Contract pot fi efectuate numai până la atingerea valorii maxime a plafonului de garantare, determinată în conformitate cu pct. 4.8 și specificată în *Anexa nr. 1*.
- 8.10. Dacă valoarea maximă a plafonului de garantare este mai mică decât valoarea cererii de plată, cererea de plată va fi suspendată, până când valoarea maximă a plafonului de garantare este majorată în conformitate cu pct. 4.9.

IX. Recuperarea și rambursarea garanțiilor executate

- 9.1. Creditorul întreprinde toate măsurile privind recuperarea datoriilor restante aferente contractului de credit din portofoliul de credite garantat, inclusiv prin vânzarea completă într-un termen rezonabil a garanțiilor reale ce garantează rambursarea creditului, conform documentelor sale interne și actele normative.
- 9.2. La cererea Garantului, Creditorul prezintă toate informațiile solicitate privind derularea procedurii de vânzare a garanțiilor reale, descifrarea cheltuielilor de încasare/executare silită, precum și măsurile întreprinse de Creditor în scopul recuperării datoriilor restante aferente contractului de credit pentru care Garantul a efectuat plata.
- 9.3. Creditorul este obligat să prezinte lunar rapoarte privind recuperarea datoriilor restante, așa cum este prevăzut în *Anexa nr.6*.
- 9.4. Creditorul informează Garantul conform pct. 9.3, până în momentul recuperării complete a soldului restant al creditului sau al recunoașterii la pierdere a acestuia (clasificat în categoria „Compromise” în conformitate cu Regulamentul cu privire la clasificarea activelor și angajamentelor condiționale, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 231/2011).
- 9.5. În termen de 30 zile de la data încasării de către Creditor a sumelor recuperate din vânzarea garanțiilor reale, precum și a oricăror alte sume încasate în contul achitării datoriilor restante aferente contractului de credit, după deducerea cheltuielilor de încasare/executare silită, Creditorul rambursează către Garant valoarea sumelor recuperate, calculate proporțional cotei de garantare, conform următoarei formule:

$$R = (P - E) * \frac{C}{100}$$

unde:

R – suma spre rambursare către I.P. ODA, exprimată în MDL;

P – suma recuperată din vânzarea gajului și a oricăror alte sume încasate în contul achitării datoriilor restante aferente creditului din portofoliul de credite garantat, exprimată în MDL;

E – cheltuielile de încasare/executare silită, exprimate în MDL;

C – cota de garantare.

- 9.6. Creditorul va rambursa Garantului orice sumă plătită, dacă s-a stabilit printr-o hotărâre definitivă a instanței că Creditorul a transmis cu rea-credință către Garant informații și documente referitoare la operațiunile de creditare.
- 9.7. În scopul determinării valorii sumei spre rambursare pentru creditele acordate în EUR sau USD, valoarea sumei recuperate se convertește în MDL, utilizând rata de schimb relevantă afișată de BNM în ultima zi a perioadei de raportare.
- 9.8. Termenul limită a obligației de rambursare în temeiul pct. 9.6 este de 10 ani din data prevăzută de Codul civil.

X. Comisioanele de garantare

- 10.1. Pentru creditele incluse în portofoliul acordat, creditorul este obligat să calculeze și să transfere lunar garantului un comision de garantare, în termen de 10 zile de la sfârșitul lunii de gestiune.
- 10.2. Comisionul de garantare se calculează pentru soldul portofoliului de credite garantat înregistrat la sfârșitul lunii de calcul, ținând cont de rata comisionului de garantare stabilită în *Anexa nr. 1*, conform următoarei formule:

$$CG = S * \frac{C}{100} * \frac{R/12}{100}$$

unde:

CG – comisionul de garantare pentru garanțiile de portofoliu, exprimat în MDL;

S – soldul portofoliului de credite garantat înregistrat la sfârșitul lunii de calcul, exprimat în MDL;

C – cota de garantare;

R – rata anuală a comisionului de garantare.

10.3. În scopul determinării sumei comisionului de garantare, soldul portofoliului de credite garantat înregistrat la sfârșitul lunii de calcul pentru creditele acordate în EUR sau USD, se convertește în MDL, utilizând rata de schimb corespunzătoare, afișată de BNM în ultima zi a perioadei de raportare.

10.4. Neachitarea comisionului de garantare se consideră a fi un eveniment de neîndeplinire a obligațiilor contractuale de către Creditor.

XI. Monitorizare și raportare

11.1. Garantul monitorizează de la distanță, precum și la fața locului, realizarea angajamentelor Creditorului conform Acordului.

11.2. În scopul reprezentării intereselor Creditorului față de Garant în baza prezentului Acord, Creditorul va desemna persoane autorizate.

11.3. Creditorul va permite accesul angajaților Garantului și altor persoane autorizate, la sediul sau sucursalele sale, pentru verificarea înregistrărilor și documentelor legate de creditele incluse în portofoliu. În scopul vizitei la fața locului pentru monitorizarea creditelor, Garantul va notifica în scris Creditorul cu 5 zile înainte de efectuarea vizitei, inclusiv prin transmiterea unei liste a creditelor care urmează a fi examinate și a persoanelor desemnate pentru efectuarea monitorizării la fața locului.

11.4. După finalizarea monitorizării la fața locului, Garantul poate veni cu recomandări de îmbunătățire a procesului de evaluare a creditelor incluse în portofoliile acordate.

11.5. Până la data de 10 a lunii următoare celei de gestiune, Creditorul transmite un raport în format electronic, conform *Anexei nr 6*.

11.6. Creditorul se obligă să informeze Garantul despre orice schimbare a politicii interne de creditare (după Due Diligence inițială) care afectează evaluarea/decizia/monitorizarea creditelor în cadrul garanțiilor de portofoliu.

11.7. La cererea Garantului, Creditorul va prezenta în timp util toate informațiile pe care le deține privind derularea procedurii de vânzare a garanțiilor reale și măsurile întreprinse de Creditor în scopul recuperării datoriilor restante aferente contractului de credit din portofoliul de credite garantat pentru care Garantul a efectuat plata.

11.8. Creditorul va raporta către ODA și Unitatea de Implementare a Proiectului (UIP) în termen de 48 de ore, în cazul oricărui incident semnificativ cu efecte negative, precum și va informa cu privire la măsurile corective întreprinse sau care urmează a fi întreprinse, în conformitate cu un plan de măsuri corective.

11.9. Creditorul va raporta anual, până la data de 15 ianuarie, cu privire la aspectele de mediu și sociale, ale portofoliilor formate (un model este inclus în *Anexa nr. 7* a ESMS-ului ODA).

11.10. Neprezentarea de către Creditor a informațiilor și / sau a rapoartelor, așa cum este specificat în acest capitol, va fi considerată drept un eveniment de neîndeplinire a obligațiilor contractuale.

XII. Excluderea creditelor din portofoliu

12.1. Garantul are dreptul să excludă din portofoliu creditele care nu îndeplinesc criteriile de eligibilitate identificate în timpul monitorizării la distanță sau la fața locului cu notificarea prealabilă a Creditorului.

12.2. Creditorul poate înainta obiecții cu privire la excluderea din portofoliu a creditelor clasificate ca neeligibile în termen de 30 zile, prezentând clarificările și explicațiile de rigoare.

12.3. În cazul când Creditorul a anulat contractul de credit sau a depistat includerea în portofoliu a unui credit neeligibil, acesta va notifica Garantul în timp util și va solicita excluderea creditului respectiv din portofoliu.

12.4. Garantul nu este obligat să ramburseze Creditorului sumele comisioanelor de garantare deja plătite în legătură cu creditele excluse din portofoliu.

12.5. Excluderea creditelor din portofoliu, nu afectează drepturile și obligațiile Părților în temeiul prezentului Acord, cu privire la alte credite incluse în portofoliu.

12.6. În cazul excluderii creditului din portofoliu, valoarea reală a portofoliului se reduce cu valoarea creditului respectiv.

12.7. În cazul în care ulterior includerii în portofoliu, se constată că creditul nu ar fi eligibil pentru includere ca urmare a circumstanțelor care nu se află sub controlul Creditorului, iar Creditorul nu ar fi putut să știe despre acestea în momentul includerii, Creditorul poate:

- a) informa imediat Grantul după ce a luat cunoștință cu circumstanțe apărute și a întreprinde acțiunile necesare de recuperare a creditului. În acest caz, Creditorul își păstrează dreptul de a depune cererea de plată către Garant.
- b) să nu ia măsuri de recuperare a creditului. În acest caz, Garantul va exclude creditul respectiv din portofoliu.

XIII. Evenimentele declanșatoare și de neîndeplinire a obligațiilor contractuale

13.1. Garantul are dreptul de a suspenda unilateral includerea creditelor în portofoliu sau de a reduce valoarea maximă a portofoliului prin transmiterea unei notificări scrise, dacă obiectivele portofoliului expuse în *Anexa nr. 1* nu sunt îndeplinite sau în cazul unui eveniment de neîndeplinire a obligațiilor contractuale de către Creditor în cadrul Contractului.

13.2. În conformitate cu prezentul Acord, se va considera ca neîndeplinire a obligațiilor contractuale de către Creditor:

- a) Neplata comisionului de garantare prevăzut la Capitolul X din Acord;
- b) Nerespectarea obligațiilor de rambursare a sumelor prevăzute în Capitolul IX;
- c) Nerespectarea obligațiilor de prezentare a informației și / sau documentației în conformitate cu Capitolul XI;
- d) Nerespectarea obligației stabilite la pct. 3.5 h);
- e) Pierderea sau suspendarea licenței Creditorului de a opera ca bancă, insolvență;
- f) Angajarea în activități ilegale precum finanțarea terorismului sau spălarea banilor.

13.3. La apariția unui eveniment de neîndeplinire a obligațiilor contractuale de către Creditor, Garantul va transmite o notificare scrisă, prin care Creditorului i se oferă 15 zile pentru a remedia situația.

13.4. În cazul în care evenimentul de neîndeplinire a obligațiilor contractuale de către Creditor va continua și după perioada stabilită în pct. 13.3, Garantul are dreptul unilateral să suspende includerea creditelor în portofoliu, să reducă valoarea maximă a portofoliului conform pct. 13.1 sau să amâne termenul limită de plată stabilit în pct. 8.5, până la remedierea evenimentului de neîndeplinire a obligațiilor contractuale.

XIV. Transferul drepturilor

14.1. Creditorul nu are dreptul de a transfera către terți drepturile sau obligațiile care îi revin în temeiul Acordului, cu excepția consimțământului expres al Garantului, exprimat în scris.

14.2. Încălcarea pct. 14.1 eliberează Garantul de obligația de a face plăți, pentru Creditele transferate din portofoliu.

14.3. În cazul transferului drepturilor/obligațiilor Garantului către terți, Garantul este obligat să informeze Creditorul în termen de trei (3) luni înainte de data transferului.

XV. Confidențialitate

15.1. Părțile se angajează să nu dezvăluie informații confidențiale și să nu disemineze și/sau să nu permită accesul, în totalitate sau parțial, oricărei persoane sau entități, la informații confidențiale oferite sau puse la dispoziție de cealaltă parte, cu excepția informațiilor confidențiale dezvăluite de Garant către BIRD sau reprezentanții săi autorizați, în maniera în care poate fi solicitat de Acordul de Împrumut între Republica Moldova și BIRD.

15.2. Informații confidențiale înseamnă orice informație dezvăluită, oferită, accesibilă sau pusă la dispoziție de către partea care le-a dezvăluit către partea destinată. Informațiile confidențiale se referă, dar nu se limitează la, informații financiare, secrete comerciale, date personale și pot apărea sub orice formă, inclusiv, dar fără a se limita la, documente scrise, verbale, electronice, documente oficiale, informații factologice, rapoarte, e-mailuri și alte comunicări electronice, note scrise de mână, informații pe ecrane de afișare sau în computer sau în alte dispozitive și suporturi de stocare a memoriei electronice. Obligațiile de confidențialitate nu includ informațiile care (i) se află

în domeniul public fără vina părții destinatar, (ii) au fost deținute de partea care le primește înainte de divulgarea lor în temeiul prezentului Acord, fără a fi supuse obligației de confidențialitate, (iii) sunt dezvăluite părții care le primește de o terță parte care nu are obligații de confidențialitate; sau (iv) au fost elaborate independent de partea care le primește fără utilizarea informațiilor confidențiale; sau (v) comunicarea se face ca răspuns la o ordonanță valabilă de către o instanță sau este impusă în alt mod de lege. Pentru toate cele de mai sus, este responsabilitatea părții ce primește informația să prezinte dovezi că excepția a fost îndeplinită și că este eliberată de obligația de confidențialitate. În cazul în care părții care primește informația i se solicită să dezvăluie orice informație confidențială, aceasta va notifica prompt partea care o dezvăluie, dacă este posibil conform legii, pentru a permite părții care o dezvăluie să solicite un ordin de protecție sau să ia alte măsuri adecvate.

XVI. Publicitate

16.1. Creditorul se angajează, prin comunicate de presă, materiale promoționale și campanii de informare publică, informații de pe pagina sa web oficială și alte mijloace alternative de comunicare referitoare la Acord, să sprijine Garantul și să promoveze disponibilitatea finanțării prin intermediul Schemei de Garantare.

16.2. Creditorul este obligată să includă în materialele publicitare pentru întreprinderile micro, mici și mijlocii, informații despre oportunitățile de a primi finanțare cu sprijinul Garantului.

16.3. Creditorul este obligat să facă publicitate despre minim 2 studii de caz ale Beneficiarilor care au beneficiat de un credit alocat cu sprijinul Schemei de Garantare .

XVII. Notificări

17.1. Orice notificare înaintată de către o Parte celeilalte Părți, va avea efect juridic doar dacă va fi întocmită în formă scrisă sau electronică și transmisă în conformitate cu prevederile prezentului Capitol.

17.2. În sensul prezentului Acord, prin „notificare” de către o Parte celeilalte Părți se înțelege: transmiterea oricărui înscris, document, adrese, comunicări, înștiințări, înaintarea cererilor, pretențiilor, avizelor, răspunsurilor, referitoare la realizarea prevederilor prezentului Acord și garanțiilor aferente.

17.3. Notificările verbale invocate de către Părți vor fi lipsite de orice efect juridic.

17.4. Notificările se transmit de către o Parte celeilalte Părți pe cale poștală, prin intermediul scrisorilor recomandate cu aviz de primire sau prin depunerea la sediul Părții respective.

17.5. În sensul prezentului Acord, Părțile asimilează notificările transmise prin poșta electronică sau prin intermediul SIGGF trimiterilor poștale obișnuite cu aviz de recepție, cu condiția că acestea vor fi expediate de la adresele de e-mail indicate în prezentul Capitolul. Trimiterile prin poșta electronică vor fi considerate recepționate în termen de 1 (una) zi lucrătoare din momentul expedierii.

17.6. În scopul eficienței corespondenței și schimbului de documente în temeiul prezentului Acord, părțile vor putea utiliza documente electronice și semnătura electronică, valabilitatea acestora fiind recunoscută irevocabil de ambele părți.

17.7. Toate notificările în cadrul acestui Acord, vor fi efectuate în limba română, în formă scrisă și vor fi adresate persoanelor indicate mai jos:

Notificările pentru I.P. ODA vor fi trimise la următoarea adresă și la persoanele indicate:

[Adresa I.P. ODA – de completat]

E-mail pentru aspecte legate de Acord: [de completat]

E-mail pentru aspecte operaționale: [de completat]

Notificările pentru [denumirea Creditorului] vor fi trimise la următoarea adresă și către persoana indicată:

[Adresa Creditorului – de completat]

E-mail pentru aspecte legate de Acord: [de completat]

E-mail pentru aspecte operaționale: [de completat]

17.8. Adresele menționate la pct. 17.7 sunt valabile până când o parte notifică o nouă adresă.

XVIII. Alte prevederi

18.1. Părțile se vor informa reciproc în timp util cu privire la orice fapte și circumstanțe care apar după data semnării Acordului și care afectează îndeplinirea obligațiilor Părților în temeiul prezentului Acord.

18.2. Părțile își vor îndeplini cu bună-credință obligațiile în temeiul prezentului Acord și se vor conforma cerințelor legale, aplicabile în Republica Moldova.

18.3. Creditorul se va consulta cu Garantul cu privire la orice aspect, care ar împiedica implementarea adecvată a Acordului.

18.4. Părțile sunt de acord să depună toate eforturile pentru a rezolva disputele apărute în legătură cu prezentul Acord, prin negocieri amiabile. În cazul când divergențele nu pot fi soluționate pe cale amiabilă, disputele vor fi soluționate de către instanța de judecată competentă a Republicii Moldova.

18.5. În cazul în care orice prevedere a prezentului Acord este sau devine nevalabilă, ineficientă sau inaplicabilă în ansamblu sau parțial, valabilitatea, eficiența și aplicabilitatea prevederilor rămase nu vor fi afectate prin aceasta. Orice astfel de prevedere nevalabilă, ineficientă sau inaplicabilă va fi considerată ca fiind înlocuită de o dispoziție valabilă, eficientă și aplicabilă care se apropie cel mai mult de intenția economică și de scopul unei astfel de prevederi nevalabile, ineficiente sau inaplicabile în ceea ce privește obiectul, cantitatea, timpul, locul și măsura aplicării. Cele menționate mai sus se vor aplica mutatis mutandis oricărei lacune din prezentul Acord.

18.6. În caz de intervenire a circumstanțelor care împiedică total sau parțial executarea obligațiilor stipulate în prezentul Acord, termenele contractuale se modifică proporțional termenului de producere a circumstanțelor intervenite.

18.7. Partea pentru care au intervenit impedimentele justificative, va informa în scris cealaltă Parte nu mai târziu de 5 zile lucrătoare din momentul survenirii acestor impedimente.

18.8. Modificările și completările la prezentul Acord, vor fi valabile numai dacă sunt făcute în formă scrisă, semnate de către Părți și au prealabil acordul fără obiecții al Băncii Mondiale, cu excepția cazului specificat în pct 5.3.

18.9. Contractul este întocmit și semnat în două exemplare, câte unul pentru fiecare Parte, ambele având aceeași forță juridică.

XIX. Date bancare

Toate plățile către Garant conform prezentului Acord vor fi efectuate în MDL prin transfer bancar în următorul cont:

Titularul contului:

Denumirea băncii:

Adresa băncii:

Numărul contului:

Toate plățile către Creditor conform prezentului Acord vor fi plătite în MDL prin transfer bancar în următorul cont:

Titularul contului:

Denumirea băncii:

Adresa băncii:

Numărul contului:

De: [Numele semnatarului din partea Creditorului]

De: [Numele semnatarului din partea I.P. ODA]

[Funcția semnatarului]

[Denumirea Creditorului]

[Locul, data, semnătura

_____]

[Funcția semnatarului]

I.P. ODA

[Locul, data, semnătura

_____]

Anexa 1 la Șablonul Acordului de Garantare: Portofoliile aprobate și condițiile de garantare

Portofoliul 1

Descrierea portofoliului –...

(tip – Asigurat/Neasigurat ; Plafonat/Neplafonat).

MDL ‘000

Volumul maxim al portofoliului	
Volumul agreeat al portofoliului	
Rata plafonului de garantare	
Valoarea maximă a plafonului de garantare	
Rata minimă de acoperire cu gaj	
Valoarea maximă a creditului	
Scadența minimă a creditului	
Tipul creditelor	
Cota de garantare	
Rata comisionului de garantare	
Obiectivele Portofoliului	
Planul de utilizare	
Prevederi adăugătoare	
...	

Portofoliul 2

...

Anexa 2 la Șablonul Acordului de Garantare: Activități neeligibile

A. Următoarele activități nu vor fi susținute în cadrul Schemei de Garantare:

1. în cazul în care acestea pot cauza impacturi semnificative, pentru care ar fi necesară o Evaluare de Impact asupra Mediului (EIA) completă, conform Legii naționale nr. 86/2014;
2. orice investiții legate de exploatarea lemnului și/sau care pot avea impact asupra sănătății pădurilor;
3. producția și prelucrarea Organismelor Modificate Genetic (OMG);
4. situate în zone protejate, habitate critice sau zone cultural sau social sensibile, recunoscute conform reglementărilor naționale (de exemplu, în zone naturale protejate de stat, zone centrale ale rețelei ecologice, registru național al monumentelor etc.) (Ref.: ESS6 - Conservarea biodiversității și gestionarea durabilă a resurselor naturale vii; ESS8 - Patrimoniu cultural);
5. orice activități care pot provoca deplasarea fizică sau economică permanentă sau temporară a proprietarilor sau utilizatorilor oricărui teren și care conduc la pierderea sau deteriorarea bunurilor, inclusiv culturile în picioare, structurile sau alte îmbunătățiri ale terenului (Ref.: ESS 5 - Achiziția de terenuri, restricțiile privind utilizarea terenurilor și relocarea involuntară);
6. orice activități care implică munca forțată sau munca copiilor, îngrijorare raportată sau semnificativă privind exploatarea și abuzul sexual sau hărțuirea sexuală (Ref.: ESS2 - Munca și condiții de muncă)
7. achiziționarea pesticidelor clasificate ca "I, II sau III din Grupul de Toxicitate al Republicii Moldova" [1], "Ia, Ib sau II din Clasa de Toxicitate a OMS" [2] și/sau "interzise sau restricționate sever de UE" [3] (Ref.: ESS3-Eficiența resurselor și prevenirea și gestionarea poluării);
8. sisteme de irigare la scară largă [4] și subproiecte care implică evacuarea apelor uzate direct în căile navigabile internaționale, captarea sau devierea apelor internaționale, subproiectele legate de evacuarea materialelor reziduale într-o locație care ar putea avea impact asupra apelor internaționale, construcția oricăror baraje care ar putea afecta regimul hidrologic al apelor internaționale etc. (Ref.: OP/BP 7.50 Proiecte privind căile navigabile internaționale).

B. Schema de Garantare nu va susține nici alte tipuri de sub-proiecte care sunt specificate în Lista de Excludere a IFC/BM:

1. Producția sau comerțul cu orice produs sau activitate considerată ilegală în conformitate cu legile sau reglementările țării gazdă sau al convențiilor și acordurilor internaționale, sau care face obiectul interdicțiilor internaționale, cum ar fi produse farmaceutice, pesticide/ierbicide, substanțe care diminuează stratul de ozon, PCB, fauna sălbatică sau produse reglementate în conformitate cu CITES.
2. Producția sau comerțul cu arme și muniții.*
3. Producția sau comerțul cu băuturi alcoolice (excluzând berea și vinul).*
4. Producția sau comerțul cu tutun.*
5. Jocurile de noroc, cazinourile și întreprinderile echivalente.*
6. Producția sau comerțul cu materiale radioactive. Aceasta nu se aplică achiziționării de echipamente medicale, echipamente de control al calității (măsurare) și orice echipament în care IFC consideră sursa radioactivă ca fiind nesemnificativă și/sau suficient de protejată.
7. Producția sau comerțul cu fibre de azbest necimentate. Aceasta nu se aplică achiziționării și utilizării de plăci din ciment cu azbest legat, în cazul în care conținutul de azbest este mai mic de 20%.
8. Pescuitul cu plase în derivă, în mediul marin, utilizând plase cu lungime mai mare de 2,5 km.
9. Producția sau activitățile care implică forme dăunătoare sau de exploatare de muncă forțată**/muncă dăunătoare pentru copii.***
10. Producția sau comerțul cu lemn sau alte produse forestiere, în afară de cele provenite din pădurile gestionate în mod durabil.
11. Producția, comerțul, depozitarea sau transportul de volume semnificative de substanțe chimice periculoase sau utilizarea comercială pe scară largă a substanțelor chimice periculoase. Substanțele chimice periculoase includ benzină, kerosen și alte produse petroliere.

12. Producția sau activitățile care afectează terenurile deținute sau revendicate prin adjudecate de către popoarele indigene, fără acordul deplin documentat al acestor popoare.

Note:

* Aceasta nu se aplică sponsorilor de proiecte care nu sunt implicați în mod semnificativ în aceste activități. "Implicare nesemnificativă" înseamnă că activitatea în cauză este auxiliară operațiunilor principale ale sponsorului de proiect. Un beneficiar IMM nu va fi considerat ca fiind implicat semnificativ, dacă expunerea cumulată a portofoliului IMM este sub 5% față de participanții/debitorii care generează mai mult de 20% din veniturile lor dintr-o activitate exclusă.

Link către note de ghidare:

<https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/a6de7f69-89c8-4d4a-8cac-1a24ee0df1a3/FI+Interpretation+Note+November+2018.pdf?MOD=AJPERES&CVID=msNA7rQ>

** Muncă forțată înseamnă orice muncă sau serviciu, care nu este efectuat voluntar și care este obținut prin amenințare cu forța sau cu pedeapsa.

*** Muncă dăunătoare pentru copii, înseamnă angajarea copiilor, care este considerată ca exploatare din punct de vedere economic sau care poate fi periculoasă pentru educația, sănătatea, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială a copilului.

C. În conformitate cu articolul 12 al Legii nr. 179/2016 privind întreprinderile mici și mijlocii, următoarele companii nu beneficiază de instrumentele de susținere, inclusiv de garanțiile financiare emise de I.P. ODA:

1. întreprinderile care dețin o poziție dominantă pe piață, fapt constatat de autoritatea competentă;
2. întreprinderile în al căror capital social cota membrului fondator care nu este întreprindere micro, mică și mijlocie depășește 25%, cu excepția organizațiilor necomerciale;
3. întreprinderile importatoare de mărfuri supuse accizului;
4. companiile fiduciare și companiile de asigurare;
5. organisme de plasament colectiv;
6. băncile;
7. organizațiile de creditare nebancaară, asociațiile de economii și împrumut;
8. lombardurile și unitățile de schimb valutar, altele decât băncile;
9. întreprinderile din domeniul jocurilor de noroc;
10. fondurile de pensii facultative;
11. întreprinderile la care controlul de stat a evidențiat repetat aceleași încălcări ale legislației.

Anexa 3 la Șablonul Acordului de Garantare: Criteriile de eligibilitate și procedurile de evaluare care trebuie urmate de către Creditori pentru creditele incluse în portofoliu

Prezenta anexă stabilește criteriile generale de eligibilitate și procedurile de evaluare a creditelor, pe care urmează să le aplice Creditorul la includerea creditelor în portofoliile garantate.

I. În portofoliu pot fi incluse doar creditele care, la momentul încheierii contractului de credit, îndeplinesc cerințele stabilite în Schema de Garantare și următoarele condiții:

1.1. Criterii de eligibilitate pentru beneficiari:

- a) Solicitantul este o întreprindere micro, mica sau mijlocie, definite conform art. 4 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii;
- b) Solicitantul nu desfășoară activități sau destinația utilizării mijloacelor creditare se referă la activitățile neeligibile enumerate în Acordul de Garantare sau în Schema de Garantare;
- c) Beneficiarul are capacitate de plată, este considerat viabil pentru creditare în conformitate cu politicile interne ale Creditorului, fiind luate în calcul cerințele de evaluare a Solicitanților în conformitate cu prezenta Anexă;
- d) Creditorul a identificat beneficiarii efectivi a Solicitantului;
- e) Solicitantul nu a înregistrat restanțe la plata creditelor mai mari de treizeci de zile (30) consecutive în ultimul an și mai mari de nouăzeci de zile (90) consecutive în ultimii trei ani;
- f) Solicitantul confirmă lipsa oricăror plăți restante la bugetul de stat;
- g) Solicitantul nu desfășoară activități ilegale în cadrul afacerii sale;
- h) Solicitantul, inclusiv beneficiarii efectivi și acționarii, nu sunt incluși în nici o listă de sancțiuni financiare observate de Creditor în conformitate cu politica internă de combatere a spălării banilor și finanțare a terorismului;

1.2. Criteriile de eligibilitate pentru creditele incluse în portofoliu:

- a) Suma principală a creditului este utilizată pentru procurarea/construcția imobilizărilor corporale sau finanțarea activității curente;
- b) Cel mult 30% din suma principală a creditului poate fi utilizată pentru refinanțarea altor credite față de alte instituții financiare;
- c) Solicitantul contribuie cu fonduri proprii în valoarea de cel puțin procentul specificat în produsul de creditare, în conformitate cu politica de creditare a băncii, în cazul creditelor investiționale;
- d) Suma principală a creditului nu este utilizată pentru activități de investiții speculative și tranzacții imobiliare speculative;
- e) Durata minimă inițială a contractului de credit este de 12 luni;
- f) Rata de acoperire cu gaj a creditului este cel puțin cea specificată în Anexa nr. 1 pentru portofoliul respectiv, în cazul portofoliilor asigurate;
- g) Valoarea creditului este inclusă integral în portofoliu, până la Valoarea agreată a portofoliului, includerea parțială nu este permisă.

II. Procedurile de evaluare a Solicitantului și a creditului solicitat, vor include cel puțin următoarele etape:

2.1. Verificarea eligibilității:

- a) Verificarea eligibilității Solicitantului în conformitate cu lista de excludere (activitățile neeligibile). În cazul când Solicitantul se regăsește în lista de excludere, acesta va fi informat despre imposibilitatea acordării creditului garantat de către Garant;
- b) Verificarea Biroului istoriilor de credit și confirmarea lipsei restanțelor la plata creditelor mai mari de treizeci de zile (30) consecutive în ultimul an și mai mari de nouăzeci de zile (90) consecutive în ultimii trei ani;
- c) Verificarea și descrierea istoricului de colaborare a Solicitantului cu Creditorul;

- d) Verificarea la fața locului a activității Solicitantului cu desfășurarea unui interviu cu reprezentantul legal al acestuia.
- e) Verificarea respectării de către Solicitant a măsurilor de protecție a mediului și drepturilor sociale în conformitate cu legea și reflectarea acestora în chestionarul completat de Creditor (Anexa 5) aferent evaluării riscurilor de mediu și sociale.

2.2. Verificarea capacității de rambursare a creditului, care va include următoarele etape:

Analiza fluxului de numerar – în cazul când Solicitantul prezintă Situații financiare.

- a) În dependență de argumentarea obținută de la Solicitant cu privire la scopul creditului solicitat, Creditorul va analiza capacitatea de rambursare a creditului, luând în calcul fluxurile de numerar bazate cel puțin pe Situațiile financiare și declarația pe venit.
- b) În cazul unui capital propriu negativ, Creditorul va analiza modul în care creditul solicitat va ajuta Solicitantul la obținerea profitului ce ar permite acoperirea capitalului propriu negativ.
- c) Creditorul va evalua capacitatea de rambursare a creditului, reieșind din Fluxurile lunare de numerar, precum și cele prognozate cel puțin pentru perioada pentru care se solicită creditul.
- d) Creditorul se va asigura că proiecțiile financiare care conțin veniturile și cheltuielile sunt realiste în funcție de specificul activității, de istoricul disponibil în Situațiile financiare și Declarația pe venit.
- e) Banca va ține cont de indicatorii financiari privind performanța economică a Solicitantului, calculate în conformitate cu normativele interne și practicele prudențiale.
- f) Creditorul va calcula rata de acoperire a serviciului datoriei. În mod specific, după primirea creditului, o întreprindere beneficiară ar trebui să mențină o rată minimă de acoperire a serviciului datoriei (definită ca profitul înainte de dobânzi, impozite, deprecieri și amortizare (EBIDTA) împărțit la plățile de principal și dobândă) până la maturitatea creditului. Un nivel minim de 1,25 până la 1 este un obiectiv satisfăcător.

Analiza fluxului de numerar – în cazul când Solicitantul este o companie nou creată.

- g) În dependență de argumentarea obținută de la Solicitant cu privire la scopul creditului solicitat, Creditorul va analiza capacitatea de rambursare a creditului, luând în calcul planul de afaceri sau fluxurile de numerar prognozate.
- h) În cazul unui capital propriu negativ, creditorul va analiza circumstanțele care au dus la capitalul negativ și modul în care creditul solicitat va ajuta Solicitantul la obținerea profitului, ce ar permite acoperirea capitalului propriu negativ.
- i) Creditorul se va asigura că proiecțiile financiare care conțin veniturile și cheltuielile prognozate sunt realiste reieșind din planul de afaceri și specificul activității.
- j) Pe parcursul derulării creditului, Creditorul va monitoriza implementarea proiectului finanțat în conformitate cu planul de afaceri și după caz, va propune măsuri de corecție.

2.3. Analiza capitalului propriu

- a) Creditorul va analiza structura, modificările și sursele de majorare a capitalului propriu (profit net, aportul fondatorilor, creșterea rezervelor, etc.).
- b) Dacă capitalul propriu este negativ, se va analiza motivul diminuării și a pierderilor survenite, precum și modul în care creditul solicitat va ajuta Solicitantul la obținerea profitului, ce ar permite acoperirea capitalului propriu negativ.

2.4. Analiza garanțiilor reale și personale

- 2.4.1. Creditorul va analiza garanțiile reale propuse de Solicitant pentru asigurarea creditului prin prisma următoarelor aspecte:
 - a) evaluarea stării bunurilor propuse în gaj și valoarea de piață, precum și lichiditatea acestora;

- b) identificării debitorilor gajști și existența acordului acestora privind gajarea bunurilor în favoarea Creditorului;
- c) lipsa grevărilor și interdicțiilor aplicate de persoane terțe sau asigurarea că toate grevările și interdicțiile existente vor fi radiate după acordarea creditului;
- d) prioritate pentru acceptarea garanțiilor reale se va acorda acelor garanții reale ce sunt într-o stare bună și cu o lichiditate înaltă.

2.4.2. Suplimentar garanțiilor reale, Creditorul va acorda prioritate acceptării garanțiilor personale oferite de fondatori sau persoanelor afiliate solicitantului.

2.4.3. Garanțiile personale se vor accepta în structura asigurării fără stabilirea unei valori și nu se vor include la determinarea gradului de acoperire cu gaj.

2.4.4. Creditorul va monitoriza respectarea asigurării creditului cu garanții reale în limitele stabilite în Schema de garantare.

2.5. Analiza condițiilor ce ar putea afecta solvabilitatea Solicitantului

2.5.1. Creditorul se va asigura că oferă condiții de creditare ce corespund necesităților Solicitantului și potențialului de dezvoltare a acestuia, reieșind inclusiv din conjunctura sectorului economic din care face parte Solicitantul, precum și experiența de gestionare a afacerii în sectorul respectiv.

2.5.2. Suplimentar condițiilor generale de creditare, Creditorul poate include restricții sau limitări în ceea ce ține de:

- a) Obligația majorării capitalului propriu;
- b) Interdicția sau limitarea sumei dividendelor ce pot fi retrase;
- c) Interdicția sau limitarea sumei datoriilor ce pot fi rambursate către fondatori;
- d) Obligație de menținere a anumitor indicatori de profitabilitate și rentabilitate.

2.5.3. La evaluarea cererii de credit, se va analiza inclusiv impactul activității desfășurate de către Solicitant asupra mediului, iar în caz de identificare a anumitor riscuri, Creditorul poate stabili măsuri de corecție și interdicții suplimentare.

2.5.4. Un aspect important ce urmează a fi luat în calcul de către Creditor este faptul că Solicitantul nu are datorii semnificative față de personal sau față de plățile aferente bugetului.

Anexa 4 la Șablonul Acordului de Garantare: Aranjamentele de Management Social și de Mediu

Introducere

Obiectivul principal al Fondului de Garantare a Creditelor (denumit în continuare FGC) este de a facilita accesul la finanțare pentru IMM-uri, prin emiterea de garanții financiare pentru creditele bancare. Pentru a obține o acoperire mai mare a IMM-urilor susținute și pentru a reduce timpul de accesare a unui credit garantat, FGC își propune să ofere garanții de portofoliu, un nou sistem de garanții susținut de *Proiectul de Competitivitate al IMM-urilor* (denumit în continuare **Proiect**). Obiectivul Proiectului este de a reduce povara reglementărilor, de a crește accesul la finanțare și de a spori competitivitatea la export a întreprinderilor din Republica Moldova.

Proiectul aplică Cadrul Social și de Mediu (ESF) al Băncii Mondiale. I.P. ODA și Instituțiile Financiare Participante (Bănci) vor adopta Sisteme de Management Sociale și de Mediu (ESMS) ca condiție a participării lor la Componenta 2 a Proiectului. Scopul acestor sisteme este de a stabili resursele, responsabilitățile și procesul pentru a se asigura că proiectele finanțate de Banca Mondială și garanțiile financiare emise de ODA sunt viabile din punct de vedere ecologic și social și nu sunt susceptibile să cauzeze riscuri semnificative pentru mediu, sociale, sănătate sau riscuri de siguranță.

Aranjamente de implementare

În scopul implementării cerințelor de management de mediu și social ale Proiectului, I.P. ODA poartă responsabilitatea de a monitoriza gestionarea riscurilor de mediu și sociale (E&S) de către Băncile care participă în cadrul Proiectului, și anume de garantare a creditelor din partea FGC. I.P. ODA va efectua evaluarea necesară și monitorizarea sistemelor stabilite de Bănci (ESMS-ul Creditorilor), aferent screening-ului și monitorizarea activităților beneficiarilor de credit, conform performanței de mediu și sociale. I.P. ODA se va asigura că băncile au proceduri și aranjamente instituționale adecvate pentru îndeplinirea cerințelor legislației naționale a Moldovei și a Standardelor Sociale și de Mediu (ESS-urilor) Băncii Mondiale, relevante pentru Proiect.

- I.P. ODA va elabora și menține un ESMS și se va asigura că Băncile elaborează și mențin ESMS său corespunzător, pentru a acoperi creditele acordate și garantate de FGC în cadrul Componentei 2. I.P. ODA și fiecare Bancă vor angaja sau numi (ca parte a ESMS lor) puncte focale, specialiști E&S, instruiți în cerințele ESF, asigurându-se că aceste cerințe sunt implementate ca parte a procesului decizional pentru fiecare credit.
- I.P. ODA va monitoriza integrarea considerentelor E&S în ciclul de viață al creditelor acordate IMM-urilor eligibile din portofoliile garantate și se va asigura că riscurile și impacturile E&S sunt identificate, verificate și gestionate în mod consecvent de către Bănci.

Rolul specialiștilor de mediu și social

ODA va angaja sau va numi (nu mai târziu de 60 de zile de la intrarea în vigoare a Proiectului) și va menține pe toată durata implementării Proiectului un punct focal E&S, care să fie responsabil de implementarea ESMS și va angaja un consultant care să asiste la elaborarea și implementarea ESMS a I.P. ODA și a ESMS-ului Băncii.

Principala responsabilitate a consultantului E&S al I.P. ODA și a punctelor focale, va fi să revizuiască ESMS-urile în vigoare a Băncilor și să se asigure că politica Băncilor acoperă toate cerințele E&S și dețin o procedură clară de evaluare.

De asemenea, consultantul și punctele focale vor avea rolul de a consulta Băncile și alți participanți la proiect, cu privire la problemele de mediu și sociale. Consultantul E&S a I.P.ODA, împreună cu specialiștii Băncii Mondiale, va ajuta, de asemenea Băncile să revizuiască, dacă este necesar, planurile de management de mediu și sociale, să monitorizeze implementarea acestora, să consulte și să îndrume Băncile cu privire la problemele specifice de mediu și sociale și la opțiunile de management și să asigure că impacturile de mediu și sociale sunt abordate.

În plus, punctele focale E&S, consultanții și specialiștii E&S a Băncii Mondiale vor identifica, de asemenea, nevoile de instruire ale Băncii, se vor asigura că cerințele E&S sunt integrate în EMMS-ul Băncilor, precum și vor analiza cererile de credit și *Formularele de evaluare a riscurilor de mediu și sociale* furnizate de Bănci, pentru creditele acordate, în corespundere cu gestiunea riscurilor de mediu și sociale și aspectele de remediere. Punctele

focale a I.P. ODA vor colecta periodic informațiile de la Bănci, cu privire la modificările și impactul creditelor garantate asupra principalilor parametri de mediu și sociali. Punctele focale E&S și consultanții E&S vor fi, de asemenea, responsabili de monitorizarea nivelului de conformitate a PFI-urilor cu procedurile interne, manualele și Acordul de Garantare.

Punctele focale a I.P. ODA vor revizui, de asemenea, *formularul de evaluare a riscurilor de mediu și sociale*, furnizate de Bănci, pe o bază selectivă, în timpul monitorizării lunare/trimestriale și vor verifica dacă toate condițiile au fost îndeplinite și dacă există planuri de măsuri corective care ar fi trebuit incluse în contractul de credit, semnat între Bancă și întreprinderile beneficiare.

De asemenea, aceștia vor consilia Băncile cu privire la măsurile de maximizare a oportunităților de incluziune socială, în special pentru întreprinderile administrate/fondate de femei, companiile noi create sau cei care nu au acces la informații sau cunoașterea programului, precum și măsuri de sprijinire a antreprenorilor din comunități îndepărtate cultural sau geografic.

Sarcini și responsabilități

- Punctele focale E&S a I.P. ODA, în colaborare cu specialiștii Băncii Mondiale, vor oferi consultanță tehnică pentru Bănci, în vederea finalizării și adoptării în mod oficial a ESMS Băncilor și pentru a se asigura că acestea sunt acceptabile pentru Banca Mondială;
- Consultantul E&S a I.P.ODA împreună cu specialiștii Băncii Mondiale, vor instrui personalul I.P. ODA și a Băncilor cu privire la EMMS, pentru a explica rolurile, responsabilitățile, fluxul de informații și integrarea aspectelor E&S, în liniile principale de activitate ale instituției;
- I.P. ODA își va revizui politicile de resurse umane pentru a fi conforme cu ESS2 și va aplica măsuri pentru a-și consolida procedurile de gestionare a muncii (LMP), inclusiv mecanismul de reclamație a lucrătorilor (GM), acolo unde este necesar;
- Se va asigura că fiecare Bancă își revizuiește politicile de resurse umane, pentru a-și asigura consecvența cu ESS2, inclusiv aplicarea măsurilor pentru a-și consolida LMP și GM-ul, acolo unde este necesar;
- Contribuie la dezvoltarea Manualului Operațional al FGC și a ESMS;
- Se va asigura că Băncile selectate, adoptă și implementează ESMS și efectuează Due Diligence , prin prisma riscurilor de mediu și sociale, pentru activitățile fiecărui beneficiar IMM, în conformitate cu ESMS său;
- Se va asigura că Băncile vor furniza un rezumat al ESMS-ului lor, care va fi divulgat public pe site-ul web oficial a Băncii;
- Va oferi comentarii asupra rapoartelor lunare/trimestriale ale proiectelor, privind performanța de mediu și socială a creditelor garantate, pe baza rapoartelor transmise de Bănci.
- Va oferi consultanță Băncilor, cu privire la toate angajamentele și cerințele de mediu și sociale din cadrul Proiectului.
- Va raporta în mod regulat Directorului FGC, cu privire la progresul în ceea ce privește obligațiile contractuale îndeplinite, precum și cu privire la orice probleme conexe care ar putea apărea în cursul implementării Proiectului și a Acordului de Garantare.

Screening

Creditele garantate de FGC, vor fi supuse unui screening de mediu și social, care va fi efectuat de către Bănci. În cazurile în care subproiectele FGC și alte activități ale Proiectului provoacă riscuri și impacturi semnificative, care pot necesita o evaluare completă a impactului asupra mediului și social (ESIA), conform legislației naționale, astfel de subproiecte sau activități nu vor fi finanțate în cadrul Proiectului. Proiectul va aplica o listă de excludere pentru a selecta activitățile finanțate prin credite garantate de FGC. Aceste excluderi sunt descrise în Planul de angajament social și de mediu (ESCP) și urmează să fie incluse în ESMS-ul Băncilor în cadrul Componentei 2.

Următoarele tipuri de activități nu vor fi eligibile pentru finanțare în cadrul Proiectului și nu vor putea fi incluse în portofoliile de credite garantate:

- a. Orice activități care pot fi asociate cu riscuri și impacturi semnificative asupra mediului, sănătății și siguranței comunității, muncii și condițiilor de muncă, biodiversității sau patrimoniului cultural, vor fi evaluate ca risc ridicat sau substanțial și vor fi considerate neeligibile pentru finanțare în cadrul proiectului.

- b. Orice activități situate în zone protejate, habitate critice și necritice sau zone sensibile din punct de vedere cultural sau social, împreună cu subproiectele care ar putea avea impact asupra căilor navigabile internaționale, inclusiv râul Prut, Nistru sau Delta Dunării.
- c. Orice activități care implică deplasări fizice sau economice. În cazul în care un teren sau o proprietate este achiziționată de către beneficiari, acesta va fi benevolă și în baza unui contract de vânzare-cumpărare, conform documentelor și înregistrărilor legale a tranzacțiilor.
- d. Orice activități verificate care implică riscuri semnificative pentru drepturile muncii, sănătatea și siguranța angajaților și munca forțată sau dăunătoare pentru copii.

Proceduri aplicabile componentei Acces la Finanțare

I.P. ODA se va asigura că Băncile care primesc garanții pentru portofoliile de credite, în temeiul Componentei 2, dețin un ESMS în vigoare, în conformitate cu cerințele ESS9.

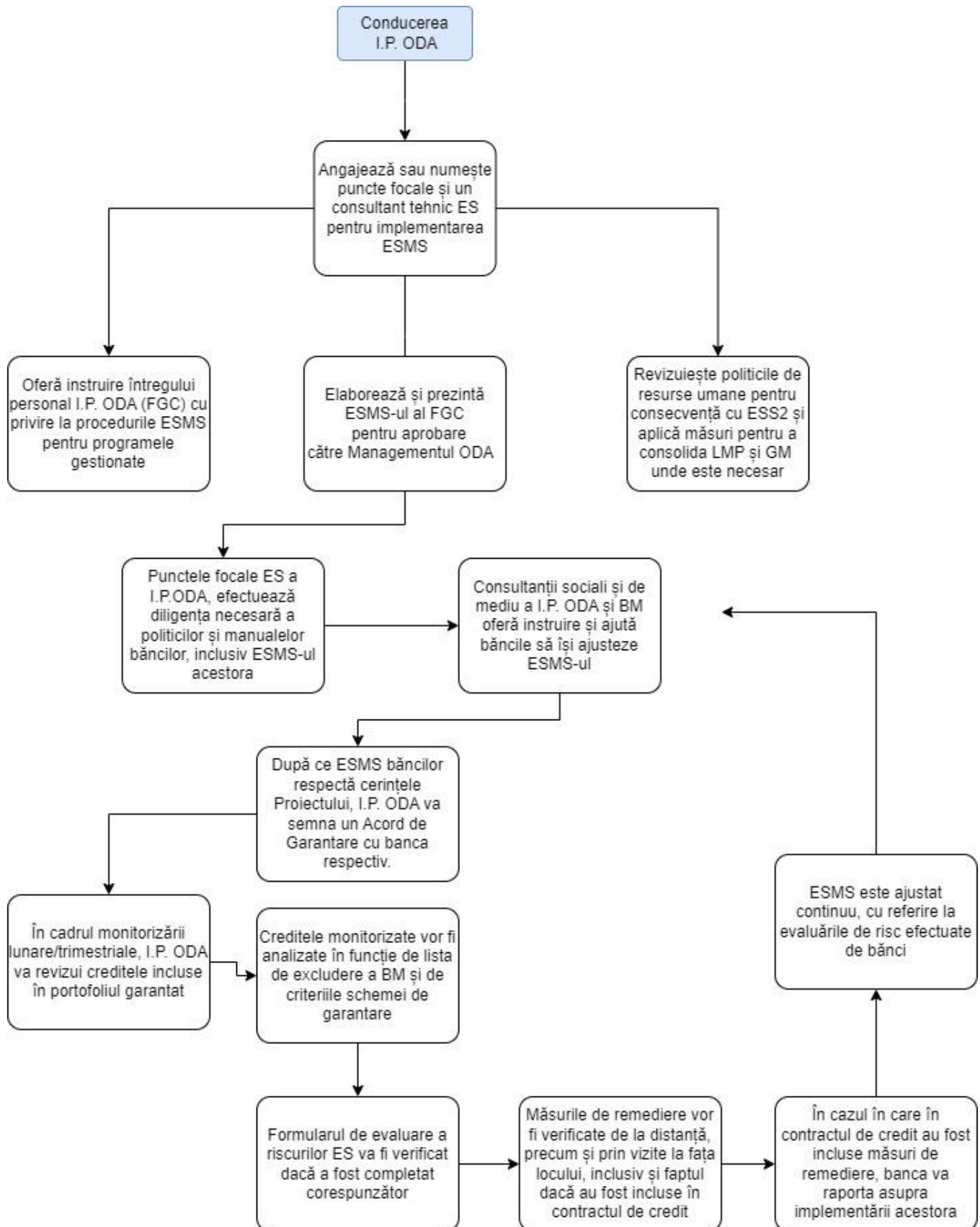
I.P. ODA va numi și va menține puncte focale E&S dedicate și va asigura consolidarea capacităților pentru a-și implementa activitățile în cadrul Proiectului în conformitate cu cerințele ESF, pentru intermedierea financiară.

Atunci când se vor accepta noi Bănci în cadrul Proiectului, I.P. ODA le va furniza acestor Bănci un chestionar de Due Diligence pentru a revizui și a demonstra că ESMS-urile lor sunt în vigoare și sunt conforme cu ESS9. În conformitate cu ESCP convenit, ESMS-ul al I.P. ODA trebuie să fie elaborat, dezvoltat și adoptat nu mai târziu de șaiszeci (60) de zile de la intrarea în vigoare a Proiectului.

I.P. ODA va determina fiecare Bancă să elaboreze și să adopte propriul ESMS înainte de a participa la Componenta 2.

În conformitate cu ESS9, Băncile din cadrul Proiectului vor menține un ESMS care să includă cel puțin: (i) o politică socială și de mediu; (ii) proceduri clar definite pentru identificarea, evaluarea și gestionarea riscurilor și impacturilor sociale și de mediu ale activităților din cadrul Portofoliului garantat; (iii) capacitatea și competența organizațională; (iv) monitorizarea și revizuirea riscurilor de mediu și sociale ale subproiectelor și a portofoliului garantat; și (v) mecanismul de comunicare externă.

Diagrama care descrie procesul organizațional în cadrul I.P. ODA, este prezentată mai jos:

Screening-ul inițial de Due Diligence aferent riscurilor E&S a Băncilor

În stadiul inițial de Due Diligence a Băncii, I.P. ODA va evalua riscurile și beneficiile conlucrării cu un potențial Creditor.

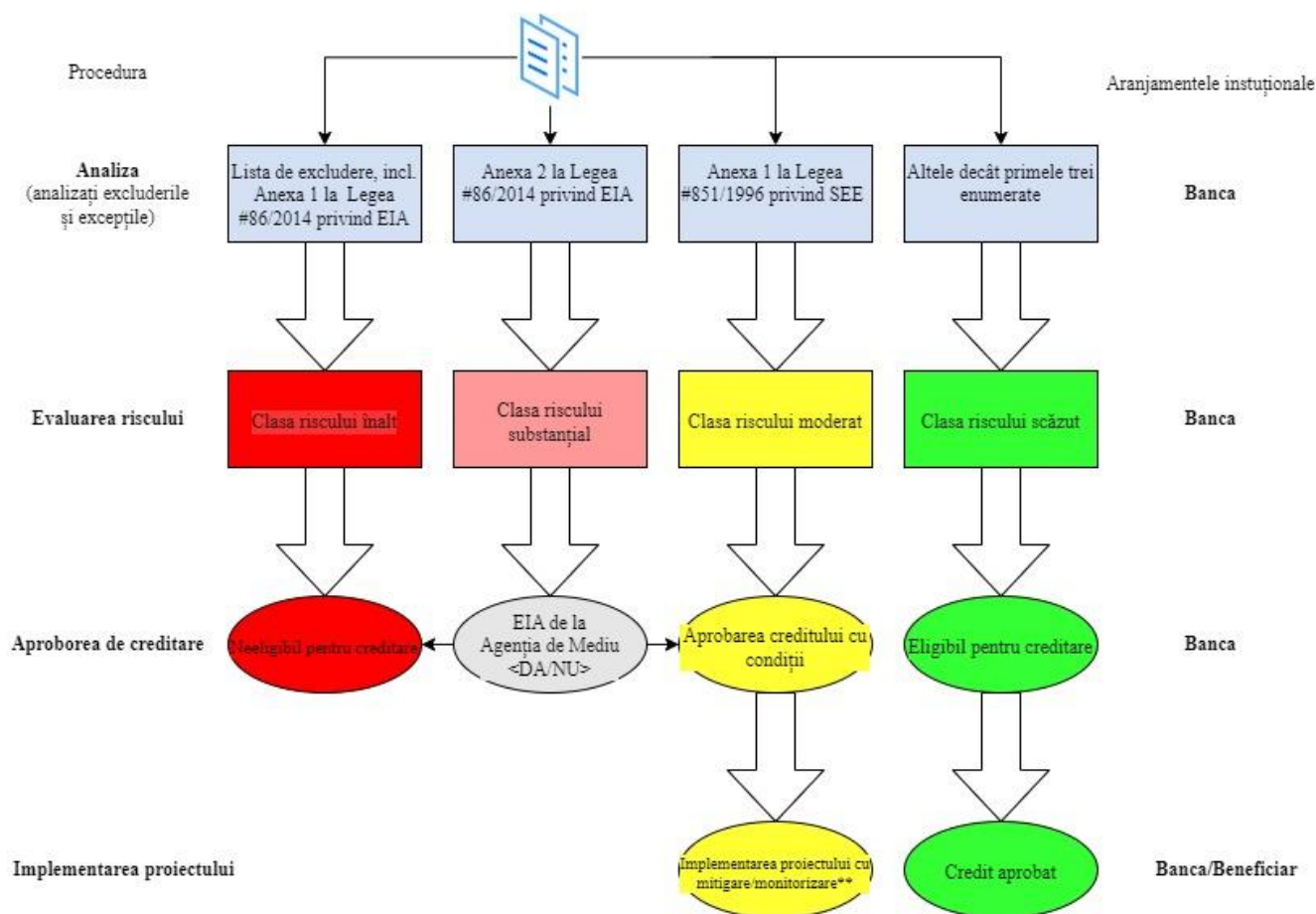
Domeniile esențiale ale unei evaluări de Due Diligence, care pot fi efectuate atât de la distanță, cât și la fața locului, vor include:

- 1) Imaginea Băncii pe piață, pe baza unei investigații externe (revizuirea site-ului Băncii, cu privire la transparență și dezvăluire a serviciilor oferite, publicații în media, prezența și imaginea pe rețelele sociale, revizuirea Băncilor și a surselor terțe de informații, pentru evaluarea riscului de reputație asociat aspectelor E&S) și, de asemenea, în timpul vizitei la fața locului;
- 2) Cadrul de management al riscului de mediu și social, cum ar fi: politică, proceduri, resurse tehnice instruite, politici de muncă, cod de conduită, participare la activități de responsabilitate socială, cerințe pentru companiile care primesc finanțare și altele. Pentru responsabilitatea de mediu și socială, revizuirea se va concentra asupra acestor sisteme de management, precum și a cerințelor pentru Beneficiari și credite, ținând cont și de cerințele donatorilor de surse financiare.
- 3) Aspecte de guvernanță corporativă relevante pentru managementul riscului E&S – Codul de guvernanță corporativă, structura și funcționarea Consiliului de administrație, mediul de control (audit intern, funcția de management al riscului și conformitate), transparența și divulgarea informațiilor, mecanismul de reclamație și politica de relație cu părțile interesate.

În timpul procedurii de Due Diligence, ODA va verifica dacă fiecare ESMS a Băncii include, printre altele, următoarele elemente:

- a) Identificarea garanțiilor pentru credite și a sub-împrumuturilor asociate pentru IMM-uri;
- b) O politică E&S aprobată de Consiliul de Conducere a Băncii;
- c) O listă de excludere cu activitățile și tipurile de subproiecte care nu sunt eligibile pentru finanțare;
- d) Proceduri clar definite pentru identificarea, evaluarea și gestionarea riscurilor și impactului E&S ale subproiectelor, inclusiv:
 - ✓ Verificarea conform Listei de excludere a Grupului Băncii Mondiale și a legilor naționale aferente E&S din Moldova;
 - ✓ Verificarea dacă Beneficiarul are acte permissive din partea autorităților locale corespunzătoare cu privire la activitatea sa principală și valabilitatea acestora;
 - ✓ Screening, revizuirea și clasificarea subproiectelor în funcție de potențialele riscuri și impacturi de mediu și sociale ale acestora, în conformitate cu criteriile de eligibilitate definite pentru creditul inclus în portofoliul garantat;
 - ✓ Aplicarea oricărei cerințe relevante din ESS-uri, la perfectarea evaluărilor și planurilor de mediu și sociale, acolo unde este necesar;
 - ✓ Monitorizarea și propunerea acțiunilor corective pentru subproiectul finanțat printr-un credit garantat; Orice evaluări și planuri necesare, vor fi pregătite și implementate de IMM-urile beneficiare, după revizuirea și aprobarea de către Bănci și consultate cu I.P. ODA;
- e) O competență și capacitate organizațională, pentru implementarea ESMS-ului, cu roluri și responsabilități clar definite;
- f) Monitorizarea și raportarea performanței de mediu și sociale a subproiectelor și eficacitatea ESMS-ului implementat;
- g) Notificarea incidentelor și accidentelor și cerințele ulterioare de raportare;
- h) Un mecanism de comunicare externă, inclusiv măsuri pentru a răspunde în timp util la întrebările și preocupările publice.

Procesul de evaluare a riscurilor de mediu și sociale de către bănci

Monitorizarea

Procedurile de monitorizare a performanței E&S a IMM-urilor beneficiare, sunt aprobate și gestionate de către Bancă. Specialistul desemnat de I.P. ODA, va monitoriza dacă Banca a respectat standardele Băncii Mondiale și cerințele E&S specificate în ESMS. Monitorizarea de către I.P. ODA se va efectua de la distanță, lunar/trimestrial pe baza rapoartelor depuse de către Bănci, iar o dată pe trimestru se vor verifica cel puțin 10 credite, care vor fi selectate conform raportului din ultima lună a trimestrului de raportare. În cazul în care se identifică orice neconformitate sau risc mai mare, specialistul în monitorizare, va solicita informații suplimentare de la Bancă pentru a clarifica neconformitatea și a prezenta justificarea situației. Specialistul responsabil de monitorizare, are sarcina de a trimite scrisori de informare, memorandumuri, mesaje electronice, iar dacă este necesar, va efectua vizite la fața locului, la un eșantion de activități de creditare, pentru a verifica informațiile furnizate la distanță în cadrul monitorizării.

Raportarea

I.P. ODA va raporta semestrial Ministerului de Finanțe și Băncii Mondiale, informația cu privire la implementarea ESMS și a performanței aspectelor de E&S a Băncilor și a IMM-urilor beneficiare. Rapoartele vor include informații cu privire la numărul de cereri de credit examinate și revizuite de fiecare Bancă, clasificarea riscurilor aferente acestor credite, statutul ESMS a Băncilor, inclusiv performanța de mediu și socială a fiecărei Bănci.

Băncile vor raporta la lunar/trimestrial către I.P. ODA, iar aceste rapoarte vor include informații despre performanța managementului riscurilor de mediu și sociale. Șabloanele pentru rapoarte periodice și notificări ad-

hoc privind incidentele petrecute, vor fi elaborate de punctele focale de mediu și sociale ale I.P. ODA și diseminate către toate Băncile. Aceste șabloane vor fi incluse în ESMS-ul elaborat de I.P. ODA.

Mecanism de soluționare a plângerilor

Părțile interesate care consideră că sunt afectați negativ de creditele garantate în temeiul Componentei 2 vor avea acces la mai multe canale pentru a-și transmite preocupările și pentru a primi despăgubiri.

I.P. ODA și Băncile vor asigura conștientizarea părților interesate de existența ESMS, care sprijină implementarea acestuia, inclusiv tot personalul relevant din cadrul I.P. ODA și a Băncilor.

Fiecare Bancă se va asigura că ESMS-ul este dezvăluit și disponibil personalului și părților interesate.

I.P. ODA va avea un mecanism de soluționare a plângerilor pentru lucrătorii direcți și contractați, care va fi încorporat în politica de resurse umane a I.P. ODA.

I.P. ODA va facilita inclusiv diseminarea și accesul părților interesate potențial afectate și interesate, la Mecanismul de soluționare a plângerilor aferent Proiectului, care este menținut de Unitatea de Implementare a Proiectului (UIP), care este în subordinea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și este descris în Planul de implicare a părților interesate din Proiect (SEP).

În plus, fiecare Bancă care primește garanții pentru credite, în temeiul Componentei 2, trebuie să elaboreze și să implementeze propriul ESMS, inclusiv să furnizeze propriile mecanisme pentru a primi feedback de la părțile interesate. Plângerile și preocupările primite și gestionate de I.P. ODA și de către Bănci, vor fi raportate către UIP, ca parte a rapoartelor regulate.

I.P. ODA și Băncile se vor asigura că toate părțile afectate de proiect vor avea șanse egale de a-și depune plângerea, în moduri accesibile. Beneficiarii și furnizorii Proiectului pot folosi o serie de opțiuni de contact (număr de telefon, adresă de e-mail și adresă poștală etc.).

Termenul de răspuns aferent unei reclamații înregistrate, nu va depăși 14 zile lucrătoare.

Toată corespondența privind procedura de soluționare a unei reclamații, se realizează numai în formă scrisă.

Anexa 5 la Șablonul Acordului de Garantare: Due Diligence Social și de Mediu (Formular Șablon de evaluare a aspectelor E&S)

FORMULAR DE EVALUARE A RISCURILOR DE MEDIU ȘI SOCIAL PENTRU BENEFICIARIII DE CREDITE	
Denumirea companiei	
Descrierea activității companiei	
Descrierea Proiectului investițional	
Tipul tranzacției (credit investițional/circulant)	
Suma creditului (USD/MDL/EUR)	
Perioada de creditare (în luni)	
Data completării formularului	
Specialistul de mediu și social (de către cine a fost completat)	
Lista documentelor furnizate pentru evaluarea riscurilor de mediu și sociale • eg. Raport al capacității de producere • Scrisoarea de decizie din partea Agenției de mediu cu privire la evaluarea impactului de mediu (EIA) • Licența comercială de deschidere și funcționare • Certificat temporar de funcționare • Planul de gestionare a deșeurilor și Formularul de declarație a deșeurilor • Reglementarea internă cu privire la sănătatea și securitatea în muncă (SSM) și Raportul de evaluare a riscurilor în domeniul SSM • Certificatele ISO • Procedura Resurselor Umane • Exemplarele contractelor de muncă • Planul de răspuns în caz de urgență	
Evaluarea generală a aspectelor de mediu și sociale (E&S) cu referire la Proiectul finanțat și companie (Descrieți riscurile de mediu și sociale a Proiectului finanțat și conformitatea cu cerințele E&S ale Băncii Mondiale, precum și evaluați capacitatea companiei de a gestiona riscurile E&S relevante)	

ÎNTREBĂRI	RĂSPUNS (DA/NU/Comentarii) ȘI DOCUMENTE CONFIRMATIVE (unde se aplică)
1. Activitatea companiei se află pe lista de excludere?	
2. Rezumați activitatea de bază a companiei/proiectului ce urmează a fi finanțat	
3. Este compania obligată să dețină licență și autorizații de mediu (EIA, autorizație de mediu, etc) conform legislației naționale?	
4. Deține compania licență comercială de deschidere și operare?	
5. În activitatea sa, angajează compania copii (cu vârsta sub 16 ani), inclusiv prin contractori sau în cadrul lanțului de aprovizionare primar?	
6. Este compania implicată în muncă forțată, inclusiv persoane traficate, prin contractori sau în cadrul lanțului de aprovizionare primar	
7. Există riscuri legate de achiziționarea de terenuri prin expropriere/relocare fizică sau economică involuntară în cadrul Proiectului finanțat?	
8. Există vreo construcție de clădiri sau lucrări suplimentare de construcție, care necesită achiziționarea de terenuri prin expropriere?	
9. Se situează proiectul finanțat în apropierea zonelor naturale protejate recunoscute la nivel național/internațional?	
10. Deține compania o unitate răspunzătoare de aspectele E&S/Consultanți externi E&S?	
11. Deține compania un sistem de management a riscurilor de mediu și social?	
12. Sunt deșeuri periculoase/nepericuloase generate de activitatea comercială a companiei/proiectul finanțat și/sau activitatea companiei produce cantități excepționale de deșeuri ?	
13. Deține compania o instrucțiune de gestionare a deșeurilor?	
14. Ar putea activitatea companiei / proiectul finanțat să conducă la o cantitate excepțională de apă uzată?	
15. Ar putea activitatea companiei/proiectul finanțat să conducă la poluarea solului?	
16. Ar putea activitatea companiei/proiectul finanțat să conducă la poluarea solului sau ar putea crea alte neplăceri precum praf, trafic, zgomot sau miros?	

17. Ar putea activitatea companiei/proiectul finanțat ar putea conduce la creșterea semnificativă a emisiilor de gaze cu efect de seră?	
18. Ar putea activitatea companiei/proiectul finanțat să conducă la pierderea habitatului/efecte negative asupra biodiversității (floră/faună)?	
19. Afectează activitatea companiei/proiectul finanțat condițiile geologice?	
20. Ar putea activitatea companiei/proiectul finanțat să conducă la efecte negative cumulate de mediu și sociale asupra comunităților din apropiere?	
21. Activitatea companiei/proiectul finanțat are efecte negative asupra sănătății și siguranței comunităților locale, inclusiv asupra grupurilor vulnerabile?	
22. Activitatea companiei/proiectul finanțat are efecte negative asupra resurselor patrimoniului cultural?	
23. Numărul accidentelor la locul de muncă (inclusiv detaliile statistice de deces-vătămare) în ultimii doi ani (includeți datele pentru fiecare an și cum au abordate acestea):	
24. Deține compania o instrucțiune de securitate și sănătate în muncă?	
25. Oferă compania angajaților săi un mediu de lucru sigur și sănătos și echipamente de protecție personală (EPP)?	
26. Se asigură compania că lucrătorii tineri (sub 18 ani) nu sunt angajați în activități periculoase și îi monitorizează în mod regulat sănătatea, condițiile de muncă și orele de muncă?	
27. Deține compania un mecanism de reclamații din partea lucrătorilor?	
28. Numărul de reclamații înregistrate în ultimii 2 ani (includeți informații dacă aceste reclamații au fost soluționate)?	
29. Au existat neconformități cu Codul Muncii și cu regulamentele de muncă în ultimii doi ani? Dacă da, vă rugăm să explicați cum au fost acestea soluționate.	
30. Au existat penalități/procese de judecată în materie de muncă și condiții de muncă în ultimii doi ani?	
31. Susține compania drepturile lucrătorilor la libertatea de asociere?	

32. Angajează compania lucrători migranți informal și lucrători temporari?	
33. Dețin toți lucrătorii contracte de muncă semnate?	
34. Oferă compania două zile de odihnă pe săptămână?	
35. Aplică compania principiul nediscriminării în procesul de angajare, remunerare și condiții de muncă, inclusiv pentru grupurile vulnerabile de angajați?	
36. Furnizează compania facilități de bunăstare adecvate (de exemplu, apă potabilă, toalete, instalații de spălat, cantine și facilități separate pentru bărbați și femei, vestiare, zone de odihnă)?	
37. Respectă compania plafonul legal de 240 de ore de muncă suplimentară pe an?	
Categoria de risc social și de mediu a proiectului finanțat (Sunt eligibile doar categoriile de risc scăzut și moderat)	

Eligibil pentru finanțare?

DA/NU

Ștampilă-Semnătura (Unitatea de analiză a impactului social și de mediu)

Data aprobării

Anexa 6 la Șablonul Acordului de Garantare: Cerințe de raportare ale Creditorilor

Rapoartele întocmite trebuie să includă:

1. Informații privind creditele noi (pentru luna raportată)

Câmp	Format	Obligatorii	Comentarii
Nr. de identificare al beneficiarului	Număr	Da	IDNO
Nr. de identificare al creditului	Număr	Da	nr. contractului de credit
Perioada de raportare	Listă	Da	Luna 1, Luna 2
Nr. ID al Băncii	Număr	Da	
Nr. ID al Sucursalei Băncii	Număr	Da	
Nr. ID al Portofoliului	Număr	Da	
Tipul creditului	Listă	Da	Credit, de tip revolving, Overdraft
Valuta Creditului	MDL/EUR/USD	Da	
Valoarea sumei principale a creditului	Număr	Da	
Data semnării contractului de credit	Data	Da	
Data primei debursări	Data	Da	
Suma creditului neutilizată	Număr	Da	
Data primei tranșe de achitare (a principalului)	Data	Da	
Data scadenței contractului de credit	Data	Da	
Durata contractului de credit	Numărul de luni	Da	
Rata de acoperire cu gaj, VP	Procent	Da	Valoarea de piață
Rata de acoperire cu gaj, VL	Procent	Da	Valoarea de lichidare
Rata anuală a dobânzii	Procent	Da	
Cota de garantare	Procent	Da	
Data convertirii valutare	Data	Da	
Rata de conversie valutară	Număr	Da	Banca Națională a Moldovei
Suma garanției în MDL	Număr	Da	Valoarea principală a creditului*Rata de conversie valutară* Cota de garantare
Data aprobării garanției	Data	Da	

2. Informație privind Beneficiarii garanțiilor (pentru luna raportată)

Câmp	Format	Obligatoriu	Comentarii
Nr. ID al Băncii	Număr	Da	
Perioada de raportare	Listă	Da	Luna 1, Luna 2, ...
Nr. ID al Beneficiarului	Număr	Da	IDNO
Denumirea Beneficiar	Text	Da	
Tipul întreprinderii	Listă	Da	De specificat întreprindere micro, mică sau mijlocie
Formă de organizare	Listă	Da	SRL, GT, etc
Data înființării	Data	Da	
Adresa juridică	Text	Yes	
Cod poștal	Număr	Da	

Sector economic (Codul CAEM)	Listă	Da	
Email:	Text	Da	
Telefon mobil:	Text	Da	
Fondată sau administrată de o femeie	Da/Nu	Da	
Fondată sau administrată de un tânăr (maxim 35 ani)	Da/Nu	Da	
Companie exportatoare	Da/Nu	Da	
Valoarea anuală a exporturilor pentru anul fiscal anterior, echivalent în MDL	Număr	Da	
Valoarea exporturilor de produse noi sau către piețe de desfacere/clienti noi, efectuate după data debursării creditului garantat, echivalent în MDL (datele se actualizează trimestrial)	Număr	Da	
Beneficiar nou	Da/Nu	Da	Debitor nou pentru Creditor
Număr de angajați dintre care: Femei Bărbați	Număr Număr Număr	Da	Angajați, proprietari-manageri
Cifra de afaceri totală în MDL	Număr	Da	
Active totale în MDL	Număr	Da	
Clasificarea internă a Beneficiarului/Scorul intern	Text	Da	Conform clasificării BNM (standard, supravegheat)
Comentarii	Text	Nu	

3. Date privind soldul creditelor (pentru toate creditele din portofoliu)

Câmp	Format	Obligatoriu	Comentarii
Nr. ID al Băncii	Număr	Da	
Perioadă de raportare	Listă	Da	Luna 1, Luna 2...
Nr. ID al Creditului	Număr	Da	Obligatoriu, nr. contractului de credit
Debursări cumulative	Număr	Da	
Soldul creditelor (valută)	Număr	Da	
Zile de întârziere	Număr	Da	Dacă există
Data convertirii valutare	Data	Da	Data convertirii valutare
Rata de conversie valutară	Număr	Da	BNM
Soldul creditelor în MDL	Număr	Da	
Cota de garantare	Procent	Da	
Soldul garanției în MDL	Număr	Da	
Rata comisionului de garantare pe an	Procent	Da	
Valoarea comisionului de garantare	Număr	Da	
Comentarii	Text	Nu	Opțional

4. Tranzacții scadente/plătite în avans (pentru luna raportată)

Câmp	Format	Obligatoriu	Comentarii
Nr. ID al Băncii	Număr	Da	
Perioada de raportare	Listă	Da	L1, L2...

Nr. ID al Creditului	Număr	Da	Obligatori
Data rambursării	Data	Da	Obligatori
Comentarii	Text	Nu	Opțional

5. Credite restructurate (pentru luna raportată)

Câmp	Format	Obligatori	Comentarii
Nr. ID al Băncii	Număr	Da	
Perioada de raportare	Listă	Da	L1, L2...
Nr. ID al Creditului	Număr	Da	Obligatori
Tipul de restructurare	Listă	Da	Obligatori (Listă)
Data restructurării	Data	Da	Obligatori
Comentarii	Text	Da	Opțional

6. Garanții spre executare (pentru luna raportată)

Câmp	Format	Obligatori	Comentarii
Nr. ID al Intermediarului financiar	Număr	Da	
Nr. ID al Creditului	Număr	Da	
Perioada de raportare	Listă	Da	L 1, L 2...
Suma neachitată a principalului	Număr	Da	
Valută	MDL/EUR/USD	Da	
Data neîndeplinirii obligațiilor	Data	Da	
Soldul creditului	Număr	Da	
Data convertirii valutare	Data	Da	
Rata de conversie valutară	Număr	Da	BNM
Cerere de plată	Număr	Da	Valoarea garanției spre executare

7. Recuperări (pentru luna raportată)

Câmp	Format	Obligatori	Comentarii
Nr. ID al Creditului	Număr	Da	
Perioada de raportare	Listă	Da	L1, L2...
Data recuperării	Data	Da	
Suma recuperării	Număr	Da	Minus costurile de recuperare
Valuta	MDL/EUR/USD	Da	MDL, EUR, USD
Data convertirii valutare	Data	Da	
Rata de conversie valutară	Număr	Da	BNM
Suma în MDL ce urmează a fi transferată către FGC	Număr	Da	Suma transferată conform cotei de garantare

8. Tranzacții excluse (pentru luna raportată)

Câmp	Format	Obligatori	Comentarii
Nr. ID al Băncii	Număr	Da	
Perioadă de raportare	Listă	Da	L1, L2...
Nr. ID al Creditului	Număr	Da	Nr. contractului de credit
Data excluderii	Data	Da	

Comentarii	Text	Da	Optional
------------	------	----	----------

Anexa 9. Aranjamentele de Management Social și de Mediu

Introducere

Obiectivul principal al Fondului de Garantare a Creditelor (denumit în continuare FGC) este de a facilita accesul la finanțare pentru IMM-uri, prin emiterea de garanții financiare pentru creditele bancare. Pentru a obține o acoperire mai mare a IMM-urilor susținute și pentru a reduce timpul de accesare a unui credit garantat, FGC își propune să ofere garanții de portofoliu, un nou sistem de garanții susținut de *Proiectul de Competitivitate al IMM-urilor* (denumit în continuare **Proiect**). Obiectivul Proiectului este de a reduce povara reglementărilor, de a crește accesul la finanțare și de a spori competitivitatea la export a întreprinderilor din Republica Moldova.

Proiectul aplică Cadrul Social și de Mediu (ESF) al Băncii Mondiale. I.P. ODA și Instituțiile Financiare Participante (Bănci) vor adopta Sisteme de Management Sociale și de Mediu (ESMS) ca condiție a participării lor la Componenta 2 a Proiectului. Scopul acestor sisteme este de a stabili resursele, responsabilitățile și procesul pentru a se asigura că proiectele finanțate de Banca Mondială și garanțiile financiare emise de ODA sunt viabile din punct de vedere ecologic și social și nu sunt susceptibile să cauzeze riscuri semnificative pentru mediu, sociale, sănătate sau riscuri de siguranță.

Aranjamente de implementare

În scopul implementării cerințelor de management de mediu și social ale Proiectului, I.P. ODA poartă responsabilitatea de a monitoriza gestionarea riscurilor de mediu și sociale (E&S) de către Băncile care participă în cadrul Proiectului, și anume de garantare a creditelor din partea FGC. I.P. ODA va efectua evaluarea necesară și monitorizarea sistemelor stabilite de Bănci (ESMS-ul Creditorilor), aferent screening-ului și monitorizarea activităților beneficiarilor de credit, conform performanței de mediu și sociale. I.P. ODA se va asigura că băncile au proceduri și aranjamente instituționale adecvate pentru îndeplinirea cerințelor legislației naționale a Moldovei și a Standardelor Sociale și de Mediu (ESS-urilor) Băncii Mondiale, relevante pentru Proiect.

- I.P. ODA va elabora și menține un ESMS și se va asigura că Băncile elaborează și mențin ESMS său corespunzător, pentru a acoperi creditele acordate și garantate de FGC în cadrul Componentei 2. I.P. ODA și fiecare Bancă vor angaja sau numi (ca parte a ESMS lor) puncte focale, specialiști E&S, instruiți în cerințele ESF, asigurându-se că aceste cerințe sunt implementate ca parte a procesului decizional pentru fiecare credit.
- I.P. ODA va monitoriza integrarea considerentelor E&S în ciclul de viață al creditelor acordate IMM-urilor eligibile din portofoliile garantate și se va asigura că riscurile și impacturile E&S sunt identificate, verificate și gestionate în mod consecvent de către Bănci.

Rolul specialiștilor de mediu și social

ODA va angaja sau va numi (nu mai târziu de 60 de zile de la intrarea în vigoare a Proiectului) și va menține pe toată durata implementării Proiectului un punct focal E&S, care să fie responsabil de implementarea ESMS și va angaja un consultant care să asiste la elaborarea și implementarea ESMS a I.P. ODA și a ESMS-ului Băncii.

Principală responsabilitate a consultantului E&S al I.P. ODA și a punctelor focale, va fi să revizuiască ESMS-urile în vigoare a Băncilor și să se asigure că politica Băncilor acoperă toate cerințele E&S și dețin o procedură clară de evaluare.

De asemenea, consultantul și punctele focale vor avea rolul de a consulta Băncile și alți participanți la proiect, cu privire la problemele de mediu și sociale. Consultantul E&S a I.P.ODA, împreună cu specialiștii Băncii Mondiale, va ajuta, de asemenea Băncile să revizuiască, dacă este necesar, planurile de management de mediu și sociale, să monitorizeze implementarea acestora, să consulte și să îndrume Băncile cu privire la problemele specifice de mediu și sociale și la opțiunile de management și să asigure că impacturile de mediu și sociale sunt abordate.

În plus, punctele focale E&S, consultanții și specialiștii E&S a Băncii Mondiale vor identifica, de asemenea, nevoile de instruire ale Băncii, se vor asigura că cerințele E&S sunt integrate în ESMS-ul Băncilor, precum și vor analiza cererile de credit și *Formularele de evaluare a riscurilor de mediu și sociale* furnizate de Bănci, pentru creditele acordate, în corespundere cu gestiunea riscurilor de mediu și sociale și aspectele de remediere. Punctele

focale a I.P. ODA vor colecta periodic informațiile de la Bănci, cu privire la modificările și impactul creditelor garantate asupra principalilor parametri de mediu și sociali. Punctele focale E&S și consultanții E&S vor fi, de asemenea, responsabili de monitorizarea nivelului de conformitate a PFI-urilor cu procedurile interne, manualele și Acordul de Garantare.

Punctele focale a I.P. ODA vor revizui, de asemenea, *formularul de evaluare a riscurilor de mediu și sociale*, furnizate de Bănci, pe o bază selectivă, în timpul monitorizării lunare/trimestriale și vor verifica dacă toate condițiile au fost îndeplinite și dacă există planuri de măsuri corective care ar fi trebuit incluse în contractul de credit, semnat între Bancă și întreprinderile beneficiare.

De asemenea, aceștia vor consilia Băncile cu privire la măsurile de maximizare a oportunităților de incluziune socială, în special pentru întreprinderile administrate/fondate de femei, companiile noi create sau cei care nu au acces la informații sau cunoașterea programului, precum și măsuri de sprijinire a antreprenorilor din comunități îndepărtate cultural sau geografic.

Sarcini și responsabilități

- Punctele focale E&S a I.P. ODA, în colaborare cu specialiștii Băncii Mondiale, vor oferi consultanță tehnică pentru Bănci, în vederea finalizării și adoptării în mod oficial a ESMS Băncilor și pentru a se asigura că acestea sunt acceptabile pentru Banca Mondială;
- Consultantul E&S a I.P. ODA împreună cu specialiștii Băncii Mondiale, vor instrui personalul I.P. ODA și a Băncilor cu privire la ESMS, pentru a explica rolurile, responsabilitățile, fluxul de informații și integrarea aspectelor E&S, în liniile principale de activitate ale instituției;
- I.P. ODA își va revizui politicile de resurse umane pentru a fi conforme cu ESS2 și va aplica măsuri pentru a-și consolida procedurile de gestionare a muncii (LMP), inclusiv mecanismul de reclamație a lucrătorilor (GM), acolo unde este necesar;
- Se va asigura că fiecare Bancă își revizuiește politicile de resurse umane, pentru a-și asigura consecvența cu ESS2, inclusiv aplicarea măsurilor pentru a-și consolida LMP și GM-ul, acolo unde este necesar;
- Contribuie la dezvoltarea Manualului Operațional al FGC și a ESMS;
- Se va asigura că Băncile selectate, adoptă și implementează ESMS și efectuează Due Diligence, prin prisma riscurilor de mediu și sociale, pentru activitățile fiecărui beneficiar IMM, în conformitate cu ESMS său;
- Se va asigura că Băncile vor furniza un rezumat al ESMS-ului lor, care va fi divulgat public pe site-ul web oficial a Băncii;
- Va oferi comentarii asupra rapoartelor lunare/trimestriale ale proiectelor, privind performanța de mediu și socială a creditelor garantate, pe baza rapoartelor transmise de Bănci.
- Va oferi consultanță Băncilor, cu privire la toate angajamentele și cerințele de mediu și sociale din cadrul Proiectului.
- Va raporta în mod regulat Directorului FGC, cu privire la progresul în ceea ce privește obligațiile contractuale îndeplinite, precum și cu privire la orice probleme conexe care ar putea apărea în cursul implementării Proiectului și a Acordului de Garantare.

Screening

Creditele garantate de FGC, vor fi supuse unui screening de mediu și social, care va fi efectuat de către Bănci. În cazurile în care subproiectele FGC și alte activități ale Proiectului provoacă riscuri și impacturi semnificative, care pot necesita o evaluare completă a impactului asupra mediului și social (ESIA), conform legislației naționale, astfel de subproiecte sau activități nu vor fi finanțate în cadrul Proiectului. Proiectul va aplica o listă de excludere pentru a selecta activitățile finanțate prin credite garantate de FGC. Aceste excluderi sunt descrise în Planul de angajament social și de mediu (ESCP) și urmează să fie incluse în ESMS-ul Băncilor în cadrul Componentei 2.

Următoarele tipuri de activități nu vor fi eligibile pentru finanțare în cadrul Proiectului și nu vor putea fi incluse în portofoliile de credite garantate:

- a. Orice activități care pot fi asociate cu riscuri și impacturi semnificative asupra mediului, sănătății și siguranței comunității, muncii și condițiilor de muncă, biodiversității sau patrimoniului cultural, vor fi evaluate ca risc ridicat sau substanțial și vor fi considerate neeligibile pentru finanțare în cadrul proiectului.

- b. Orice activități situate în zone protejate, habitate critice și necritice sau zone sensibile din punct de vedere cultural sau social, împreună cu subproiectele care ar putea avea impact asupra căilor navigabile internaționale, inclusiv râul Prut, Nistru sau Delta Dunării.
- c. Orice activități care implică relocări fizice sau economice. În cazul în care un teren sau o proprietate este achiziționată de către beneficiari, acesta va fi benevolă și în baza unui contract de vânzare-cumpărare, conform documentelor și înregistrărilor legale a tranzacțiilor.
- d. Orice activități verificate care implică riscuri semnificative pentru drepturile muncii, sănătatea și siguranța angajaților și munca forțată sau dăunătoare pentru copii.

Proceduri aplicabile componentei Acces la Finanțare

I.P. ODA se va asigura că Băncile care primesc garanții pentru portofoliile de credite, în temeiul Componentei 2, dețin un ESMS în vigoare, în conformitate cu cerințele ESS9.

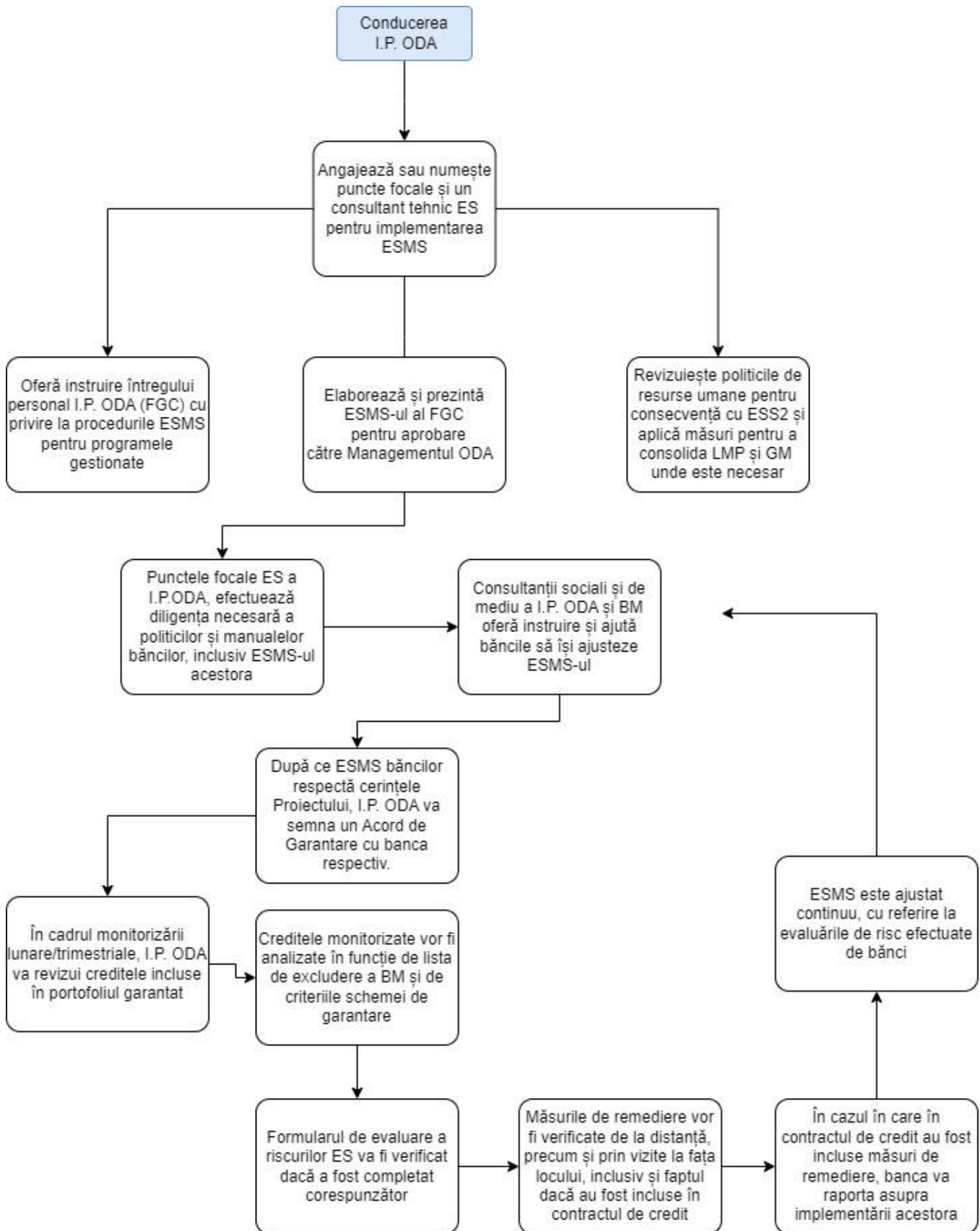
I.P. ODA va numi și va menține puncte focale E&S dedicate și va asigura consolidarea capacităților pentru a-și implementa activitățile în cadrul Proiectului în conformitate cu cerințele ESF, pentru intermedierea financiară.

Atunci când se vor accepta noi Bănci în cadrul Proiectului, I.P. ODA le va furniza acestor Bănci un chestionar de Due Diligence pentru a revizui și a demonstra că ESMS-urile lor sunt în vigoare și sunt conforme cu ESS9. În conformitate cu ESCP convenit, ESMS-ul al I.P. ODA trebuie să fie elaborat, dezvăluit și adoptat nu mai târziu de șaiszeci (60) de zile de la intrarea în vigoare a Proiectului.

I.P. ODA va determina fiecare Bancă să elaboreze și să adopte propriul ESMS înainte de a participa la Componenta 2.

În conformitate cu ESS9, Băncile din cadrul Proiectului vor menține un ESMS care să includă cel puțin: (i) o politică socială și de mediu; (ii) proceduri clar definite pentru identificarea, evaluarea și gestionarea riscurilor și impacturilor sociale și de mediu ale activităților din cadrul Portofoliului garantat; (iii) capacitatea și competența organizațională; (iv) monitorizarea și revizuirea riscurilor de mediu și sociale ale subproiectelor și a portofoliului garantat; și (v) mecanismul de comunicare externă.

Diagrama care descrie procesul organizațional în cadrul I.P. ODA, este prezentată mai jos:

Screening-ul inițial de Due Diligence aferent riscurilor E&S a Băncilor

În stadiul inițial de Due Diligence a Băncii, I.P. ODA va evalua riscurile și beneficiile conlucrării cu un potențial Creditor.

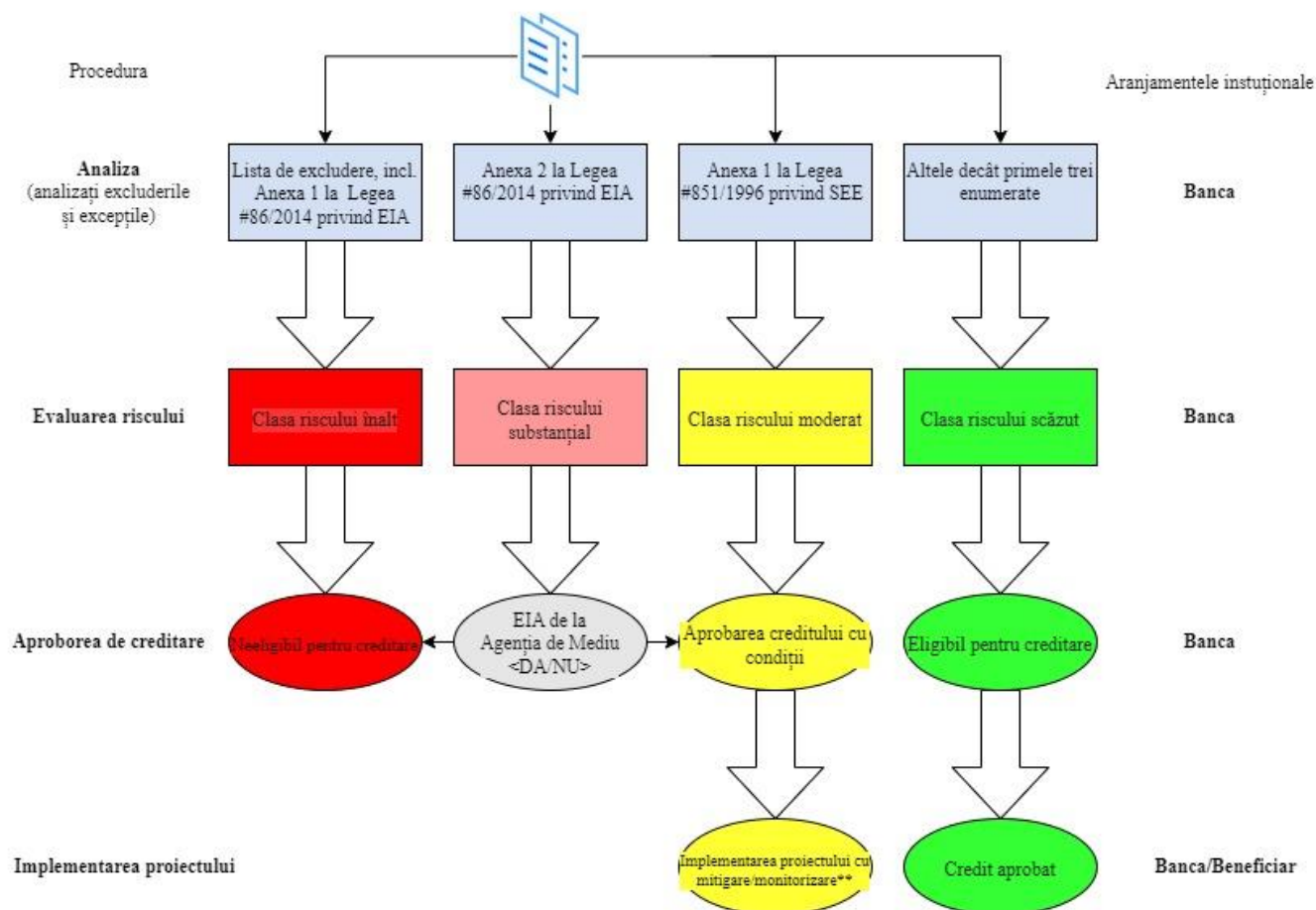
Domeniile esențiale ale unei evaluări de Due Diligence, care pot fi efectuate atât de la distanță, cât și la fața locului, vor include:

- 1) Imaginea Băncii pe piață, pe baza unei investigații externe (revizuirea site-ului Băncii, cu privire la transparență și dezvăluire a serviciilor oferite, publicații în media, prezența și imaginea pe rețelele sociale, revizuirea Băncilor și a surselor terțe de informații, pentru evaluarea riscului de reputație asociat aspectelor E&S) și, de asemenea, în timpul vizitei la fața locului;
- 2) Cadrul de management al riscului de mediu și social, cum ar fi: politică, proceduri, resurse tehnice instruite, politici de muncă, cod de conduită, participare la activități de responsabilitate socială, cerințe pentru companiile care primesc finanțare și altele. Pentru responsabilitatea de mediu și socială, revizuirea se va concentra asupra acestor sisteme de management, precum și a cerințelor pentru Beneficiari și credite, ținând cont și de cerințele donatorilor de surse financiare.
- 3) Aspecte de guvernanță corporativă relevante pentru managementul riscului E&S – Codul de guvernanță corporativă, structura și funcționarea Consiliului de administrație, mediul de control (audit intern, funcția de management al riscului și conformitate), transparența și divulgarea informațiilor, mecanismul de reclamație și politica de relație cu părțile interesate.

În timpul procedurii de Due Diligence, ODA va verifica dacă fiecare ESMS a Băncii include, printre altele, următoarele elemente:

- a) Identificarea garanțiilor pentru credite și a sub-împrumuturilor asociate pentru IMM-uri;
- b) O politică E&S aprobată de Consiliul de Conducere a Băncii;
- c) O listă de excludere cu activitățile și tipurile de subproiecte care nu sunt eligibile pentru finanțare;
- d) Proceduri clar definite pentru identificarea, evaluarea și gestionarea riscurilor și impactului E&S ale subproiectelor, inclusiv:
 - ✓ Verificarea conform Listei de excludere a Grupului Băncii Mondiale și a legilor naționale aferente E&S din Moldova;
 - ✓ Verificarea dacă Beneficiarul are acte permissive din partea autorităților locale corespunzătoare cu privire la activitatea sa principală și valabilitatea acestora;
 - ✓ Screening, revizuirea și clasificarea subproiectelor în funcție de potențialele riscuri și impacturi de mediu și sociale ale acestora, în conformitate cu criteriile de eligibilitate definite pentru creditul inclus în portofoliul garantat;
 - ✓ Aplicarea oricărei cerințe relevante din ESS-uri, la perfectarea evaluărilor și planurilor de mediu și sociale, acolo unde este necesar;
 - ✓ Monitorizarea și propunerea acțiunilor corective pentru subproiectul finanțat printr-un credit garantat; Orice evaluări și planuri necesare, vor fi pregătite și implementate de IMM-urile beneficiare, după revizuirea și aprobarea de către Bănci și consultate cu I.P. ODA;
- e) O competență și capacitate organizațională, pentru implementarea ESMS-ului, cu roluri și responsabilități clar definite;
- f) Monitorizarea și raportarea performanței de mediu și sociale a subproiectelor și eficacitatea ESMS-ului implementat;
- g) Notificarea incidentelor și accidentelor și cerințele ulterioare de raportare;
- h) Un mecanism de comunicare externă, inclusiv măsuri pentru a răspunde în timp util la întrebările și preocupările publice.

Procesul de evaluare a riscurilor de mediu și sociale de către bănci

Monitorizarea

Procedurile de monitorizare a performanței E&S a IMM-urilor beneficiare, sunt aprobate și gestionate de către Bancă. Specialistul desemnat de I.P. ODA, va monitoriza dacă Banca a respectat standardele Băncii Mondiale și cerințele E&S specificate în ESMS. Monitorizarea de către I.P. ODA se va efectua de la distanță, lunar/trimestrial pe baza rapoartelor depuse de către Bănci, iar o dată pe trimestru se vor verifica cel puțin 10 credite, care vor fi selectate conform raportului din ultima lună a trimestrului de raportare. În cazul în care se identifică orice neconformitate sau risc mai mare, specialistul în monitorizare, va solicita informații suplimentare de la Bancă pentru a clarifica neconformitatea și a prezenta justificarea situației. Specialistul responsabil de monitorizare, are sarcina de a trimite scrisori de informare, memorandumuri, mesaje electronice, iar dacă este necesar, va efectua vizite la fața locului, la un eșantion de activități de creditare, pentru a verifica informațiile furnizate la distanță în cadrul monitorizării.

Raportarea

I.P. ODA va raporta semestrial Ministerului de Finanțe și Băncii Mondiale, informația cu privire la implementarea ESMS și a performanței aspectelor de E&S a Băncilor și a IMM-urilor beneficiare. Rapoartele vor include informații cu privire la numărul de cereri de credit examinate și revizuite de fiecare Bancă, clasificarea riscurilor aferente acestor credite, statutul ESMS a Băncilor, inclusiv performanța de mediu și socială a fiecărei Bănci.

Băncile vor raporta la lunar/trimestrial către I.P. ODA, iar aceste rapoarte vor include informații despre performanța managementului riscurilor de mediu și sociale. Șabloanele pentru rapoarte periodice și notificări ad-

hoc privind incidentele petrecute, vor fi elaborate de punctele focale de mediu și sociale ale I.P. ODA și diseminate către toate Băncile. Aceste șabloane vor fi incluse în ESMS-ul elaborat de I.P. ODA.

Mecanism de soluționare a plângerilor

Părțile interesate care consideră că sunt afectați negativ de creditele garantate în temeiul Componentei 2 vor avea acces la mai multe canale pentru a-și transmite preocupările și pentru a primi despăgubiri.

I.P. ODA și Băncile vor asigura conștientizarea părților interesate de existența ESMS, care sprijină implementarea acestuia, inclusiv tot personalul relevant din cadrul I.P. ODA și a Băncilor.

Fiecare Bancă se va asigura că ESMS-ul este dezvăluit și disponibil personalului și părților interesate.

I.P. ODA va avea un mecanism de soluționare a plângerilor pentru lucrătorii direcți și contractați, care va fi încorporat în politica de resurse umane a I.P. ODA.

I.P. ODA va facilita inclusiv diseminarea și accesul părților interesate potențial afectate și interesate, la Mecanismul de soluționare a plângerilor aferent Proiectului, care este menținut de Unitatea de Implementare a Proiectului (UIP), care este în subordinea Ministerului Finanțelor și este descris în Planul de implicare a părților interesate din Proiect (SEP).

În plus, fiecare Bancă care primește garanții pentru credite, în temeiul Componentei 2, trebuie să elaboreze și să implementeze propriul ESMS, inclusiv să furnizeze propriile mecanisme pentru a primi feedback de la părțile interesate. Plângerile și preocupările primite și gestionate de I.P. ODA și de către Bănci, vor fi raportate către UIP, ca parte a rapoartelor regulate.

I.P. ODA și Băncile se vor asigura că toate părțile afectate de proiect vor avea șanse egale de a-și depune plângerea, în moduri accesibile. Beneficiarii și furnizorii Proiectului pot folosi o serie de opțiuni de contact (număr de telefon, adresă de e-mail și adresă poștală etc.).

Termenul de răspuns aferent unei reclamații înregistrate, nu va depăși 14 zile lucrătoare.

Toată corespondența privind procedura de soluționare a unei reclamații, se realizează numai în formă scrisă.

Anexa 10. Due Diligence Social și de Mediu (Formular Șablon de evaluare a aspectelor E&S)

FORMULAR DE EVALUARE A RISCURILOR DE MEDIU ȘI SOCIAL PENTRU BENEFICIARI DE CREDITE	
Denumirea companiei	
Descrierea activității companiei	
Descrierea Proiectului investițional	
Tipul tranzacției (credit investițional/circulant)	
Suma creditului (USD/MDL/EUR)	
Perioada de creditare (în luni)	
Data completării formularului	
Specialistul de mediu și social (de către cine a fost completat)	
Lista documentelor furnizate pentru evaluarea riscurilor de mediu și sociale • eg. Raport al capacității de producere • Scrisoarea de decizie din partea Agenției de mediu cu privire la evaluarea impactului de mediu (EIA) • Licența comercială de deschidere și funcționare • Certificat temporar de funcționare • Planul de gestionare a deșeurilor și Formularul de declarație a deșeurilor • Reglementarea internă cu privire la sănătatea și securitatea în muncă (SSM) și Raportul de evaluare a riscurilor în domeniul SSM • Certificatele ISO • Procedura Resurselor Umane • Exemplarele contractelor de muncă • Planul de răspuns în caz de urgență	
Evaluarea generală a aspectelor de mediu și sociale (E&S) cu referire la Proiectul finanțat și companie (Descrieți riscurile de mediu și sociale a Proiectului finanțat și conformitatea cu cerințele E&S ale Băncii Mondiale, precum și evaluați capacitatea companiei de a gestiona riscurile E&S relevante)	

ÎNTREBĂRI	RĂSPUNS (DA/NU/Comentarii) ȘI DOCUMENTE CONFIRMATIVE (unde se aplică)
1. Activitatea companiei se află pe lista de excludere?	
2. Rezumați activitatea de bază a companiei/proiectului ce urmează a fi finanțat	
3. Este compania obligată să dețină licență și autorizații de mediu (EIA, autorizație de mediu, etc) conform legislației naționale?	
4. Deține compania licență comercială de deschidere și operare?	
5. În activitatea sa, angajează compania copii (cu vârsta sub 16 ani), inclusiv prin contractori sau în cadrul lanțului de aprovizionare primar?	
6. Este compania implicată în muncă forțată, inclusiv persoane traficate, prin contractori sau în cadrul lanțului de aprovizionare primar	
7. Există riscuri legate de achiziționarea de terenuri prin expropriere/relocare fizică sau economică involuntară în cadrul Proiectului finanțat?	
8. Există vreo construcție de clădiri sau lucrări suplimentare de construcție, care necesită achiziționarea de terenuri prin expropriere?	
9. Se situează proiectul finanțat în apropierea zonelor naturale protejate recunoscute la nivel național/internațional?	
10. Deține compania o unitate răspunzătoare de aspectele E&S/Consultanți externi E&S?	
11. Deține compania un sistem de management a riscurilor de mediu și social?	
12. Sunt deșeuri periculoase/nepericuloase generate de activitatea comercială a companiei/proiectul finanțat și/sau activitatea companiei produce cantități excepționale de deșeuri ?	
13. Deține compania o instrucțiune de gestionare a deșeurilor?	
14. Ar putea activitatea companiei / proiectul finanțat să conducă la o cantitate excepțională de apă uzată?	
15. Ar putea activitatea companiei/proiectul finanțat să conducă la poluarea solului?	
16. Ar putea activitatea companiei/proiectul finanțat să conducă la poluarea solului sau ar putea crea alte neplăceri precum praf, trafic, zgomot sau miros?	

17. Ar putea activitatea companiei/proiectul finanțat ar putea conduce la creșterea semnificativă a emisiilor de gaze cu efect de seră?	
18. Ar putea activitatea companiei/proiectul finanțat să conducă la pierderea habitatului/efecte negative asupra biodiversității (floră/faună)?	
19. Afectează activitatea companiei/proiectul finanțat condițiile geologice?	
20. Ar putea activitatea companiei/proiectul finanțat să conducă la efecte negative cumulate de mediu și sociale asupra comunităților din apropiere?	
21. Activitatea companiei/proiectul finanțat are efecte negative asupra sănătății și siguranței comunităților locale, inclusiv asupra grupurilor vulnerabile?	
22. Activitatea companiei/proiectul finanțat are efecte negative asupra resurselor patrimoniului cultural?	
23. Numărul accidentelor la locul de muncă (inclusiv detaliile statistice de deces-vătămare) în ultimii doi ani (includeți datele pentru fiecare an și cum au abordate acestea):	
24. Deține compania o instrucțiune de securitate și sănătate în muncă?	
25. Oferă compania angajaților săi un mediu de lucru sigur și sănătos și echipamente de protecție personală (EPP)?	
26. Se asigură compania că lucrătorii tineri (sub 18 ani) nu sunt angajați în activități periculoase și îi monitorizează în mod regulat sănătatea, condițiile de muncă și orele de muncă?	
27. Deține compania un mecanism de reclamații din partea lucrătorilor?	
28. Numărul de reclamații înregistrate în ultimii 2 ani (includeți informații dacă aceste reclamații au fost soluționate)?	
29. Au existat neconformități cu Codul Muncii și cu regulamentele de muncă în ultimii doi ani? Dacă da, vă rugăm să explicați cum au fost acestea soluționate.	
30. Au existat penalități/procese de judecată în materie de muncă și condiții de muncă în ultimii doi ani?	
31. Susține compania drepturile lucrătorilor la libertatea de asociere?	

32. Angajează compania lucrători migranți informal și lucrători temporari?	
33. Dețin toți lucrătorii contracte de muncă semnate?	
34. Oferă compania două zile de odihnă pe săptămână?	
35. Aplică compania principiul nediscriminării în procesul de angajare, remunerare și condiții de muncă, inclusiv pentru grupurile vulnerabile de angajați?	
36. Furnizează compania facilități de bunăstare adecvate (de exemplu, apă potabilă, toalete, instalații de spălat, cantine și facilități separate pentru bărbați și femei, vestiare, zone de odihnă)?	
37. Respectă compania plafonul legal de 240 de ore de muncă suplimentară pe an?	
Categoria de risc social și de mediu a proiectului finanțat (Sunt eligibile doar categoriile de risc scăzut și moderat)	

Eligibil pentru finanțare?

DA/NU

Ștampilă-Semnătura (Unitatea de analiză a impactului social și de mediu)

Data aprobării

Anexa 11. Schema de garantare

SCHEMA DE GARANTAREA A PORTOFOLIULUI DE CREDIT TERMENI INDICATIVI

Garanția de portofoliu a creditelor (în continuare „**Garanția**”) este emisă de către Instituția Publică „Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului” (în continuare „**Garant**”), prin intermediul Fondului de Garantare a Creditelor, în contextul implementării componentei 2 „Acces la Finanțare” aferente Proiectului de competitivitate a întreprinderilor micro, mici și mijlocii (în continuare „**Proiect**”), în favoarea B.C. „_____” S.A. (în continuare „**Creditor**”), în baza unui Acord de Garantare a portofoliului de credite (în continuare „**Acord**”). Garanția va acoperi parțial riscul de credit asociat noilor credite acordate IMM-urilor și incluse în portofoliul de credit garantat (în continuare „**Portofoliu**”).

Această fișă rezumată a termenilor constituie o evidențiere a principalelor termeni și condiții ale Schemei de Garantare. Aceasta oferă o descriere a obiectivelor principale ale Schemei de Garantare, obiectivele Portofoliului, valorile pentru valoarea maximă a portofoliului de credite garantat, valoarea agreată a portofoliului, valoarea comisioanelor de garantare, precum și valoarea maximă a creditului în funcție de nivelul de asigurare (asigurat sau neasigurat).

Măsura de sprijin acordată sub forma garanțiilor de portofoliu pentru creditele acordate întreprinderilor mici și mijlocii, în cadrul Schemei de Garantare a Portofoliului de Credit, gestionată de Fondul de Garantare a Creditelor, constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat.

Legea aplicabilă	Termenii Schemei de garantare a portofoliului de credit și a Acordului vor fi guvernate de Legile aplicabile a Republicii Moldova, inclusiv Hotărârile de Guvern/Acordurile Internaționale, dar nelimitându-se la: 1) Acordul de împrumut (9423-MD din 15 iulie 2022) semnat între Guvernul Republicii Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD), în vederea implementării Proiectului de competitivitate a întreprinderilor micro, mici și mijlocii; 2) Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii; 3) Hotărârea Guvernului nr. 709 din 19.10.2022 pentru aprobarea „Regulamentului cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare pentru întreprinderile mici și mijlocii”; 4) Manualul Operațional al FGC privind garanțiile de portofoliu, aprobat de către Consiliul IP ODA prin Procesul-Verbal nr. 4 din 13.06.2023.
Obiectivul de bază a Schemei de garantare	Obiectivul Schemei de garantare a portofoliului de credit, este de a oferi IMM-urilor din toate domeniile economiei un acces sporit la finanțare, în special celor care au dificultăți în a obține finanțare din cauza lipsei unei istorii de credit sau a lipsei de garanții disponibile, prin oferirea Creditorilor a unei scutiri de capital și o partajare a riscului de credit, prin intermediul garanțiilor plafonate (sau fără plafon) pentru portofoliul de credite nou creat (asigurat sau neasigurat). Reieșind din valoarea finanțării din cadrul Proiectului destinată pentru capitalizarea FGC în valoare totală de 13,8 mil. EUR, care este divizată în două tranșe a câte 9,5 mil. EUR și respectiv 4,3 mil. EUR, pe durata implementării prezentei scheme de garantare, urmează a fi garantate portofolii de credite echivalente a sumei de cel puțin 100 mil. USD și facilitat accesul la finanțare pentru cel puțin 900 de întreprinderi micro, mici și mijlocii.
Obiectivele Portofoliului	Creditorul urmează să formeze un portofoliu de credite în care: 1) Creditele a căror rate se achită cu o întârziere mai mare de 30 zile, vor fi mai mici de 10% din valoarea soldului portofoliului format; 2) Creditele acordate IMM-urilor gestionate/fondate de femei reprezintă cel puțin 30% din portofoliului format; 3) Creditele acordate pe termen mediu și lung (>24 luni) vor constitui cel puțin 60% din portofoliul format.
Garant	Instituția publică „Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului”, care gestionează activitatea Fondului de Garantare a Creditelor (în continuare- FGC)
Creditor	Bancă care a încheiat un Acord cu Garantul, în scopul acordării creditelor garantate cu garanție de portofoliu.

Beneficiar	Întreprindere micro, mică sau mijlocie definită conform art. 4 din Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, care a obținut de la Creditor un credit eligibil, inclus în Portofoliu.
Garanție de portofoliu	Garanție financiară emisă de către Garant pentru un portofoliu de credite eligibil al Creditorului, în vederea partajării riscului de credit între Garant și Creditor, asociat acestui portofoliu de credite.
Capacitatea de garantare	La momentul lansării Schemei de garantare I.P. ODA dispune de 187.8 milioane MDL , ceea ce reprezintă prima tranșă din finanțarea Băncii Mondiale. Cu aplicarea unui levier de maxim cinci, valoarea totală a capacității de garantare reieșind din finanțarea disponibilă la momentul lansării constituie 939 milioane MDL .
Valoarea maximă a Portofoliului de Credite Garandat pentru întreaga schemă de garantare	1 500 milioane MDL.
Tipul portofoliilor de credit garantate	Schema de garantare prevede două tipuri de garanții: 5) garanție de portofoliu plafonată – pentru garanția de portofoliu plafonată, Garantul este obligat să-și onoreze toate angajamentele de plată solicitate de Creditor privind executarea garanțiilor, până la atingerea valorii maxime a plafonului de garantare aferent portofoliului de credite garantat; 6) garanții de portofoliu neplafonate - pentru garanția de portofoliu neplafonată, Garantul este obligat să-și onoreze în totalitate angajamentele de plată solicitate de Creditor privind executarea garanțiilor, fără stabilirea unei rate maxime a plafonului de garantare pentru portofoliul de credite garantat, în limita cotei de garantare. În funcție de nivelul asigurării cu garanții reale, se disting următoarele tipuri de portofolii: 1) portofoliu plafonat asigurat; 2) portofoliu plafonat neasigurat; 3) portofoliu neplafonat asigurat; 4) portofoliu neplafonat neasigurat.
Cota minimă de acoperire cu gaj	În vederea determinării ratei de acoperire cu gaj se aplică următoarea formulă: $RG = \frac{VG}{C} * 100$ unde: <i>RG</i> – rata de acoperire cu gaj; <i>VG</i> - valoarea garanțiilor reale care garantează creditul (valoare de gaj acceptată de Creditor), cu excepția garanției acordate de Garant. Calculul valorii de gaj se bazează pe procedura internă a Creditorului; <i>C</i> – valoarea inițială a Creditului. În portofoliile asigurate pot fi incluse doar credite a căror <i>RG</i> este mai mare de 50%, creditele cu un <i>RG</i> mai mic sau egal de 50% sunt considerate neasigurate și pot fi incluse doar în portofoliile neasigurate. Valoarea de gaj a bunurilor viitor nu se include în valoarea garanțiilor reale la momentul încheierii contractului de credit. Nu pot fi incluse în portofoliile garantate credite a căror <i>RG</i> este mai mare de 100% la data încheierii contractului de credit. În cazul modificării structurii gajului a creditului garantat, Creditorul va fi obligat să transmită o solicitare cu privire la modificările dorite, iar acestea vor fi considerate acceptate de către Garant în mod implicit, fără necesitatea unei confirmări scrise, în cazul în care rata minimă de acoperire cu gaj, respectă rata specificată mai sus.

Garanții reale	Bunuri imobile, mijloace fixe și active circulante (materie primă, produse finite sau marfă), cu excepția creanțelor sau altor drepturi patrimoniale.
Cota de Garantare pentru portofoliul plafonat	80% din valoarea maximă a Portofoliului de Credite Garantat. Garanția maximă pentru un credit individual dintr-un portofoliu plafonat, constituie 80% din soldul creditului la momentul când a devenit neperformant.
Cota de Garantare pentru portofoliul neplafonat	50% din valoarea maximă a Portofoliului de Credite Garantat. Garanția maximă pentru un credit individual dintr-un portofoliu neplafonat, constituie 50% din soldul creditului la momentul când a devenit neperformant.
Modul de partajare a riscului în cadrul unui portofoliu plafonat	Structura de partajare a riscurilor în portofoliu 80 % Riscul asumat de Creditor ↑ Limita pierderii agregate asumate de Garant pentru portofoliul plafonat - 20% → Cota de garantare – 80% pentru fiecare credit inclus 20% Păstrarea riscului de credit de către Creditor pentru fiecare credit în parte Structura de partajare a riscurilor după principiul credit cu credit În cadrul portofoliului plafonat primele pierderi aferente creditelor neperformante vor fi acoperite de către Garant, în limita cotei de garantare pentru fiecare credit în parte, până la atingerea nivelului de 20% din portofoliu, aplicând formula pentru valoarea maximă a plafonului de garantare. Celelalte pierderi și riscul de neperformanță a portofoliului de credit format, este asumat de către creditor. Inclusiv, dat fiind faptul că cota de garantare constituie 80% pentru fiecare credit în parte, banca își va păstra riscul de credit de cel puțin 20% din soldul fiecărui credit.
Modul de partajare a riscului în cadrul unui portofoliu neplafonat	Structura de partajare a riscurilor în portofoliu 50% Acoperirea pierderilor de către garant pentru fiecare credit în parte 50% Păstrarea riscului de credit de către Creditor pentru fiecare credit în parte Structura de partajare a riscurilor după principiul credit cu credit

	În cadrul portofoliului neplafonat, partajarea riscului de credit între Creditor și Garant este realizat după principiul pari passu pentru toată valoarea portofoliului de credite, fiecare credit în parte fiind garantat în cotă de 50%.
Rata plafonului de garantare	Rata plafonului de garantare pentru un portofoliu plafonat va constitui 20% din portofoliul garantat, care stabilește limita pierderii agregate asumate de către Garant față de acest portofoliu. Rata plafonului de garantare pentru un portofoliu neplafonat va constitui 100% din portofoliul garantat.
Valoarea maximă a plafonului de garantare	Valoarea maximă a plafonului de garantare se calculează pentru fiecare portofoliu, fiind aplicată următoarea formulă: $PG = S * \frac{C}{100} * \frac{RP}{100}$ unde: <i>PG</i> – valoarea maximă a plafonului de garantare, exprimată în MDL; <i>S</i> – valoarea maximă a portofoliului de credite garantat, exprimată în MDL; <i>C</i> – cota de garantare; <i>RP</i> – rata plafonului de garantare pentru portofoliul de credite garantat; Valoarea maximă a plafonului de garantare se diminuează cu valoarea garanțiilor executate de Garant și se majorează cu rambursările primite de Garant de la Creditor în conformitate cu condițiile Acordului.
Aplicarea Creditorilor la Schema de garantare	Banca care intenționează să devină Creditor în cadrul Schemei de garantare va depune la Garant un formular de aplicare conform Anexei, înainte de termenul limită de depunere a cererii, la care anexează declarația privind întrunirea și angajamentul de respectare a condițiilor de eligibilitate aferente pct. 15 din Hotărârea Guvernului nr.709/2022. Potențialii Creditori pot aplica pentru unul sau mai multe portofolii.
Selectarea Creditorilor	Procedura de selecție a Creditorilor constă în etapa de examinare a formularelor de aplicare și etapa de due-diligence. Garantul selectează Creditorii eligibili pe baza unei proceduri de selectare și metodologii de evaluare transparente, nediscriminatorii și obiective, evitând conflictele de interese. Accesul la participare va fi deschis pentru toate băncile licențiate interesate de participare, cu condiția că aceasta îndeplinește criteriile de eligibilitate indicate în Hotărârea Guvernului nr.709/2022, Manualul Operațional al FGC privind garanțiile de portofoliu și cerințele Băncii Mondiale în calitate de finanțator. Toate băncile care doresc să participe vor necesita să: 1) furnizeze o confirmare scrisă care permite reprezentanților garantului și Băncii Mondiale, în caz de necesitate, accesul la informații privilegiate și confidențiale necesare evaluării dacă o bancă îndeplinește și/sau continuă să îndeplinească criteriile de calificare stabilite; 2) asigure efectuarea auditului extern anual de către auditori acceptabili pentru Banca Națională și conform reglementărilor Băncii Naționale, standardelor internaționale de raportare financiară și standardelor internaționale de audit; și 3) desemneze personal specific care va fi responsabil de colaborarea cu FGC și gestionarea portofoliului de credit garantat, să mențină comitetul de credit și riscuri cu personal suficient, și să participe la cursuri de formare disponibile pentru personal.
Valoarea reală a portofoliului	Suma totală a principalului conform contractelor de credit incluse în portofoliu. Valoarea reală a portofoliului nu se reduce odată cu diminuarea soldului creditelor sau cu valoarea Garanțiilor executate. Valoarea reală a Portofoliului se reduce doar prin excluderea

	creditelor din Portofoliu, anularea Creditelor sau reducerea mărimii Creditelor urmare a ne debursării sumei maxime a creditului sau micșorarea valorii liniei de credit. Valoarea reală a portofoliului, este limitată la Valoarea agreată a Portofoliului.	
Valoarea agreată a portofoliului	Valoare exprimată în MDL calculată ca procent din valoarea maximă a portofoliului de credite garantat. La decizia Garantului, valoarea agreată a portofoliului poate fi mărită până la valoarea maximă a portofoliului, în funcție de utilizarea cu succes și respectarea Obiectivelor Portofoliului, stabilite în prezenta schemă. Valoarea agreată a portofoliului va constitui 50% din valoarea maximă a portofoliului. La atingerea valorii agreate a portofoliului, includerea creditelor în portofoliu se suspendă, până la o eventuală decizie a Garantului de deblocare a plafonului rămas. Garantul analizează calitatea portofoliului de credite format, îndeplinirea obiectivelor generale a Schemei și a fiecărui portofoliu în parte, iar în cazul lipsei obiecțiilor, va informa Creditorul cu privire la posibilitatea de includere în continuare a creditelor, în limita valorii agreate noi aprobate, dar nu mai mult de valoarea maximă a portofoliului. În vederea realizării obiectivelor Schemei și a evaluărilor proprii privind expunerea la risc, dacă obiectivele portofoliului nu au fost atinse de către Creditor, în condițiile contractului de colaborare, garantul poate micșora valoarea maximă a portofoliului pentru Creditor. La Decizia Garantului, valoarea nevalorificată a portofoliului poate fi alocată altui Creditor.	
Soldul portofoliului de credite garantat	Suma următoarelor două valori: (i) pentru creditele simple la termen sau facilități similare: suma agregată a tuturor soldurilor a sumelor principale (nerambursate) ale tuturor creditelor incluse în Portofoliu, iar (ii) pentru linii de credit, credite acordate în tranșe (până la plata completă a acestora) și pentru overdraft-uri sau facilități similare: valoarea limitelor de credit și facilităților aprobate (indiferent dacă aceste overdraft-uri și facilități de credit sunt efectiv debursate) din toate creditele incluse în Portofoliu.	
Suma maximă a unui credit în monedă națională	<u>Portofoliu asigurat</u> 5 milioane MDL	<u>Portofoliu neasigurat</u> 2 milioane MDL
Suma maximă a creditului în valută străină	250 000 EUR sau 250 000 USD dar nu mai mult de 5 milioane MDL, conform cursului oficial al BNM la data încheierii contractului de credit	100 000 EUR sau 100 000 USD dar nu mai mult de 2 milioane MDL, conform cursului oficial al BNM la data încheierii contractului de credit
Scadența minimă a creditului	12 luni.	
Scadența maximă a creditului	<i>Pentru scopuri investiționale</i> – nu există termen maxim <i>Pentru completarea mijloacelor circulante</i> – 36 luni.	
Tipul creditului	<i>Investițional</i> - creditul va fi utilizată pentru procurarea/construcția imobilizărilor corporale sau <i>Circulant</i> - creditul va fi utilizată pentru finanțarea activității curente.	
Expunere maximă pe un Beneficiar sau pe un Grup de beneficiari afiliați	Valoarea cumulativă maximă a creditelor incluse în portofoliu, acordate de către Creditor unui Beneficiar sau unui grup de Beneficiari afiliați. Grupul de Beneficiari afiliați este stabilit în baza <u>Regulamentului cu privire la expunerile mari, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv a Băncii Naționale a Moldovei, nr. 109 din 05 aprilie 2019 (în vigoare din 19.06.2019).</u> N.B! În scopul determinării valorii expunerii maxime, sunt luate în calcul soldurile creditelor acordate unui Beneficiar sau unui grup de Beneficiari afiliați, astfel încât valoarea soldurilor creditelor să nu depășească 5 milioane MDL. La acordarea creditelor se ține cont inclusiv de expunerea Garantului aferentă garanțiilor financiare individuale, astfel încât valoarea totală a soldului garanțiilor în cadrul	

	portofoliului și individual emise pentru beneficiar și grupul de beneficiari afiliați nu depășește limita maximă stabilită de ODA și publicată pe pagina sa web oficială.									
Comisionul de garantare	Creditorul este obligat să calculeze și să transfere lunar Garantului un comision de garantare. Comisionul de garantare este calculat pentru soldul portofoliului de credite garantat înregistrat la sfârșitul lunii de calcul, ținând cont de rata comisionului de garantare, conform următoareii formule: $CG = S * \frac{C}{100} * \frac{R/12}{100}$ unde: <i>CG – comisionul de garantare pentru garanțiile de portofoliu, exprimat în MDL;</i> <i>S – soldul portofoliului de credite garantat înregistrat la sfârșitul lunii de calcul, exprimat în MDL;</i> <i>C – cota de garantare;</i> <i>R – rata anuală a comisionului de garantare.</i> În scopul determinării sumei comisionului de garantare, soldul portofoliului de credite garantat înregistrat la sfârșitul lunii de calcul pentru creditele acordate în EUR sau USD, se convertește în MDL, utilizând rata de schimb corespunzătoare, afișată de BNM în ultima zi a perioadei de raportare. <i>Cota comisionului de garantare (% din soldul portofoliului de credite garantat) constituie:</i> <table><tr><td>Portofoliu</td><td>Asigurat</td><td>Neasigurat</td></tr><tr><td>Plafonat</td><td>0.5% anual</td><td>1% anual</td></tr><tr><td>Neplafonat</td><td>1% anual</td><td>1.5% anual</td></tr></table>	Portofoliu	Asigurat	Neasigurat	Plafonat	0.5% anual	1% anual	Neplafonat	1% anual	1.5% anual
Portofoliu	Asigurat	Neasigurat								
Plafonat	0.5% anual	1% anual								
Neplafonat	1% anual	1.5% anual								
Credit eligibil	Orice credit nou acordat de către Creditor, Beneficiarului, în temeiul unui contract de credit, care respectă cerințele Manualului Operațional și a Acordului semnat între I.P. ODA și Creditor.									
Transferul de Beneficiu	Banca va transfera beneficiul partajării riscului cu Garantul către Beneficiar. Beneficiile pot include: reducerea cerințelor de gaj sau reducerea ratei dobânzii sau a comisioanele percepute în mod obișnuit de la IMM-uri de către Creditori.	Mecanismul de transfer al beneficiului este descris în formularul de aplicarea completat de Băncii și ulterior transpus în Acordul de garantare.								
Moneda Garanției financiare de Portofoliu	MDL									
Moneda Creditului acordat	MDL, EUR sau USD									
Aspecte privind conversia valutară	În ceea ce privește contractele de credit oferite în valută străină, se aplică următorul mecanism de conversie valutară: - <u>Includere</u>: În scopul determinării valorii creditului, valoarea sumei principale a creditelor acordate în EUR și USD se convertește în MDL utilizând cursul de schimb relevant afișat de BNM la data încheierii contractului de credit. N.B! Valoarea maximă și agreată a portofoliului este calculată doar în MDL, iar în orice moment de timp Creditorul trebuie să monitorizeze respectarea valorilor aprobate conform prezentei Scheme de Garantare. - <u>Cerere de plată</u>: Valoarea cererii de plată în MDL a oricărui credit acordat în EUR sau USD nu poate depăși valoarea inițială a creditului echivalentă în MDL, la momentul încheierii contractului de credit. În scopul determinării valorii soldului restant al creditelor acordate în EUR sau USD, soldul restant al creditului se convertește în MDL, utilizând rata de schimb relevantă afișată de BNM în ultima zi a perioadei de raportare.									

	- Recuperări: În scopul determinării valorii sumei spre rambursare pentru creditele acordate în EUR sau USD, valoarea sumei recuperate se convertește în MDL, utilizând rata de schimb relevantă afișată de BNM în ultima zi a perioadei de raportare.
Includerea Creditelor	Se consideră garantate doar creditele care au fost incluse în Portofoliu în perioada de includere, cu condiția că contractul de credit a fost semnat cu Beneficiarul după data semnării Acordului. Creditele se consideră a fi incluse în portofoliu începând cu data includerii informațiilor despre credit în SIGGF, cu condiția că a fost ulterior inclus în raportul lunar, în conformitate cu Acordul. În cazul unor deficiențe tehnice ce ar împiedica Creditorul să includă informația privind creditele garantate, creditele vor fi considerate incluse în portofoliu, în baza raportului lunar. Problemele tehnice vor fi notificate de către bancă, iar în cazul în care acestea nu pot fi soluționate în timp util, I.P. ODA va reveni cu o notificare, privind faptul că creditele acordate în timpul perioadei de nefuncționare a sistemului, vor fi considerate incluse în portofoliu, dacă au fost menționate în raportul lunar. Din momentul în care sistemul va deveni funcțional, toate creditele noi raportate în perioada de nefuncționare, vor fi revizuite pentru a asigura faptul că toate creditele prezentate în raportul lunar, sunt eligibile
Perioada de Includere	Termenul limită pentru includerea tranzacțiilor în Portofoliu este de 2 ani din data semnării Acordului. În această perioadă, Creditorul poate include Credite noi în portofoliu, valoarea agregată a sumei principale a cărora nu va depăși Volumul agreeat al portofoliului.
Eveniment declanșator	Un eveniment declanșator poate apărea dacă, la o examinare lunară, în cursul perioadei de includere, obiectivele portofoliului nu au fost atinse sau în caz de neîndeplinire a obligațiilor conform Acordului.
Eveniment de neîndeplinire a obligațiilor contractuale de către Creditor	Eveniment standard de neîndeplinire a obligațiilor, în conformitate cu Acordul de garantare, care poate include neplata comisionului de garantare, nerespectarea obligațiilor de rambursare a sumelor prevăzute în Acord, insolvența, suspendarea licenței de activitate, precum și alte evenimente specificate în Acord. În caz de neîndeplinire a obligațiilor de către Creditor în temeiul Acordului de garantare sau în opinia Garantului Creditorul nu respectă criteriile prevăzute în Secțiunea 5.2 a Manualului Operațional al FGC, Garantul are dreptul să suspende unilateral includerea creditelor în portofoliu, să reducă valoarea maximă a portofoliului sau să amâne termenul limită de plată a garanțiilor, până la remedierea evenimentului de neîndeplinire a obligațiilor contractuale.
Data încetării Acordului	La expirarea a 7 ani din momentul semnării Acordului, cu excepția existenței obligațiunilor de plată în conformitate cu condițiile Manualului de Operațiuni și a Acordului de Garantare. Data încetării Acordului nu reprezintă data scadenței a creditelor incluse în portofoliile garantate, respectiv creditele pot avea o maturitate mai mare decât data încetării Acordului.
Pierderi	Valoarea pierderilor suportate de creditor în contextul portofoliului garantat, înseamnă orice sumă a principalului creditului restant, aferent unui credit neperformant. Garanția acoperă pierderile suportate de Creditor în conformitate cu cota de garantare, până la suma disponibilă a plafonului de garantare.
Credit neperformant	Credit, a cărui rată de plată, nu a fost achitată de Beneficiar către Creditor mai mult de 90 de zile consecutiv, de la data scadenței plăților prevăzute în contractul de credit și pentru care Creditorul și Beneficiarul nu au ajuns la un acord privind măsurile de remediere.
Restructurarea creditului	Renegocierea (modificarea valorii creditului sau scopului creditului) și/sau prelungirea termenului contractului de credit inclus în portofoliu.

	Creditele incluse în portofoliu pot fi restructurate de către Creditor în conformitate cu regulile și procedurile interne ale Creditorului, doar cu acordul prealabil al Garantului.
Cerere de Plată	Raport transmis lunar de către Creditor în adresa I.P. ODA privind plata garanției, în raport cu creditele neperformante. La cererea de plată se vor anexa următoarele acte referitoare la creditele pentru care se solicită plata: e) Extrasul din contul de credit al Beneficiarului privind formarea soldului restant; f) Acte confirmative cu privire la utilizarea creditului în conformitate cu destinația creditului; g) Copia contractelor de gaj/ipotecă/fidejusiune și a acordurilor adiționale la acestea (după caz), înregistrate în modul corespunzător, ce garantează creditul, pentru care se solicită plata; h) Informația cu privire la starea curentă a bunurilor gajate/ipotecate (integritatea sau lipsa parțială sau totală a gajului constituit inițial de Beneficiar și/sau debitorul gajist/ipotecar) confirmată de către Creditor în corespundere cu procedurile interne, cu excepția creditelor neasigurate. În termen de 7 zile de la data recepționării cererii de plată, care conține toate actele în conformitate cu condițiile Acordului, Garantul efectuează plata garanției către Creditor, a cărei valoare se calculează conform următoarei formule: $GP = S * \frac{C}{100}$ unde: <i>GP</i> – valoarea garanției spre plată, exprimată în MDL; <i>S</i> – soldul restant al creditelor care fac parte din portofoliul de credite garantat, exprimat în MDL; <i>C</i> – cota de garantare.
Data finală a cererii de plată	Ultima Cerere de plată transmisă de către Creditor în adresa I.P. ODA, până la data încetării Acordului, privind pierderile suferite aferente creditelor neperformante. Cererea finală de plată poate fi depusă până în ultima zi a lunii după luna în care are loc încetarea Acordului.
Recuperarea garanțiilor executate	Creditorul întreprinde toate măsurile privind recuperarea datoriilor restante aferente contractului de credit din portofoliul de credite garantat, inclusiv prin vânzarea completă într-un termen rezonabil a garanțiilor reale ce garantează rambursarea creditului, conform documentelor sale interne și actele normative.
Rambursări	În termen de 30 zile de la data încasării de către Creditor a sumelor recuperate din vânzarea garanțiilor reale, precum și a oricăror alte sume încasate în contul achitării datoriilor restante aferente contractului de credit, după deducerea cheltuielilor de încasare/executare silită, Creditorul rambursează către Garant valoarea sumelor recuperate, calculate proporțional cotei de garantare, conform următoarei formule: $R = (P - E) * \frac{C}{100}$ unde: <i>R</i> – suma spre rambursare către I.P. ODA, exprimată în MDL; <i>P</i> – suma recuperată din vânzarea gajului și a oricăror alte sume încasate în contul achitării datoriilor restante aferente creditului din portofoliul de credite garantat, exprimată în MDL; <i>E</i> – cheltuielile de încasare/executare silită, exprimate în MDL; <i>C</i> – cota de garantare.
Excluderea creditelor din portofoliu	Garantul are dreptul să excludă din portofoliu creditele care nu îndeplinesc criteriile de eligibilitate identificate în timpul monitorizării la distanță sau la fața locului cu notificarea prealabilă a Creditorului.

	În cazul când Creditorul a anulat contractul de credit sau a depistat includerea în portofoliu a unui credit neeligibil, acesta va notifica Garantul în timp util și va solicita excluderea creditului respectiv din portofoliu.
--	--

Criterii de Eligibilitate

Criterii de Eligibilitate pentru Beneficiar	În portofoliu pot fi incluse numai creditele, care la momentul încheierii contractelor respective de credit, îndeplinesc cerințele stabilite în <i>Acord, precum</i> și următoarele condiții: 1) Solicitantul este întreprindere mică sau mijlocie definită conform art. 4 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii; 2) Solicitantul are capacitate de plată, este considerat viabil pentru creditare în conformitate cu politicile interne a Creditorului, fiind luate în calcul cerințele de evaluare a Solicitanților în conformitate cu Acordul; 3) Creditorul a identificat beneficiarii efectivi a Solicitantului; 4) Solicitantul nu a înregistrat restanțe la plata creditelor mai mari de treizeci de zile (30) consecutive în ultimul an și mai mari de nouăzeci de zile (90) consecutive în ultimii trei ani; 5) Solicitantul confirmă lipsa oricăror plăți restante la bugetul de stat; 6) Solicitantul nu desfășoară activități ilegale în cadrul afacerii sale; 7) Solicitantul nu are beneficiari efectivi înregistrați și/sau rezidenți ai jurisdicțiilor care nu implementează standardele internaționale de transparență stabilite conform actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei, precum și ale Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, precum și nu sunt incluși în nici o listă de sancțiuni financiare; 8) Solicitantul nu desfășoară activități sau destinația utilizării mijloacelor creditare se referă la activitățile neeligibile indicate în anexa 2 a Acordului de Garantare; 9) Solicitantul nu va fi o „companie în dificultate” (Regulamentul Comisiei UE C (2014) 3292/3 din 21 mai 2014).
Criterii de Eligibilitate pentru creditele incluse în portofoliu	În portofoliu pot fi incluse doar credite care pe parcursul derulării Acordului, corespund următoarelor condiții: 1) Suma principală a creditului este utilizată pentru procurarea/construcția imobilizărilor corporale sau finanțarea activității curente; 2) Cel mult 30% din suma principală a creditului poate fi utilizată pentru refinanțarea altor credite față de alte instituții financiare; 3) Solicitantul contribuie cu fonduri proprii în valoarea de cel puțin 10% din valoarea proiectului investițional, în cazul creditelor investiționale; 4) Suma principală a creditului nu este utilizată pentru activități de investiții speculative și tranzacții imobiliare speculative; 5) Durata minimă inițială a contractului de credit este de 12 luni; 6) Termenul maxim de creditare pentru creditele destinate finanțării activității curente va constitui 36 luni, iar pentru creditele investiționale, termenul maxim a creditului va corespunde cu produsele de creditare a Creditorului; 7) Rata de acoperire cu gaj a creditului este cel puțin cea specificată în prezenta schemă pentru portofoliul respectiv, în cazul portofoliilor asigurate; 8) Valoarea creditului este inclusă integral în portofoliu, până la Valoarea agreată a portofoliului, includerea parțială nu este permisă. 9) Creditele incluse în portofoliu nu vor fi acordate pentru finanțarea proiectelor de construcții/procurare a imobilelor locative, darea în chirie a spațiilor proprii, acoperirea sau acordarea împrumuturilor persoanelor fizice și juridice, finanțarea

	tranzacțiilor de achiziții a companiilor sau pentru procurarea autoturismelor destinate transportului de persoane, cu excepția întreprinderilor care activează în domeniul transportului cu taxiuri, retrofinanțarea investițiilor. 10) La momentul includerii creditelor în portofoliu, acestea vor corespunde conform reglementărilor Băncii Naționale a Moldovei categoriei de risc „Standard” sau „Supravegheat”. Orice modificare a criteriilor de eligibilitate de către Garant va avea efecte juridice, fără a încheia un acord adițional, dacă Creditorul va fi informat în scris, cu 10 zile până la intrarea în vigoare a noilor modificări la adresa indicată în Acordul de garantare. Criteriile de eligibilitate noi aprobate nu au efect retroactiv asupra creditelor incluse anterior în portofoliu. Schema de Garantare nu va acoperi creditele destinate proiectelor care sunt specificate în lista de excludere a IFC/BM, activităților cu risc sporit de impact asupra mediului și a drepturilor omului, precum și creditele acordate companiilor ce nu pot beneficia de instrumentele de susținere, conform art. 12 al Legii 179/2016 privind întreprinderile mici și mijlocii. Lista activităților excluse se regăsește în anexa nr. 2 a Acordului de Garantare.
--	---

Altele

Raportarea	Până la data de 10 a lunii următoare celei de gestiune, Creditorul transmite un raport în format electronic, conform <i>Anexei specificate în Acord</i>. Creditorul se obligă să informeze Garantul despre orice schimbare a politicii interne de creditare (după evaluarea de Due Diligence inițială) care afectează procesul de evaluare, aprobarea deciziilor sau monitorizarea creditelor incluse în cadrul portofoliile garantate.
Publicitatea	Creditorul se angajează, prin comunicate de presă, materiale promoționale și campanii de informare publică, informații de pe pagina sa web oficială și alte mijloace alternative de comunicare referitoare la Acord, să sprijine Garantul și să promoveze disponibilitatea finanțării prin intermediul Schemei de Garantare. Creditorul este obligat anual să facă publicitate despre minim 2 studii de caz ale Beneficiarilor care au beneficiat de un credit alocat cu sprijinul Schemei de Garantare.
Notificări	Orice notificare înaintată de către o Parte celeilalte Părți, va avea efect juridic doar dacă va fi întocmită în formă scrisă sau electronică și transmisă în conformitate cu prevederile Acordului.
Monitorizare și Audit	Garantul monitorizează de la distanță, precum și la fața locului, realizarea angajamentelor Creditorului conform Acordului. Creditorul va permite accesul angajaților Garantului și altor persoane autorizate, la sediul sau sucursalele sale, pentru verificarea înregistrărilor și documentelor legate de creditele incluse în portofoliu. În scopul vizitei la fața locului pentru monitorizarea creditelor, Garantul va notifica în scris Creditorul cu 5 zile înainte de efectuarea vizitei, inclusiv prin transmiterea unei liste a creditelor care urmează a fi examinate și a persoanelor desemnate pentru efectuarea monitorizării la fața locului.
Asistența Tehnică	În perioada de includere, FGC va oferi asistență tehnică și instruire gratuit experți Creditorului implicați în implementarea acordului de garantare.
Transferul drepturilor	Creditorul nu are dreptul de a transfera către terți drepturile sau obligațiile care îi revin în temeiul Acordului, cu excepția consimțământului expres al Garantului, exprimat în scris.
Angajamentul Creditorului	Creditorul se angajează să desfășoare activități de gestionare a creditelor incluse în portofoliu, conform prevederilor Acordului de garantare, Acordului de Împrumut BIRD și a Manualului Operațional al FGC, inclusiv prin următoarele activități:

	- respectarea în permanență a regulilor și procedurilor sale interne privind acordarea creditelor și evaluarea riscurilor creditare care iau în calcul cel puțin evaluarea criteriilor specificate în Acord; - respectarea reglementărilor legislației și procedurilor de creditare aprobate de Banca Națională a Moldovei; - respectarea cerințelor Standardului 9 (ESS9) al Băncii Mondiale, privind Intermediarii Financieri și Aranjamentele privind Managementul Social și de Mediu, precum și ESMS-ul propriu a Creditorului și ESMS-ul ODA, aferente aspectelor de mediu și sociale a Proiectului; - asigurarea păstrării și integritatea documentelor aferente tranzacțiilor de credit în conformitate cu regulile și procedurile interne pe întreaga durată a Acordului și timp de 10 ani după data încetării Acordului; - monitorizarea utilizării corespunzătoare a resurselor creditare de către Beneficiari și prezentarea la cererea Garantului, a documentelor justificative.
--	--

Anexă la Schema de garantare a portofoliului de credit

Dlui _____

Director al Instituției Publice

„Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului”

CERERE

de aplicare la Schema de Garantare a Portofoliului de Credit

Prin prezenta, **B.C.** „_____” S.A., cod IDNO _____, cu
adresa juridică la _____

_____ reprezentată de

(numele, prenumele conducătorului organului executiv al băncii)

_____,

(denumirea funcției conform Statutului)

E-mail: _____ Tel: _____,

ca răspuns la apelul deschis de aplicare la Schema de garantare a portofoliului de credit, în contextul implementării
componentei 2 „Acces la Finanțare”, aferente Proiectului de competitivitate a întreprinderilor micro, mici și
mijlocii, realizat cu suportul Băncii Mondiale, ne exprimăm interesul de participare și solicităm examinarea cererii
de admitere în calitate de creditor eligibil cu alocarea următoarelor valori pentru portofoliile de credit:

1. Portofoliu Asigurat Plafonat - milioane MDL;
2. Portofoliu Asigurat Neplafonat - milioane MDL;
3. Portofoliu Neasigurat Plafonat - milioane MDL;
4. Portofoliu Neasigurat Neplafonat - milioane MDL.

Am fost informați cu privire la criteriile de eligibilitate pentru participarea la proiectul de garantare a portofoliilor
de credit, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.709 din 19.10.2022 pentru aprobarea „Regulamentului cu
privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare pentru întreprinderile mici și mijlocii,
Manualul operațional privind garanțiile de portofoliu, aprobat prin Procesul-Verbal al Consiliului ODA nr. 4 din
13.06.2023, precum și standardele Cadrului de mediu și social al Băncii Mondiale, care urmează a fi reflectate în
sistemul de management de mediu și social al băncii.

Declar, din numele băncii, pe propria răspundere, următoarele:

1. Banca nu este în proces de lichidare și nu este supusă procedurii de rezoluție, precum și nu este supusă de
către autoritatea de supraveghere a unor măsuri care se referă la interzicerea acordării creditelor.
2. Banca realizează anual auditul extern al situațiilor financiare, cel mai recent audit fiind efectuat de către
_____ pentru perioada _____.
3. Banca se angajează să prezinte la cererea I.P. ODA informații suplimentare necesare pentru analiza
eligibilității în cadrul Proiectului de competitivitate și va permite angajaților I.P. ODA și a Băncii Mondiale
desemnați în acest scop să verifice în cadrul procedurii de due-diligence procedurile bancare și actele
necesare.

Semnătura _____

Data _____

Anexa nr.1 la cererea de aplicare

Informații generale privind B.C. „_____” S.A. :

1. Descrierea Băncii (scurt istoric):

2. Descrierea punctelor de deservire a IMM-urilor (rețea de sucursale, canale electronice) și a capacităților de acordare a creditelor către IMM-uri (număr de experți IMM, departamente IMM):

3. Produsele bancare acordate sectorului IMM, scurtă descriere și condițiile acestora:

4. Descrierea acționarilor cheie:

5. Rezumatul strategiei de dezvoltare a băncii:

6. Indicatori financiari cheie:

Ani Indicatori	Penultimul an de gestiune închis	Ultimul an de gestiune închis	Ultimul trimestru închis al anului curent de gestiune
Indicatori			
Active totale (mii MDL)			
Cuantumul total al expunerii la risc*, mii MDL (Activele ponderate la risc - RWA) <i>*HOTĂRÂRE BNM Nr. 109 din 24-05-2018 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la fondurile proprii ale băncilor și cerințele de capital</i>			
Fonduri proprii de nivel 1 (mii MDL)			
Fonduri proprii de nivel 2 (mii MDL)			
Rata fondurilor proprii totale (Rata de acedvare a capitalului (CAR) = (fonduri proprii nivel 1+fonduri proprii de nivel 2)/cuantumul total al expunerii la risc)			

Total capitaluri proprii (mii MDL)			
Total datorii (mii MDL)			
Total depozite atrase (mii MDL)			
Capital adițional atras (mii MDL) – în cazul în care a fost atras în perioada de referință.			
Rentabilitatea activelor (ROA)			
Rentabilitatea capitalului (ROE)			
Lichiditate pe termen lung			
Lichiditate pe benzi de scadență (>12 luni) (Principiul III al lichidității)			
Valoarea provizioanelor formate aferente portofoliului total de credite (mii MDL)			
Venituri din dobânzi			
Cheltuieli cu dobânzile			
Venituri totale înregistrate			
Cheltuieli totale înregistrate			
Profitul net			
Provizioane formate pentru riscul de credit (deprecieri) conform IFRS			
Provizioane formate pentru creditele din Etapa 1 (mii MDL)			
Provizioane formate pentru creditele din Etapa 2 (mii MDL)			
Provizioane formate pentru creditele din Etapa 3 (mii MDL)			
Riscul valutar			
Expunere la riscul valutar (poziție generală) (mii MDL)			
Expunere la riscul valutar (poziție individuală: EURO USD			
Expunere la riscul valutar (poziție overnight - după caz)			
Structura Portofoliului de Credit			
Portofoliul de credite total			

Soldul Portofoliului total de credite (mii MDL)			
Portofoliul de credit (ca număr de credite)			
Portofoliu de Risc ¹ > 90 zile (%)			
Portofoliul de credite acordat sectorului IMM-urilor² (după solduri totale)			
Soldul Portofoliului de credit acordat sectorului IMM (mii MDL)			
Portofoliul de credite acordat sectorului IMM (ca număr de credite active)			
Soldul Portofoliului de credit garantat, acordat sectorului IMM ³			
Portofoliul de credit garantat acordat sectorului IMM (ca număr de credite active)			
Portofoliu de Risc al IMM > 90 zile (%)			
Portofoliul de credite acordat companiilor mari (după solduri totale)			
Soldul Portofoliului de credit acordat companiilor mari (mii MDL)			
Portofoliul de credit acordat companiilor mari (ca număr de credite active)			
Soldul Portofoliului de credit garantat, acordat companiilor mari			
Portofoliul de credit garantat acordat companiilor mari (ca număr de credite active)			
Portofoliu de Risc al companiilor mari > 90 zile (%)			
Credite de consum			
Valoarea creditelor acordate în perioada de gestiune (mii MDL)			
Nr. creditelor acordate în perioada de gestiune			
Soldul total al creditelor la finele perioadei de gestiune			

¹ Se referă la creditele cu plăți restante mai mult de 90 de zile (neperformante). (PaR90)

² Clasificarea IMM conform legii 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii

³ Portofoliu de credit garantat cu orice schemă de garantare a creditelor (naționale sau internaționale).

Soldul creditelor neperformante la finele perioadei de gestiune			
Soldul creditelor neperformante pentru credite acordate în ultimii 2 ani			
Soldul provizioanelor formate la finele perioadei de gestiune			
Valoarea recuperărilor ⁴ totale pe parcursul perioadei de gestiune			
Credite ipotecare			
Valoarea creditelor acordate în perioada de gestiune (mii MDL)			
Nr. creditelor acordate în perioada de gestiune			
Soldul total al creditelor la finele perioadei de gestiune (mii MDL)			
Soldul creditelor neperformante la finele perioadei de gestiune (mii MDL)			
Soldul creditelor neperformante pentru credite acordate în ultimii 2 ani			
Soldul provizioanelor formate la finele perioadei de gestiune (mii MDL)			
Valoarea recuperărilor totale pe parcursul perioadei de gestiune (mii MDL)			
Credite noi acordate companiilor mari în perioada de gestiune			
Valoarea creditelor acordate în perioada de gestiune (mii MDL)			
Nr. creditelor acordate în perioada de gestiune			
Soldul total al creditelor la finele perioadei de gestiune (mii MDL)			
Soldul creditelor neperformante la finele perioadei de gestiune (mii MDL)			
Soldul creditelor neperformante pentru credite acordate în ultimii 2 ani			
Soldul provizioanelor formate la finele perioadei de gestiune (mii MDL)			

⁴ Recuperările totale se referă la sumele încasate în perioada de referință din executarea gajului sau achitățile benevole pentru creditele neperformante

Valoarea recuperărilor totale pe parcursul perioadei de gestiune (mii MDL)			
Credite noi acordate IMM în perioada de gestiune			
Valoarea creditelor acordate în perioada de gestiune (mii MDL)			
Nr. creditelor acordate în perioada de gestiune			
Soldul total al creditelor la finele perioadei de gestiune (mii MDL)			
Soldul creditelor neperformante la finele perioadei de gestiune (mii MDL)			
Soldul creditelor neperformante pentru credite acordate în ultimii 2 ani			
Soldul provizioanelor formate la finele perioadei de gestiune (mii MDL)			
Valoarea recuperărilor totale pe parcursul perioadei de gestiune (mii MDL)			
Valoarea creditelor noi acordate în perioada de gestiune pentru sectorul IMM, după sectoarele economice (mii MDL)			
Credite acordate agriculturii			
Credite acordate industriei alimentare			
Credite acordate în domeniul construcției			
Credite acordate industriei energetice			
Credite acordate industriei productive			
Credite acordate comerțului			
Credite acordate în domeniul transportului, telecomunicații și dezvoltarea rețelei			
Credite acordate în domeniul prestării serviciilor			
Valoarea creditelor noi acordate pe parcursul perioadei de gestiune pentru companiile mari după sectoarele economice (mii MDL)			
Credit acordate agriculturii			
Credite acordate industriei alimentare			
Credite acordate în domeniul construcției			

Credite acordate industriei energetice			
Credite acordate industriei productive			
Credite acordate comerțului			
Credite acordate în domeniul transportului, telecomunicații și dezvoltarea rețelei			
Credite acordate în domeniul prestării serviciilor			

3. Principii de funcționare în cadrul băncii a segmentului IMM:

3.1. Clasificarea IMM-urilor în cadrul politicii interne a băncii, segmentarea internă a IMM-urilor (dacă există) și lista produselor creditare destinate sectorului IMM:

3.2. Descrierea procedurilor de evaluare a riscurilor (sistem intern de evaluare / scoring):

Descrierea cerințelor de gaj și metodologia de evaluare a gajurilor:

3.3. Proceduri de aprobare a creditelor acordate IMM-urilor (sucursală / Oficiu Central, vizite în teritoriu, etc.) și politica de prețuri:

3.4. Proceduri de monitorizare și recuperare (ce pași sunt luați și când, ce departamente sunt implicate):

3.5. Descrierea politicilor sociale și de mediu pentru creditele acordate IMM-urilor:

3.6. Descrierea calității portofoliului în ultima zi a lunii anterioare depunerii cererii de aplicare (creditele neperformante – întârziere în achitarea tranșelor mai mult de 90 zile) pentru creditele noi acordate IMM-urilor în ultimele 24 de luni (% soldul creditelor neperformante/portofoliul IMM acordat în ultimele 24 luni), cu o scurtă descriere a cauzelor ce au dus la incapacitatea de plată a IMM-urilor în această perioadă:

3.7. Descrierea concentrațiilor în portofoliul de credite pe regiuni (după numărul de credite acordate la nivel de raioane administrative: mun. Chișinău, mun. Bălți, etc.):

4. Credite oferite sectorului IMM pentru perioada de gestiune

	Penultimul an de gestiune închis	Ultimul an de gestiune închis	Ultimul trimestru închis al anului curent de gestiune
Valoarea portofoliului de credite noi acordate sectorului IMM			
Credite asigurate ⁵			
Credite neasigurate ⁶			
Credite asigurate doar cu mijloace circulante			
Soldul Portofoliului de credite acordat sectorului IMM			
Credite asigurate			
Credite neasigurate			
Credite asigurate doar cu mijloace circulante			
Soldul total a creditelor acordate sectorului IMM după sectoarele economice (mii MDL) la finele perioadei de gestiune			
Credite acordate agriculturii			
Credite acordate industriei alimentare			
Credite acordate în domeniul construcției			
Credite acordate industriei energetice			
Credite acordate industriei productive			
Credite acordate comerțului			
Credite acordate în domeniul transportului, telecomunicații și dezvoltarea rețelei			
Credite acordate în domeniul prestării serviciilor			
Soldul total a creditelor acordate sectorului IMM (mii MDL), la finele perioadei de gestiune			
Întreprinderi fondate de femei			
Întreprinderi exportatoare sau orientate spre export			
Soldul creditelor neperformante			
Credite asigurate			
Credite neasigurate			
Credite asigurate doar cu mijloace circulante			
Soldul creditelor noi acordate sectorului IMM în perioada de referință, care au devenit neperformante în aceiași perioadă de referință			

⁵ Asigurate cu o acoperire de cel puțin 100% a creditului cu garanții reale (bunuri imobile, mijloace fixe și active circulante (materie primă, produse finite sau marfă), cu excepția creanțelor sau altor drepturi patrimoniale);

⁶ Asigurate doar cu garanții personale.

Anexa nr.2 la cererea de aplicare

Informații privind creditele ce urmează a fi incluse în

Portofoliile de credite garantate de FGC

I Portofoliu: Selectați unul dintre portofoliile solicitate de a fi garantate: [Portofoliu Asigurat Plafonat](#), [Portofoliu Asigurat Neplafonat](#), [Portofoliu Neasigurat Plafonat](#), [Portofoliu Neasigurat Neplafonat](#))

1. Obiectivele Portofoliului – segmentele prioritare

2. Descrierea portofoliului selectat - Condiții standard ale creditelor incluse (suma maximă a creditului, dobânda aplicată, comisioane, cerințe de gaj).

În scop informativ: Strategia de implementare a volumelor portofoliului solicitat (modul în care garanția de portofoliu FGC va fi utilizată pentru a îmbunătăți accesul IMM-urilor la finanțare, incluzând, dar fără a se limita la scăderea cerințelor de gaj, scăderea ratei dobânzii sau a comisioanelor, creșterea substanțială a volumului de credite acordate pentru sectorul IMM-uri).

Plan de implementare trimestrial (Valoarea totală a creditelor incluse în portofoliul solicitat)

Anul	Anul 1				Anul 2			
Perioada	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4
Obiective de includere a creditelor noi (mii MDL)								
Numărul IMM-urilor beneficiare								

Anexa nr.3 la cererea de aplicare

***Lista documente confirmative și a informațiilor necesare
pentru analiza de due-diligence conform cerințelor Manualului Operațional:***

1. Copia licenței de activitate.
2. Copia organigramei instituției.
3. Lista directorilor sau a reprezentanților autorizați.
4. Copia rapoartelor anuale pentru ultimii doi ani disponibili (sau link către raport), precum și ultimul trimestru de gestiune.
5. Copia raportului de audit pentru ultimul an de gestiune;
6. Rezumatul procedurilor de creditare și procedurii de aprobare a creditelor, inclusiv:
 - ✓ rezumarea rolului Consiliului de Supraveghere în stabilirea politicii de gestionare a riscului de credit și rolul său în aprobarea comitetelor de credit și limitelor de competență;
 - ✓ confirmarea faptului că structura managementului riscului de credit a băncii este în conformitate cu cerințele de reglementare;
 - ✓ descrierea comitetelor de credit ale băncii și competențele/limitele de aprobare;
 - ✓ descrierea relației dintre comitetele de credit și direcția evaluarea riscului de credit;
 - ✓ descrierea structurii organizatorice a direcției creditare, inclusiv numărul de specialiști, calificările și experiența personalului din cadrul direcției.
 - ✓ descrierea evaluării cererilor de credit (online, cu ieșirea la locul desfășurării activității, atribuirea scoringului, verificarea istoriilor de credit, etc.)
7. Rezumatul procedurilor de evaluare riscuri, inclusiv:
 - ✓ cerințele de gestiune a riscurilor din partea acționarului majoritar,
 - ✓ descrierea independenței de decizii a direcției în exercitarea funcțiilor de gestionare a riscurilor.
 - ✓ descrierea structurii organizatorice a direcției gestionare a riscului, inclusiv numărul de specialiști, calificările și experiența personalului direcției, precum și numărul mediu de dosare examinate pe parcursul ultimului an de gestiune de către direcția gestionare riscuri;
 - ✓ confirmarea faptului că banca deține un Comitet de active și pasive (ALCO), sau echivalent.;
 - ✓ descrieți rolul Consiliului de Supraveghere (SB) în aprobarea limitelor de risc financiar și necesitatea de raportare de la ALCO către SB, cu privire la aceste tipuri de riscuri. Dacă este cazul, descrieți rolul băncii-mamă în gestionarea riscurilor financiare;
 - ✓ rezumarea conformității cu cerințele de reglementare privind riscurile de lichiditate și valutare;
 - ✓ descrieți orice sprijin suplimentar de lichiditate/ sprijin pentru gestionarea riscurilor valutare (hedging), disponibil din partea băncii-mamă.
8. Rezumatul cu privire la gestiunea riscurilor operaționale, inclusiv:
 - ✓ descrieți rolul SB în monitorizarea și stabilirea politicilor privind riscurile operaționale, în special în ceea ce privește departamentul IT-ul, sistemele informaționale și de comunicare a băncii, precum și securitatea digitală.
9. Rezumatul cu privire la mecanismele de audit intern și control ale băncii, inclusiv:
 - ✓ descrieți independența acestor funcții în cadrul băncii și relația de raportare dintre auditului intern și SB.
 - ✓ care este numărul de specialiști în cadrul direcției audit intern și de către cine este numit șeful direcției.
 - ✓ descrieți calificările și experiența personalului din departamentul de audit intern.
 - ✓ de către cine este efectuat auditul departamentului IT și conformității securității digitale (audit intern sau externalizat).
10. Descrieți planul anual de audit și rolul SB în aprobarea și monitorizarea îndeplinirii planului, inclusiv supravegherea ulterioară, pentru a asigura respectarea recomandărilor auditului intern.
11. Descrieți componența Consiliului de Supraveghere, inclusiv:
 - ✓ numărul de membri independenți, calificările și experiența în evaluarea și monitorizarea activității bancare;

- ✓ structura și componența comitetelor SB responsabile de managementul riscului de credit, managementul altor riscuri și auditul intern;
- ✓ confirmarea că structurile de guvernare ale băncii sunt în conformitate cu cerințele de reglementare;

12. Rezumatul cu privire la procedura de evaluare a gajului, inclusiv periodicitatea verificărilor integrității asigurării;
13. Rezumatul cu privire la sistemele informaționale și de comunicare a băncii, precum și descrierea proceselor ce sunt digitalizate, inclusiv evaluarea creditelor, verificarea debitorilor prin cadrul registrelor disponibile, raportarea și monitorizarea, etc.
14. Confirmarea cu privire la lipsa avertismentelor din partea BNM cu privire la nerespectarea reglementărilor bancare. În cazul existenței avertismentelor de reglementare din partea BNM, descrieți tipul și natura încălcării săvârșite, sancțiunea aplicată și durata impusă de remediere.